

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549

THE STUDY ON CONTRIBUTING FACTORS OF STUDENTS AGGRESSIVE
BEHAVIOR IN BURIRAM COLLEGE OF AGRICULTURE AND
TECHNOLOGY, ACADEMIC YEAR 2006

โดย

นายณัฐภาส โกษรัมย์ย์

รับ
2549
2550

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... **73094**

วัน,เดือน,ปี...**๓.๐.๒๕๕๐**

b. **1148352x**
i.....

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ ปีการศึกษา 2549

เรื่อง	การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 The Study on Contributing Factors of Students Aggressive Behavior in Buriram College of Agriculture and Technology, Academic Year 2006
ชื่อสกุล	นายณัฐภาส โกยรัมย์
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร
คณะ	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. รাত্রี ศิริพันธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ 2) เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาคารทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ และ 3) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ทำการสอบถามและสัมภาษณ์นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ด้วยตัวผู้วิจัยเอง โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 282 คน และตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 10 คน จาก 282 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จากการศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ในด้านสภาพทั่วไปพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 76.60) มีช่วงอายุระหว่าง 15 - 18 ปี (ร้อยละ 72.70) มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ร้อยละ 73.00) มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ร้อยละ 89.70) บิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 83.70) บิดามารดาหรือผู้ปกครองจบการศึกษาในชั้นการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 57.40) บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาทต่อค่าใช้จ่าย

เดือน (ร้อยละ 64.90) สถานภาพการสมรสของบิดามาราคือ สมรส (ร้อยละ 96.10) บิดายังมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ 98.20) มารดายังมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ 100.00) และมีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 3 คน (ร้อยละ 28.00)

มูลเหตุจูงใจในการทะเลาะวิวาท ด้านครอบครัวพบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นมาก คือ ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับพ่อและแม่ ($\bar{x} = 4.17$) ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับปู่ย่าหรือตายาย ($\bar{x} = 3.98$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการขาดความดูแลเอาใจใส่ของครอบครัว ครอบครัวขาดความอบอุ่น มูลเหตุจูงใจด้านการคบเพื่อน พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นมาก คือ เมื่อเพื่อนถูกทำร้ายจะไปช่วยทันที ($\bar{x} = 4.38$) มีความสนิทสนมกับเพื่อน ($\bar{x} = 3.95$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการช่วยเหลือเพื่อนที่ถูกทำร้าย ล้างแค้นแทนเพื่อน มูลเหตุจูงใจด้านเศรษฐกิจ พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นมาก คือ ชอบเลียนแบบการแต่งกายตามแฟชั่น ($\bar{x} = 3.92$) ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่ใช้ได้มาจากพ่อแม่ ($\bar{x} = 3.79$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการแต่งกายที่ทำให้คนอื่นมองแล้วเกิดความไม่ชอบ ไม่ถูกชะตา มูลเหตุจูงใจด้านยาเสพติด พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นมาก คือ ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่หอบก ($\bar{x} = 4.09$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วมักเกิดการทะเลาะวิวาท ($\bar{x} = 4.08$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการดื่มเหล้า เบียร์ มูลเหตุจูงใจด้านอุปนิสัยส่วนตัว พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นมาก คือ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทมักอยู่ด้วยเสมอ ($\bar{x} = 3.82$) เป็นคนที่ชอบความท้าทาย ($\bar{x} = 3.78$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการอุปนิสัยส่วนตัวที่มีความก้าวร้าวและชอบความท้าทาย มูลเหตุจูงใจด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยระหว่างการเรียน พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ชอบสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{x} = 4.54$) ชอบความสะดวกสบาย ($\bar{x} = 4.46$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่กำลังมีการทะเลาะวิวาท เช่น การอยู่ในคอนเสิร์ต อยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังมีการทะเลาะวิวาทในผับ บาร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อใช้ประโยชน์ในวงวิชาการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ราตรี ศิริพันธุ์ ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามแก้ไขปัญหาและข้อผิดพลาดต่างๆ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันทนี โชติสกุล ดร.ภักพงค์ ปวงสุข และอาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการตรวจสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ทำให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพนำไปเก็บข้อมูลในการทำปัญหาพิเศษ จึงขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณหัวหน้างานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม คณะครูอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว ตลอดจนผู้มีพระคุณ ซึ่งเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้กับผู้ที่สนใจเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา เพื่อหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ณัฐภาส โกษรัมย์

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 นิยามศัพท์.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท.....	4
2.1.1 ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ.....	4
2.1.2 ลักษณะของแรงจูงใจ.....	6
2.1.3 กระบวนการในการเกิดแรงจูงใจ.....	7
2.1.4 รูปแบบของแรงจูงใจ.....	10
2.1.5 การจำแนกประเภทของแรงจูงใจ.....	12
2.1.6 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ.....	19
2.2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์.....	24
2.2.1 ความหมายของพฤติกรรม.....	24
2.2.2 ประเภทของพฤติกรรม.....	24
2.2.3 พฤติกรรมมนุษย์.....	25
2.2.4 การแสดงออกของพฤติกรรมมนุษย์.....	29
2.2.5 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น.....	33
2.2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา.....	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 2.2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา..... 35
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 บทลงโทษพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี- บุรีรัมย์.....	38
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
3.1 ประชากร.....	44
3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์.....	45
3.3.3 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถามและสัมภาษณ์.....	45
3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	46
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล.....	47
4.1 ผลการวิจัย.....	47
4.1.1 สภาพทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี- บุรีรัมย์.....	47
4.1.2 มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์.....	52
4.2 วิจารณ์ผล.....	63
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	67
5.1 สรุป.....	67
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	47
2	47
3	48
4	48
5	48
6	49
7	49
8	50
9	50
10	50
11	51
12	52
13	54
14	56
15	57
16	59
17	61
18	62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

นักเรียนนักศึกษาในปัจจุบัน มีพฤติกรรมที่แตกต่างจากสมัยที่ผ่านมาอย่างมาก ในด้านความต้องการต่างๆ ความต้องการนั้นเป็นแรงจูงใจ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมแห่งการกระทำ (สุชา จันทน์เอมและสุรางค์ จันทน์เอม, 2515 :117) ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวัฒนธรรมการบริโภค เครื่องดื่มหรือสารเสพติด การแต่งกาย การใช้เวลาว่าง การทำกิจกรรมต่างๆ ที่สนใจ และการคบ-เพื่อน เพื่อนมีความสำคัญมากกับการกระทำบางอย่าง จึงทำให้มีการพยายามทำตามเพื่อน เพื่อให้เพื่อนยอมรับ (สุพัตรา สุภาพ, 2525 : 43) โดยเพื่อนนั้นอาจจะเป็นความดึงดูดระหว่างบุคคลเพียงชั่วคราวไปจนถึงความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งและยาวนาน (โยธิน ศันสนยุทธและจุมพล พูลภัทรชีวิน, 2529 : 54) ซึ่งการคบเพื่อนก็เป็นการรวมกลุ่มที่ทำให้เกิดการกระตุ้นช่วยให้กระทำบางสิ่งบางอย่าง ในลักษณะที่สร้างสรรค์และสร้างความวุ่นวายให้สังคม (สนธยา พลศรี, 2545 : 220) สิ่งทีกล่าวมานี้ ล้วนแล้วแต่มีผลต่อพฤติกรรมการทะเลาะวิวาททั้งสิ้น กิจกรรมบางอย่างอาจนำไปในทางที่ดีและก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของนักเรียน นักศึกษา ที่เข้ามาสู่สถานศึกษาเพื่อศึกษาหาความรู้ แต่กิจกรรมบางอย่างอาจจะส่งผลทางด้านลบไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษา และเป็นเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา พฤติกรรมเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิตของนักเรียน นักศึกษา ต่อไปในอนาคต

ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ นั้นมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากในสมัยอดีตที่ผ่านมา นักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ มีความรักใคร่ปรองดองกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี และไม่พบว่ามีกรณีทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ด้วยกันเอง มีเพียงการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์กับนักเรียนนักศึกษาสถาบันการศึกษาอื่นๆ (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์, 2549)

ดังนั้นการศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด 1,127 คน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนเวียนสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีนักเรียนนักศึกษาชายจำนวน 693 คน นักเรียนนักศึกษาหญิงจำนวน 434 คน จะทำให้มีข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับมูลเหตุที่ทำให้มีการทะเลาะวิวาท ซึ่งสามารถที่จะหาแนวทางในการแก้ปัญหาของนักเรียน นักศึกษาดังกล่าวได้ และยังเป็น การช่วยส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา เป็นประโยชน์ให้แก่ทางวิทยาลัยได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงมูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์
2. เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

1.3 ขอบเขตของปัญหา

1. ด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด 1,127 คน โดยเป็นนักเรียนนักศึกษาชายจำนวน 693 คน นักเรียนนักศึกษาหญิงจำนวน 434 คน และแบ่งออกเป็นนักเรียนระดับชั้น ปวช. จำนวน 823 คน นักศึกษาระดับชั้น ปวส. จำนวน 304 คน โดยทำการศึกษาจากการสุ่มตัวอย่างของนักเรียนนักศึกษาแบบแบ่งชั้นคิดเป็นร้อยละ 25 จากจำนวนนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 43) จะได้จำนวนตัวอย่างนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด 282 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้น ปวช. จำนวน 206 คน นักศึกษาระดับชั้น ปวส. จำนวน 76 คน

2. ด้านเนื้อหาที่ศึกษา คือ ด้านมูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ มีดังนี้

- 1) ด้านครอบครัว
- 2) ด้านการคบเพื่อน
- 3) ด้านเศรษฐกิจ
- 4) ด้านยาเสพติด
- 5) ด้านอุปนิสัยส่วนตัว
- 6) ด้านสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 นิยามศัพท์

มูลเหตุจูงใจ หมายถึง ปัจจัยใดๆ ที่เป็นมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ได้แก่ ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านเศรษฐกิจ ด้านยาเสพติด ด้านอุปนิสัยส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อม โดยที่นักเรียนนักศึกษานั้นแสดงออกมาด้านการกระทำ ความคิดและความรู้สึก ซึ่งรวมถึงการกระทำที่สังเกตได้และสังเกตไม่ได้ อันจะนำมาซึ่งให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น

การทะเลาะวิวาท หมายถึง การที่นักเรียน นักศึกษาดังแต่หนึ่งคนขึ้นไป เกิดการต่อสู้หรือกระทบกระทั่งกัน ทำให้ได้รับอันตรายทางร่างกาย หรืออาจทำให้เกิดการเสียหาย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีการศึกษา 2549

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2549

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ หมายถึง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ตั้งอยู่เลขที่ 67 หมู่ที่ 1 ถนนบุรีรัมย์ - ประโคนชัย ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบสภาพทั่วไปของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์
2. ทราบถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์
3. ทราบข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์
4. สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์
5. ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ที่จะลดการทะเลาะวิวาทและยังเป็นประโยชน์ต่อทางวิทยาลัยเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ผู้วิจัยขอกล่าวถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ ลักษณะของแรงจูงใจ กระบวนการเกิดแรงจูงใจ รูปแบบของแรงจูงใจ การจำแนกประเภทของแรงจูงใจ ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ ประกอบด้วย ความหมายของพฤติกรรม ประเภทของพฤติกรรม พฤติกรรมมนุษย์ การแสดงออกของพฤติกรรมมนุษย์ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา บทลงโทษพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ

มุกดา ศรีรงค์และคณะ (2540 : 225-226) กล่าวว่า แรงจูงใจ หรือ Motive หมายถึง สภาวะที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่แรงจูงใจนั้นต้องการ การจูงใจ หรือ Motivation หมายถึง กระบวนการของการนำปัจจัยต่างๆ ที่เป็นแรงจูงใจมากระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือเงื่อนไขที่ผู้จูงใจต้องการ ซึ่งปัจจัยที่นำมากระตุ้นอาจจะเป็นสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่มาเร้าจูงใจและผลักดันให้บุคคลเกิดความต้องการในเบื้องต้น และความต้องการนี้เป็นพื้นฐานทำให้เกิดภาวะของแรงจูงใจ แรงจูงใจมีความสำคัญโดยตรงต่อพฤติกรรมของบุคคล เพราะแรงจูงใจจะเป็นทั้งสภาวะที่ผลักดัน และดึงให้บุคคลแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันไป ซึ่งการที่จะเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลจึงต้องทำความเข้าใจกับแรงจูงใจของคน ๆ นั้น ว่าบุคคลนั้นมีแรงจูงใจอยู่ในประเภทใดระดับใด การทำความเข้าใจกับกระบวนการจูงใจ แนวคิดและทฤษฎีของแรงจูงใจจะช่วยให้นักคนได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เข้าใจในพฤติกรรมของตนเองจะเป็นประโยชน์ในการควบคุมตนให้สามารถเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และบังคับมิให้ตนเองแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้

2. เข้าใจในพฤติกรรมของผู้อื่น อันจะช่วยให้คนเรควบคุมพฤติกรรมของบุคคลอื่นได้ด้วยการเลือกใช้การจูงใจที่เหมาะสมกับบุคคลที่แตกต่างกันนั้น ๆ ได้

3. เข้าใจในพฤติกรรมของกลุ่มสังคม เพื่อสร้างสถานการณ์ จูงใจให้กลุ่มบุคคลมีพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการได้

ดังนั้นแรงจูงใจเป็นการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป

พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2550 : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm>)

กล่าวว่า ความหมายของแรงจูงใจและการจูงใจ แรงจูงใจ คือ พลังผลักดันให้คนมีพฤติกรรม และยังกำหนดทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรมนั้นด้วย คนที่มีแรงจูงใจสูงจะใช้ความพยายามในการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยไม่ลดละ แต่คนที่มีแรงจูงใจต่ำ จะไม่แสดงพฤติกรรม หรือไม่ก็ล้มเลิกการกระทำก่อนบรรลุเป้าหมาย ความหมายของแรงจูงใจและการจูงใจแรงจูงใจเป็นคำที่ได้ความหมายมาจากคำภาษาละตินที่ว่า movere ซึ่งหมายถึง “เคลื่อนไหว (move)” ดังนั้น คำว่าแรงจูงใจจึงมีการให้ความหมายไว้ต่างๆ กันดังนี้

1. แรงจูงใจ หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่อยู่ภายในตัวของบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลต้องกระทำ หรือเคลื่อนไหว หรือมีพฤติกรรมในลักษณะที่มีเป้าหมาย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือแรงจูงใจเป็นเหตุผลของการกระทำนั่นเอง

2. แรงจูงใจ หมายถึง “สถานะที่อยู่ภายในตัวที่เป็นพลัง ทำให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางที่มีเป้าหมายที่ได้เลือกไว้แล้ว ซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่มีอยู่สถานะสิ่งแวดล้อม”

การจูงใจ หมายถึง “แรงขับเคลื่อนที่อยู่ภายในของบุคคลที่กระตุ้นให้บุคคลมีการกระทำพฤติกรรมอย่างมีทิศทางและต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ ต้องการ”

ความสำคัญของการจูงใจ มีอิทธิพลต่อผลผลิต ผลิตผลของงานจะมีคุณภาพดี มีปริมาณมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับ การจูงใจในการทำงาน ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานจึงจำเป็นต้องเข้าใจว่าอะไรคือแรงจูงใจที่จะทำให้พนักงานทำงานอย่างเต็มที่ และไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายในการจูงใจพนักงาน เพราะ พนักงานตอบสนองต่องานและวิธีการทำงานขององค์กรแตกต่างกัน การจูงใจพนักงานจึงมีความสำคัญ สามารถสรุปความสำคัญของการจูงใจในการทำงานได้ดังนี้

1. พลัง (Energy) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำ หรือ พฤติกรรมของมนุษย์ ในการทำงานใดๆ ถ้าบุคคลมี แรงจูงใจ ในการทำงานสูง ย่อมทำให้ขยันขันแข็ง

กระตือรือร้น กระทำให้สำเร็จ ซึ่งตรงกันข้ามกับบุคคลที่ทำงานประเภท “เช้าซาม เย็นซาม” ที่ทำงานเพียงเพื่อให้ผ่านไปวันๆ

2. ความพยายาม (Persistence) ทำให้บุคคลมีความมานะ อดทน บากบั่น คิดหาวิธีการนำความรู้ความสามารถ และ ประสบการณ์ของตน มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานให้มากที่สุด ไม่ท้อถอยหรือละความพยายามง่ายๆ แม้งานจะมีอุปสรรคขัดขวาง และเมื่องานได้รับผลสำเร็จด้วยดีก็มักคิดหาวิธีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ

3. การเปลี่ยนแปลง (Variability) รูปแบบการทำงานหรือวิธีทำงานในบางครั้ง ก่อให้เกิดการค้นพบช่องทางดำเนินงานที่ดีกว่า หรือประสบผลสำเร็จมากกว่า นักจิตวิทยาบางคน เชื่อว่า การเปลี่ยนแปลง เป็นเครื่องหมายของความเจริญก้าวหน้าของบุคคล แสดงให้เห็นว่า บุคคล กำลังแสวงหาการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ให้ชีวิต บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูง เมื่อคืบหน้าเพื่อจะ บรรลุวัตถุประสงค์ใดๆ หากไม่สำเร็จบุคคลก็มักพยายามค้นหาสิ่งผิดพลาด และพยายามแก้ไขให้ดีขึ้นในทุกวิถีทาง ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงาน จนในที่สุดทำให้ค้นพบแนวทางที่เหมาะสมซึ่ง อาจจะต่างไปจากแนวเดิม

4. บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงาน จะเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และการมุ่งมั่นทำงานที่ตนรับผิดชอบ ให้เจริญก้าวหน้า จัดว่าบุคคลผู้นั้นมี จรรยาบรรณในการทำงาน (work ethics) ผู้มีจรรยาบรรณในการทำงาน จะเป็นบุคคล ที่มีความ รับผิดชอบ มั่นคงในหน้าที่ มีวินัยในการทำงาน ซึ่งลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ ผู้ มีลักษณะ ดังกล่าวนี้นี้ มักไม่มีเวลาเหลือพอที่จะคิดและทำในสิ่งที่ไม่ดี

จากความหมายนี้จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจ เป็นกลไกที่ไปกระตุ้นพลังของร่างกายให้เกิดการกระทำ และเป็นแรงบังคับให้กับพลังของร่างกาย ที่จะทำการกระทำเป็นไปอย่างมี ทิศทาง ส่วนการจูงใจนั้น เป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า ให้มีการกระทำหรือการ คืบหน้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ทำให้การจูงใจนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ ถ้ามี กระบวนการจูงใจที่ดี ก็ย่อมทำให้เกิดผลสำเร็จที่ดีด้วย ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้เป็น อย่างดี โดยผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน ถ้าต้องการจะให้ลูกจ้างทำงานตามที่ต้องการ ก็จะต้องมี แรงจูงใจที่ดีและน่าสนใจ จึงจะทำให้งานที่ต้องการนั้นประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ ในขณะที่ ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน อาจจะไม่ต้องควบคุมดูแลมากนัก

2.1.2 ลักษณะของแรงจูงใจ

พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2550 : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm>)

กล่าวว่า แรงจูงใจของมนุษย์มีมากมายหลายอย่าง เราถูกจูงใจให้มีการกระทำหรือพฤติกรรม หลาย การค้า รูปแบบ เพื่อหาหน้าและอาหารมาคิมกินสนองความต้องการทางกาย แต่ยังมีความต้องการมากกว่าไปใช้

เช่น ต้องการความสำเร็จ ต้องการเงิน คำชมเชย อำนาจ และในฐานะที่เป็นสัตว์สังคม คนยังต้องการมีอารมณ์ผูกพันและอยู่รวมกลุ่มกับผู้อื่น แรงจูงใจ จึงเกิดขึ้น ได้จากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วนี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร เช่น คนงานที่เห็นคุณค่าของงาน มองว่าองค์กรคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัว เขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์กร กระทำ การต่างๆ ให้องค์กรเจริญก้าวหน้า หรือในกรณีที่บ้านเมืองประสบปัญหาเศรษฐกิจ ในช่วงเวลาของเศรษฐกิจขาลง องค์กรจำนวนมากอยู่ในภาวะขาดทุน ไม่มีเงินจ่ายค่าตอบแทน แต่ด้วยความผูกพัน เห็นใจกันและกัน ทั้งเจ้าของกิจการ และพนักงานต่างร่วมกันค้าขายอาหารเล็กๆ น้อยๆ ทั้งประเภทแซนวิช ก๋วยเตี๋ยว ฯลฯ เพียงเพื่อให้มีรายได้ ประทับกันไปทั้งผู้บริหารและลูกน้อง และในภาวะดังกล่าวนี้ จะเห็นว่า พนักงานหลายราย ที่ไม่ทิ้งเจ้านาย ทั้งเต็มใจ ไปทำงานวันหยุดโดยไม่มีค่าตอบแทน ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นไปโดยเนื่องจากความรู้สึก หรือเจตคติที่ดีต่อเจ้าของกิจการ หรือด้วยความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกคนหนึ่งขององค์กร มิใช่เพราะเกรงจะถูกไล่ออกหรือไม่มีที่ไป ก็กล่าวได้ว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจภายใน แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคล ที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม อาจจะเป็นการ ได้รับรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง คำชม การได้รับการยอมรับยกย่อง ฯลฯ แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวรต่อพฤติกรรม บุคคลจะแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าว เฉพาะในกรณีที่ต้องการรางวัล ต้องการเกียรติ ชื่อเสียง คำชม การยกย่อง การได้รับ การยอมรับ ฯลฯ ตัวอย่างแรงจูงใจภายนอกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เช่น การที่คนงาน ทำงานเพียงเพื่อแลกกับ ค่าตอบแทน หรือเงินเดือน การแสดงความขยันตั้งใจทำงานเพียงเพื่อให้หัวหน้างานมองเห็นแล้ว ได้ความดีความชอบ เป็นต้น

2.1.3 กระบวนการในการเกิดแรงจูงใจ

มุกดา ศรียงค์และคณะ (2540 : 227-228) กล่าวว่า กระบวนการของการเกิดแรงจูงใจ จะประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความต้องการ (Needs) เมื่อบุคคลถูกร้าจะทำให้เกิดความต้องการ
2. แรงขับ (Drive) เมื่อบุคคลเกิดความต้องการก็จะเกิดเป็นความตึงเครียด ความตึงเครียดนี้จะผลักดันให้เกิดเป็นแรงขับ
3. การตอบสนอง (Response) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากแรงขับผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนองไปตามการเรียนรู้และประสบการณ์ การตอบสนองจะดำเนินต่อไปจนกว่าจะถึงเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 4. เป้าหมาย (Goal) ที่กำหนดไว้เพื่อให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนองไปจนถึงเป้าหมายนี้ เป้าหมายที่กำหนดไว้บางครั้งอาจจะสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลหรือไปใช้

บางครั้งอาจจะไม่สอดคล้องก็ได้ เพราะบางคนที่แสดงการตอบสนองแล้วไม่ถึงเป้าหมายหรือถึงเป้าหมายแล้วแต่ยังไม่ใช่เป้าหมายที่ตนต้องการจริง ๆ ความต้องการของบุคคลก็ยังคงมีอยู่ทำให้มีความตึงเครียด ผลักดันให้เกิดแรงขับจนต้องมีการตอบสนองอยู่อีกจนกว่าบุคคลนั้นจะเกิดความพึงพอใจ

พริ้มเพรา คิชยวณิช (2550 : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm>)

กล่าวว่า กระบวนการเกิดแรงจูงใจประกอบด้วย

1. ความต้องการ เป็นสภาพที่บุคคลขาดสมดุล เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อสร้างสมดุลให้ตัวเอง เช่น คนที่รู้สึกเหนียวล้าโดยการนอน หรือนั่งพัก หรือเปลี่ยนบรรยากาศ เปลี่ยนอิริยาบถ ดูหนังฟังเพลง คนที่ถูกทิ้ง ให้อยู่คนเดียว เกิดความต้องการความรัก ความสนใจจากผู้อื่น เป็นแรงผลักดันให้คนๆ นั้น กระทำการบางอย่าง เพื่อให้ได้รับความรักความสนใจ ความต้องการมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรม กล่าวได้ว่าสิ่งที่กระตุ้น ให้บุคคล แสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุจุดหมายปลายทางที่ต้องการนั้น ส่วนใหญ่เกิดเนื่องมาจากความต้องการของบุคคล ความต้องการในคนเรามีหลายประเภท นักจิตวิทยาแต่ละท่าน จะอธิบายเรื่อง ความต้องการในรูปแบบต่างๆ กัน แต่โดยทั่วไปแล้ว แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้ ความต้องการทางกาย (Physical Needs) เป็นความต้องการที่เกิดจากธรรมชาติของร่างกาย เช่น ต้องการกินอาหาร หายใจ ขับถ่ายของเสีย การเคลื่อนไหว พักผ่อน และต้องการทางเพศ ความต้องการทางกายทำให้เกิดแรงจูงใจให้บุคคลกระทำการ เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว เรียกแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางกายนี้ว่า แรงจูงใจทางชีวภาพ หรือทางสรีระ (Biological motives) ความต้องการทางสังคม หรือ ความต้องการทางจิตใจ (Social or Psychological Needs) เป็นความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม เช่น ต้องการความรัก ความมั่นคง ปลอดภัย การเป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการอิสรภาพ ความสำเร็จ ในชีวิต และตำแหน่งทางสังคม ความต้องการทางสังคมหรือทางจิตใจดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการดังกล่าวคือ ทำให้เกิดแรงจูงใจที่เรียกว่า แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives)

2. แรงขับ เป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการทางกาย และสิ่งเร้าจากภายในตัวบุคคล ความต้องการ และแรงขับมักเกิดควบคู่กัน คือ เมื่อเกิดความต้องการแล้วความต้องการนั้นๆ ไป ผลักดันให้เกิดพฤติกรรม เราเรียกว่า เป็นแรงขับ นอกจากนั้นแรงขับ ยังหมายถึง สภาพทางจิตวิทยาที่เป็นผลเนื่องมาจากความต้องการทางกาย เช่น ความหิว ทำให้เกิดสภาพทางจิตวิทยา คือ ใจสั่น ตาลอย หงุดหงิด อารมณ์เสีย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในหน่วยงาน เช่น การเร่งร้อน หาข้อสรุปจากการประชุม ในบรรยากาศที่ผู้เข้าประชุมทั้งหิว ทั้งเหนื่อย แทนที่จะได้ข้อสรุปที่ดี บางครั้งกลับก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้ง ไม่ได้บรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ หรือเพราะด้วยความหิว ความเหนื่อย ทำให้รีบสรุปและตกลง เรื่องงานโดยขาดการไตร่ตรอง เพื่อจะได้รับประทานอาหารและไปใช้

พักผ่อน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียต่องานได้ แต่ในบางกรณีบุคคลบางคนก็อาจฉวยโอกาสของการที่คนในที่ประชุมอยู่ในภาวะมีแรงขับเคลื่อนความหิว ความเหนื่อยมาเป็นประโยชน์ ให้ลงมือบางเรื่องโดยง่ายและรวดเร็ว เพื่อประโยชน์ต่องาน

3. สิ่งล่อใจ (Incentives) เป็นสิ่งชักนำบุคคลให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จัดเป็นแรงจูงใจภายนอก เช่น การชักจูงให้คนงานมาทำงานอย่างสม่ำเสมอ โดยยกย่องพนักงานที่ไม่ขาดงานให้เป็นที่ปรากฏ การประกาศเกียรติคุณ หรือการจัดสรรรางวัล ในการคัดเลือกพนักงาน หรือบุคคลดีเด่นประจำปี ฯลฯ ตัวอย่างที่ยกมาเหล่านี้ จัดเป็นการใช้สิ่งล่อใจมาสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ให้เกิดแก่พนักงานขององค์กรทั้งสิ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า สิ่งล่อใจนั้น อาจเป็นวัตถุ เป็นสัญลักษณ์ หรือเป็นคำพูด ที่ทำให้บุคคลพึงพอใจ

4. การตื่นตัว (Arousal) เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม สมองพร้อมที่จะคิด กล้ามเนื้อพร้อมที่จะเคลื่อนไหว นักกีฬาที่อุ่นเครื่องเสร็จพร้อมที่จะแข่งขัน หรือเล่นกีฬา พนักงานต้อนรับที่พร้อมให้บริการแก่ลูกค้า ฯลฯ ลักษณะดังกล่าวนี้ เปรียบเหมือนเครื่องยนต์ที่คิดเครื่องพร้อมจะทำงาน บุคลากรในองค์กรถ้ามีการตื่นตัวในการทำงาน ย่อมส่งผลให้ทำงานได้ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์พบว่า การตื่นตัวมี 3 ระดับ คือ การตื่นตัวระดับสูง การตื่นตัวระดับกลาง และการตื่นตัวระดับต่ำ ระดับที่นักจิตวิทยาค้นพบว่าดีที่สุด ได้แก่ การตื่นตัวระดับกลาง ถ้าเป็นการตื่นตัวระดับสูง จะตื่นตัวมากจนกลายเป็นตื่นตกใจหรือตื่นเต้น ขาดสมาธิในการทำงาน ถ้าตื่นตัวระดับต่ำก็มักทำงานเฉื่อยชา ผลงานเสร็จช้า และจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตื่นตัว มีทั้งสิ่งเร้าภายนอก และสิ่งเร้าภายในตัว ได้แก่ ลักษณะส่วนตัวของบุคคลแต่ละคนที่มีต่างๆ กัน ทั้งในส่วนที่เป็นบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และระบบสรีระภายในของผู้นั้น

5. การคาดหวัง (Expectancy) เป็นการตั้งความปรารถนา หรือการพยากรณ์ล่วงหน้าของบุคคล ในสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป ตัวอย่างเช่น การที่คนงานคาดหวังว่า พวกเขาจะได้รับโบนัสประจำปีประมาณ 4-5 เท่าของเงินเดือน การคาดหวังดังกล่าวนี้ ส่งผลให้พนักงานดังกล่าวมีความตั้งใจในการทำงาน มีชีวิตชีวา ซึ่งบางคนก็อาจจะสมหวัง และมีอีกหลายคนที่ไม่สมหวัง ในชีวิตจริงของคนเราโดยทั่วไปสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้น มักไม่ตรงกันเสมอไป ช่วงห่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ถ้าห่างกันมากก็อาจทำให้คนงานคับข้องใจ และเกิดปัญหาขัดแย้งอื่นๆ ตามมา เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารงานจึงควรระวังในเรื่องดังกล่าวที่จะต้องมีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในกันและกัน การสร้างความหวังหรือการปล่อยให้พนักงานคาดหวังลมๆ แล้งๆ โดยที่สภาพความเป็นจริงทำไม่ได้ อาจจะก่อให้เกิดปัญหายุ่งยากที่คาดไม่ถึงในเวลาต่อไป ดังตัวอย่างที่เห็นได้จากการที่กลุ่มคนงานของบริษัทใหญ่บางแห่งรวมตัวกันต่อต้านผู้บริหาร และเผาโรงงาน เนื่องจากไม่พอใจที่ไม่ได้โบนัสประจำปีตามที่คาดหวังไว้ว่าควรจะได้ การคาดหวัง

ก่อให้เกิดแรงผลักดัน หรือเป็นแรงจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมอีกส่วนหนึ่งในองค์การ ถ้าได้มีการกระตุ้น ให้นักงาน ทำงานโดยวางแผนและเป้าหมาย คั้งระดับของผลงานตามที่ควรจะเป็น อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยยกระดับ มาตรฐานของผลงาน ของพนักงาน ซึ่งเมื่อได้ผลงานดีขึ้น ผู้บริหารก็พิจารณาผลตอบแทน ที่ใกล้เคียงกับ สิ่งที่พนักงาน คาดว่า ควรจะได้ เช่นนี้นับว่า ได้รับประโยชน์พร้อมกัน ทั้งฝ่ายเจ้าของกิจการและผู้ปฏิบัติงาน

6. การตั้งเป้าหมาย (Goal settings) เป็นการกำหนดทิศทางและ จุดมุ่งหมาย ปลายทางของ การกระทำกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งของคุณจัดเป็นแรงจูงใจจากภายในของ บุคคลผู้นั้น ในการทำงานธุรกิจที่มุ่งเพิ่มปริมาณและคุณภาพ ถ้าพนักงานหรือนักธุรกิจมีการ ตั้งเป้าหมายในการทำงาน จะส่งผลให้ทำงานอย่างมีแผน และดำเนิน ไปสู่เป้าหมาย ดังกล่าวเสมือน เรือที่มีหางเสือ ซึ่งในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นจะเห็นว่า มีคนบางคนที่ทำอะไร ก็มักประสบ ความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จดังกล่าว อาจจะมีหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งมี อิทธิพลมากต่อความสำเร็จในการทำงาน คือการตั้งเป้าหมายในการทำงานแต่ละงานไว้ล่วงหน้า ซึ่ง เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารงาน ควรสนับสนุน ให้นักงาน ทำงานอย่างมีเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อความ เจริญก้าวหน้าขององค์การ และตัวของพนักงานเอง

2.1.4 รูปแบบของแรงจูงใจ

พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2550 : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm>) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนมีรูปแบบแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ซึ่งนักจิตวิทยาได้แบ่งรูปแบบ แรงจูงใจ ของมนุษย์ออกเป็นหลายรูปแบบที่สำคัญ มีดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้ บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1.1 มุ่งหาความสำเร็จ (Hope of Success) และกลัวความล้มเหลว (Fear of Failure)

1.2 มีความทะเยอทะยานสูง

1.3 ตั้งเป้าหมายสูง

1.4 มีความรับผิดชอบในการงานดี

1.5 มีความอดทนในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง

1.7 เป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีการวางแผน

1.8 เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

2. แรงงูใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative Motive) ผู้ที่มีแรงงูใจใฝ่สัมพันธ์ มักจะเป็นผู้ใฝ่รักเพื่อน เป็นที่รักของเพื่อน มีลักษณะเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเมื่อศึกษาจากสภาพครอบครัวแล้วผู้ที่มีแรงงูใจใฝ่สัมพันธ์มักจะเป็นครอบครัวที่อบอุ่น บรรยากาศในบ้านปราศจากการแข่งขัน พ่อแม่ไม่มีลักษณะข่มขู่ พี่น้องมีความรักสามัคคีกันดี ผู้ที่มีแรงงูใจใฝ่สัมพันธ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

2.1 เมื่อทำสิ่งใด เป้าหมายก็เพื่อได้รับการยอมรับจากกลุ่ม

2.2 ไม่มีความทะเยอทะยาน มีความเกรงใจสูง ไม่กล้าแสดงออก

2.3 ตั้งเป้าหมายต่ำ

2.4 หลีกเลี้ยงการโต้แย้งมักจะคล้อยตามผู้อื่น

3. แรงงูใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) สำหรับผู้ที่มีแรงงูใจใฝ่อำนาจนั้น พบว่าผู้ที่มีแรงงูใจแบบนี้ส่วนมาก มักจะพัฒนามาจากความรู้สึกว่าตนเองขาดในบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการ อาจจะเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ทำให้เกิดมีความรู้สึกเป็นปมด้อยเมื่อมีปมด้อย จึงพยายามสร้าง ปมเด่น ขึ้นมาเพื่อชดเชยกับสิ่งที่ตนเองขาด ผู้ที่มีแรงงูใจใฝ่อำนาจจะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

3.1 ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น ซึ่งบางครั้งอาจจะออกมาในลักษณะการก้าวร้าว

3.2 มักจะต่อต้านสังคม

3.3 แสวงหาชื่อเสียง

3.4 ชอบเสี่ยง ทั้งในด้านของการทำงาน ร่างกาย และอุปสรรคต่าง ๆ

3.5 ชอบเป็นผู้นำ

4. แรงงูใจใฝ่ก้าวร้าว (Aggression Motive) ผู้ที่มีลักษณะแรงงูใจแบบนี้มักเป็นผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมากเกินไป บางครั้งพ่อแม่อาจจะใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงเกินไป ดังนั้นเด็กจึงหาทางระบายออกกับผู้อื่น หรืออาจจะเนื่องมาจากการเลียนแบบ บุคคลหรือจากสื่อต่าง ๆ ผู้ที่มีแรงงูใจใฝ่ก้าวร้าว จะมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

4.1 ถือความคิดเห็นหรือความสำคัญของตนเป็นใหญ่

4.2 ชอบทำร้ายผู้อื่น ทั้งการทำร้ายด้วยกายหรือวาจา

5. แรงงูใจใฝ่พึ่งพา (Dependency Motive) สาเหตุของการมีแรงงูใจแบบนี้ก็เพราะการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ทะนุถนอมมากเกินไป ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง ผู้ที่มีแรงงูใจใฝ่พึ่งพา จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 5.1 ไม่มั่นใจในตนเอง
- 5.2 ไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง มักจะลังเล
- 5.3 ไม่กล้าเสี่ยง
- 5.4 ต้องการความช่วยเหลือและกำลังใจจากผู้อื่น

2.1.5 การจำแนกประเภทของแรงจูงใจ (Classification of motives)

มุกดา ศรียงค์และคณะ (2540 : 232-238) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของแรงจูงใจสามารถพิจารณาแบ่งได้ตามเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นตัวชี้ให้เห็นถึงลำดับขั้นและความแตกต่างของแรงจูงใจในแต่ละชนิดไว้ดังนี้ คือ

1. แบ่งประเภทตามสิ่งเร้า

1.1 แรงจูงใจพื้นฐาน เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ซึ่งแรงจูงใจพื้นฐานจะเป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อแสวงหาอาหาร หลีกเลียงความเจ็บปวด และดำรงชีวิตเผ่าพันธุ์ของคนต่อไป

1.2 แรงจูงใจภายใน เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลโดยจะเกิดขึ้นได้เองไม่ต้องมีสิ่งเร้าจากภายนอกมาล่อ จึงเป็นแรงจูงใจที่มีมาตั้งแต่เกิด แต่ไม่ค่อยมีความจำเป็นหรือสำคัญเท่ากับแรงจูงใจพื้นฐาน เพราะเป็นแรงจูงใจที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากความอยู่รอดของชีวิต

1.3 แรงจูงใจภายนอก หรือแรงจูงใจจากการเรียนรู้ (Learning or Secondary Motive) เป็นแรงจูงใจของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอกให้คนเราเกิดจูงม่งหมาย จนนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมเพื่อนำตนไปสู่จูงม่งหมายนั้นนับว่าเป็นแรงจูงใจทางสังคมที่สร้างให้บุคคลเกิดสัมพันธภาพกับผู้อื่น เกิดพฤติกรรมตอบสนองหรือมีปฏิกิริยาต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์กล่าวคือ

1.3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำให้คนเราแสดงพฤติกรรมการทำงานให้ดีสมบูรณ์ประสบความสำเร็จ เมื่อบุคคลได้รับความสำเร็จและได้รับรางวัลจากสังคม บุคคลก็จะมีแรงจูงใจนี้ติดตัวไปตลอดได้

1.3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ เป็นแรงจูงใจที่ทำให้คนปฏิบัติตนและแสดงพฤติกรรมให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น เป็นแรงจูงใจที่สังคมสร้างเงื่อนไขกระตุ้นให้บุคคลเกิดความต้องการที่จะติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะคนเราต้องการที่จะได้รับความรักจากผู้อื่น ต้องการการยอมรับจากและเอาใจใส่จากบุคคลที่ตนเกี่ยวข้องกับด้วย

2. แบ่งประเภทตามความต้องการของมาสโลว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ในด้านความต้องการนี้ได้มีนักทฤษฎีแบ่งขั้นและจัดประเภทของความต้องการไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs)

เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อสนองตามความต้องการของพวกเราเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อันเป็นความต้องการทางสรีระ ได้แก่ ต้องการน้ำ อาหาร อากาศและอุณหภูมิที่เหมาะสมกับร่างกาย เป็นต้น จึงจูงใจให้พวกเราแสวงหาตามความต้องการทั้งในแนวทางที่เหมาะสมและในทางมิชอบ

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security)

เป็นความต้องการเพื่อให้ตนเองอยู่รอดอีกกระยะหนึ่ง คือ การให้ตนเองมีความปลอดภัยจากอันตราย และ โรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ ความต้องการระดับนี้จึงจูงใจให้พวกเราหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดและอันตราย แสวงหาแหล่งที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย แสวงหางานที่มั่นคง หาวิธีป้องกันตนเองให้ปราศจากโรคและอันตรายต่างๆ

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging)

เป็นความต้องการที่จะมีความผูกพันกับบุคคลอื่น ทั้งในฐานะเป็นเจ้าของ และได้รับความรักจากผู้อื่น เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการการรวมกลุ่ม จึงต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่ม และต้องการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ทำให้จูงใจให้พวกเราสร้างครอบครัวเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคม ชมรมและสโมสรต่างๆ

ขั้นที่ 4 ความต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem)

ความต้องการขั้นนี้ เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ต้องการให้บุคคลอื่น ๆ ยกย่องชมเชยให้เกียรติยอมรับในคุณค่าของเราจึงจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น การทำกิจกรรมเพื่อสังคม อาสาสมัคร หรือเพียงพยายามฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อให้ได้รับการยกย่องหรือแม้แต่บางคนมีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อวดมั่งมี เพื่อให้บุคคลนับถือ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ความต้องการประจักษ์ตน (Self Actualization)

ลักษณะความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการขั้นสูงสุดที่บุคคลพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์ศักยภาพของตนเอง เป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเองโดยสิ่งที่ได้รับจะเป็นความพึงพอใจและความภูมิใจที่ได้กระทำในสิ่งต่าง ๆ ที่เต็มความสามารถและเหมาะสมกับตนเอง จึงถือว่าการค้นพบตนเองและความสุขที่แท้จริงเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์

3. แบ่งประเภทตามความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray)

เมอร์เรย์มีความคิดเห็นว่า ความต้องการเป็นสิ่งที่บุคคลได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอันนำไปสู่สิ่งที่ตนพึงพอใจ ความต้องการนี้บางครั้งเกิดขึ้นเองเนื่องจากแรงกระตุ้นภายในของบุคคลและบางครั้งอาจเกิดความต้องการเนื่องจากสภาพแวดล้อมไปใช้

และสถานการณ์ทางสังคม นั่นคือ ความต้องการเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากสภาพร่างกายและสภาพจิตใจของบุคคลนั่นเอง ซึ่งเมอร์เรย์ได้แบ่งประเภทของความ ต้องการไว้ 20 ประการ ดังนี้

3.1 ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว (Need for Aggression) ความต้องการประเภทนี้จะมุ่งใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมที่จะเอาชนะผู้อื่นเอาชนะต่อสิ่งที่เป็ นอุปสรรคขัดขวางทั้งปวงด้วยความรุนแรง แม้แต่การพุดจากระทบกระทั่งกันด้วยวาจา

3.2 ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ (Need for Counteraction) เป็นความต้องการที่มุ่งใจให้บุคคลมีพฤติกรรมที่จะฟันฝ่าอุปสรรค และความล้มเหลวต่าง ๆ ด้วยการสร้างความพยายามขึ้นมา ซึ่งบุคคลอาจจะได้รับสิ่งเร้าภายนอกมากระตุ้นให้เกิดความต้องการนี้ เช่น การได้รับคำดูถูกดูหมิ่น ทำให้เกิดความเพียรพยายามเพื่อเอาชนะคำสบประมาทจนประสบความสำเร็จ เป็นต้น

3.3 ความต้องการที่จะยอมแพ้ (Need for Abasement) เป็นความต้องการที่ผลักดันให้บุคคลเกิดพฤติกรรมการยินยอม ยอมแพ้ ยอมรับผิด ยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ ยอมรับการถูกลงโทษ แพ้แล้วหนีหน้า ทำร้ายตนเอง หรือการเผาตัวตาย อดข้าวประท้วงโดยไม่คิดต่อสู้นับว่าเป็นการยอมแพ้ประการหนึ่ง

3.4 ความต้องการในการที่จะป้องกันตนเอง (Need for Defendance) เป็นความต้องการที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อป้องกันตนเองจากคำตำหนิติเตียนและวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น ซึ่งเป็นกลไกป้องกันทางจิตในการพยายามหาเหตุผลมาอธิบายการกระทำของตนหรือหาทางกล่าวโทษผู้อื่นแสดงอาการกลบเกลื่อน และสร้างสถานการณ์ปิดบังความผิดตนเอง เป็นต้น

3.5 ความต้องการเป็นอิสระ (Need for Autonomy) เป็นความต้องการอิสระจากสิ่งกีดขวางทั้งปวง ต้องการที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเป็นตัวของตัวเอง เช่น ต้องการทำงานเลี้ยงตนเอง ตัดสินใจเอง เป็นอิสระจากการควบคุมของพ่อแม่ และคู่ครอง เป็นต้น

3.6 ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ยากลำบากให้ประสบความสำเร็จ ฟันฝ่าเอาชนะอุปสรรคทั้งปวงเพื่อให้ตนได้รับชัยชนะและประสบความสำเร็จมากกว่าผู้อื่น

3.7 ความต้องการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Need for Affiliation) เป็นความต้องการสร้างมิตรภาพทำให้มีพฤติกรรมการเอาอกเอาใจดูแลยิ่งขึ้น สร้างตนเองให้ผู้อื่นรักใคร่ เกรงใจและจริงใจต่อเพื่อนฝูงและพยายามสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น

3.8 ความต้องการความสนุกสนาน (Need for Play) เป็นความต้องการที่จะแสดงออกซึ่งความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียด ด้วยการ เล่น การหัวเราะ เล่นเรื่องตลก เล่นกีฬา ฟังเพลง เดินรำ พักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.9 ความต้องการแยกตนเองออกจากผู้อื่น (Need for Rejection) เป็นความต้องการที่เกิดจากการเบียดเบียนผู้อื่น ราคาคณรอบข้าง ต้องการปลีกตัวและแยกตัวอยู่คนเดียว ไม่รู้สึกยินดีในร้ายกับผู้อื่น ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ต้องการให้ผู้อื่นมาสนใจด้วย

3.10 ความต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น (Need for Succorance) ความต้องการชนิดนี้มักจะเป็นความต้องการให้ผู้อื่นมีความเห็นอกเห็นใจสนใจและสงสารคน ต้องการได้รับความช่วยเหลือ

3.11 ความต้องการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น (Need for Nurturance) เป็นการเข้าร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือแก่บุคคลที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การอาสาสมัครช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นภัยอันตรายรวมทั้งการอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษา การพยาบาลบุคคลอื่น

3.12 ความต้องการในการสร้างตนเองให้เป็นที่ประทับใจผู้อื่น (Need for Exhibition) เป็นความต้องการที่ผลักดันให้บุคคลพยายามแสดงตนเองในทางที่ดี เพื่อเรียกร้องให้บุคคลอื่นสนใจและประทับใจไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง การฝึกให้ตนมีความสามารถพิเศษเพื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นสนใจ สนุกสนาน ชื่นชม หรือแปลกใจในเรื่องราวและการกระทำของตนเอง

3.13 ความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น (Need for Dominance) ความต้องการชนิดนี้เป็นความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นกระทำตามคำสั่งของตนทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกมีอิทธิพลขึ้นมา อาจจะเป็นพฤติกรรม ข่มขู่ วางอำนาจ แต่งตั้งให้บุคคลเกรงขาม หรือแม้แต่พยายามศึกษาเล่าเรียนเพื่อเป็นเจ้านายคนด้วย

3.14 ความต้องการอ้างอิงผู้ที่สังคมยอมรับ (Need for Reference) เป็นความต้องการอ้างอิงและยอมรับผู้ที่สังคมยกย่อง หรือผู้ที่อาวุโสอย่างเต็มอกเต็มใจ ชื่นชมในบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าตน

3.15 ความต้องการหลีกเลี่ยงปมด้อยและความล้มเหลว (Need for Avoidance of Inferiority) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงให้พ้นจากความอับอายทั้งหลาย หลีกเลี่ยงการดูถูก ปกปิดความรู้สึกด้อยในตนเองก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมการหนีหน้า ขี้อาย หรือสร้างเรื่อง สร้างสถานการณ์หลีกเลี่ยงและปกปิดปมด้อยตนเอง

3.16 ความต้องการหลีกเลี่ยงจากอันตราย (Need for Avoidance of Harm) เป็นความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย และหลีกเลี่ยงอันตรายและโรคร้ายไข้เจ็บทำให้เกิดพฤติกรรมการป้องกันจากอันตรายและความเสี่ยงต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.17 ความต้องการการหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิและลงโทษ (Need for Avoidance of Blame) เป็นความต้องการที่สร้างให้เกิดพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่ม หรือการปกปิดความผิดพลาด เพราะต้องการที่จะหลีกเลี่ยงคำตำหนิและการลงโทษจากผู้อื่น

3.18 ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Need for Orderliness) เป็นความต้องการที่จะเห็นสิ่งต่าง ๆ อยู่ในกฎระเบียบจึงเกิดพฤติกรรมกระทำที่อยู่ในกฎระเบียบจัดวางตกแต่งสิ่งของเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.19 ความต้องการรักษาชื่อเสียง (Need for Inviolacy) เป็นความต้องการที่ปกป้องชื่อเสียงเกียรติยศ วงศ์ตระกูลของตน มีพฤติกรรมที่ไม่คดโกง เข้าทำนอง “เสียสินสงวนศักดิ์ไว้วงศ์หนึ่ง” อาจยอมอดตายโดยไม่ขอใครกิน เป็นต้น

3.20 ความต้องการให้ตนแตกต่างจากผู้อื่น (Need for Contrastiness) ก่อให้เกิดพฤติกรรมกระทำที่คิดแปลกไปจากคนปกติ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย คำพูด การแสดงออก ด้านแนวความคิด และมีพฤติกรรมที่ขอบค้ำด้านส่วนรวม

4. แบ่งประเภทตามแรงขับ

แรงขับของบุคคลเป็นสภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลในร่างกายของมนุษย์ทำให้บุคคลสร้างกลไกเพื่อสร้างให้ร่างกายของตนเกิดความสมดุลซึ่งกลไกเพื่อสร้างให้ร่างกายของตนเองเกิดความสมดุลนั้นเรียกว่า “แรงขับ” ในอันที่จะปรับหรือผลักดันให้คนเราเกิดพฤติกรรมซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่จูงใจให้บุคคลได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้ร่างกายดำรงอยู่ได้อย่างสมดุล สามารถแบ่งประเภทของแรงจูงใจตามแรงขับได้ 2 ประเภท คือ

4.1 แรงจูงใจที่เกิดจากแรงขับภายในร่างกาย เช่น แรงขับทางการบริโภค และแรงขับทางเพศ สร้างแรงจูงใจให้บุคคลมีพฤติกรรมแสวงหาอาหาร และนำมาบรรเทาความหิวสร้างสมดุลให้ร่างกายจนกว่าจะเริ่มหิวอีกครั้ง และสร้างให้คนเกิดพฤติกรรมทางเพศเพื่อลดความต้องการทางเพศให้ลดลงสู่สภาวะสมดุล

4.2 แรงจูงใจที่เกิดจากแรงขับที่ถูกเร้าจากสิ่งภายนอก เช่น การได้รับความเจ็บปวดการได้รับมลภาวะ แสง และรังสีต่าง ๆ ทำให้ร่างกายอยู่ในสภาวะที่ไม่สมดุลรวมทั้งสภาวะกดดันจากเศรษฐกิจและการเมือง ทำให้บุคคลเกิดความเครียดและความไม่สมดุลทางร่างกาย คนเราจึงต้องมีพฤติกรรมที่ปกป้อง เพื่อป้องกันสิ่งเหล่านี้ให้สมดุลในร่างกายและจิตใจ

พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2550 : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm>)

กล่าวว่า แรงจูงใจมีมากมายหลายอย่าง แต่พอจะแบ่งออกได้เป็นสองประเภทดังนี้

1. แรงขับปฐมภูมิ (Primary Drives) เป็นแรงขับที่มีกำเนิดมาจากความต้องการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าทางร่างกาย และไม่ต้องอาศัยการเรียนรู้ (Unlearned) เช่น ความหิวและความกระหาย มักจะเรียกว่าไม่วาทกรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และข้อมูลอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้แรงขับทางสรีรวิทยา (Physiological Drives) นอกจากนั้นอาจมีแรงจูงใจบางอย่างที่มีได้เกิดจากการ

เรียนรู้เช่นกัน แต่มิได้เกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา เช่น ความรัก ความอยากรู้อยากเห็น การกระตุ้นความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensory stimulation) เป็นต้น

1.1 ความหิว (Hunger) ร่างกายต้องการอาหารเพื่อการเจริญเติบโต อาหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิต ความรู้สึกหิวจะแตกต่างกันไปในแต่ละคนและแต่ละเวลา สมอบางส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมของความหิวและการกินอาหาร ส่วนที่สำคัญที่สุด คือ hypothalamus

1.2 ความกระหาย (Thirst) น้ำเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับร่างกาย น้ำจะสูญเสียไปจากร่างกายในลักษณะต่างๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางปอด ต่อมเหงื่อและไต เมื่อมีการสูญเสียน้ำเกิดขึ้นร่างกายจำเป็นต้องรักษาความสมดุลของน้ำและอิเล็กโทรไลต์ให้คงอยู่ ความต้องการในลักษณะเช่นนี้จึงก่อให้เกิดแรงขับของความกระหาย ศูนย์ควบคุมความกระหายอยู่ที่ hypothalamus ซึ่งประกอบด้วยเซลล์ประสาทที่ไวต่อการสูญเสียน้ำมาก

1.3 แรงขับทางเพศและความเป็นมารดา (Sex and maternal drives) เราเชื่อว่าแรงขับทางเพศและความเป็นมารดา (Maternal behavior) เป็นแรงขับทางสรีรวิทยา เพราะว่าเป็นในสัตว์ที่ต่ำกว่าคน สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับฮอร์โมนในเลือด androgens ซึ่งหลั่งออกมาจากอัณฑะ (Testes) ของผู้ชายก่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศแบบผู้ชาย estrogens ซึ่งหลั่งออกมาจากรังไข่ (Ovaries) ของผู้หญิงก่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศแบบผู้หญิง โดยปรกติความรู้สึกทางเพศในผู้หญิงจะมีมากเมื่อตอนไข่สุกและพร้อมที่จะเคลื่อนหรือเคลื่อนลงมาแล้วในมดลูก เมื่อมีกิจกรรมทางเพศในระบายนี้อาจมีการตั้งครรภ์เกิดขึ้นในช่วงสุดท้ายของการตั้งครรภ์จะมีฮอร์โมนตัวอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องการมีตัวเด็ก (Fetus) ในมดลูกกระตุ้นให้มี prolactin จากต่อมพิตuitary prolactin ดังกล่าวจะกระตุ้นต่อมนมทำให้มีนมหลั่งออกมาสำหรับเลี้ยงทารก prolactin ยังมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมของความเป็นมารดาในแม่อีกด้วย

1.4 อุณหภูมิ (Temperature) ร่างกายต้องการความอบอุ่นและความหนาวเย็นที่พอเหมาะ กล่าวคือไม่ร้อนและหนาวจนเกินไป อากาศร้อนจัดหรือหนาวจัดจะก่อให้เกิดการปรับตัวทางร่างกาย เพื่อให้อุณหภูมิคงที่และเกิดแรงจูงใจในการแสวงหาเครื่องนุ่งห่ม ตัวรับ (Receptors) สำหรับอุณหภูมิอยู่ที่ผิวหนัง ส่วนศูนย์ควบคุมอุณหภูมิที่ Hypothalamus

1.5 การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด (Avoidance of pain) ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงอันตรายต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ 1.6 ความอยากรู้อยากเห็นและการกระตุ้นความรู้สึกจากการสัมผัส (Curiosity and sensory stimulation) ถ้าเราลองดูพฤติกรรมในแต่ละวันทั้งของคนและสัตว์ที่มีการนำไปใช้

จะเห็นว่าสิ่งเหล่านี้มาจากแรงขับทางสรีรวิทยาที่เกี่ยวกับความอยากรู้ อยากรู้อเห็นและการกระตุ้นความรู้สึกรู้สึกจากการสัมผัส ตัวอย่าง คนเราต้องใช้ตามองหลายสิ่งหลายอย่างจนนับไม่ถ้วน เช่น หนังสือ รูปภาพ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ทีวีทัศน์ ภูเขา การแข่งขันกีฬา รถยนต์ เสื้อผ้า และจุดสนใจอื่นๆ บางครั้งเราต้องใช้พลังงานในกิจกรรมบางอย่าง เช่น การออกกำลังกาย การเล่นเกม การยกของ การเย็บเสื้อผ้า การเดินทาง และอื่นๆ การจูงใจมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง มิฉะนั้นคนเราจะไม่ทำสิ่งเหล่านี้ แต่แรงจูงใจในกรณีเหล่านี้มิได้เป็นเรื่องทางสรีรวิทยาโดยตรง

1.7 กิจกรรมและการจัดแจง (Activity and manipulation) แรงจูงใจบางอย่างมีกิจกรรมทางร่างกายและการจัดแจงเป็นเป้าประสงค์ ทั้งสัตว์และมนุษย์ต้องเสียเวลาอย่างมากทีเดียว ในการเดินไปเดินมาโดยไม่มีเหตุผลชัดเจน สัตว์บางอย่างเช่นหนูถีบจักร จะต้องถีบจักรให้มนุษย์อยู่เรื่อย สัตว์ชั้นสูงหรือคนชอบวุ่นวายหรือจัดแจงสิ่งของบางอย่าง เช่น เด็กเล่นวุ่นอยู่กับของเล่น บางคนก็ชอบจับฉวย หยิบ โยน จับนี่

1.8 แรงจูงใจเกี่ยวกับความสามารถ (Competence motive) ถ้าเราแสวงหาหลักการในการศึกษาเรื่องของความอยากรู้อเห็นและกิจกรรมต่างๆ เราอาจสรุปได้ว่ามีแรงจูงใจทั่วไปอย่างหนึ่งแฝงอยู่เบื้องหลัง สิ่งนี้คือแรงจูงใจสำหรับความสามารถ (Motive for competence) ทั้งคนและสัตว์จะถูกจูงใจโดยแรงขับอันนี้ให้รู้จักศักยภาพ (Potentialities) ของตนเองอย่างเต็มที่และการกระทำดังกล่าวก็ก่อให้เกิดความพอใจด้วย

2. แรงขับทุติยภูมิ (Secondary Drives) เป็นแรงขับที่สลับซับซ้อนมากกว่าแรงขับปฐมภูมิ ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้ แต่บางทีก็ไม่ใช่ แรงขับทุกอย่างถูกเปลี่ยนแปลงได้ (Modified) โดยการเรียนรู้ทำนองเดียวกับแรงขับประเภทแรก บางที่เรียกว่าแรงจูงใจทางสังคม (Social motives) หรือแรงขับทางจิตใจ (Psychological Drives) สามารถแบ่งแรงจูงใจทางสังคมออกเป็น ดังนี้

2.1 ความรักและความเกี่ยวเนื่อง (Affection and affiliation) แรงจูงใจทั้งสองอย่างนี้มีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด แต่ก็พอจะแยกออกจากกันได้ อันแรกคือความปรารถนาที่จะรักคนอื่น โดยเริ่มต้นกับแม่ของตนเอง อันหลังเป็นแรงจูงใจที่จะอยู่กับคนอื่น เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ความรักและความเกี่ยวเนื่องผูกพันกับคนอื่นจึงเป็นสิ่งจำเป็น แรงจูงใจเช่นนี้จะต้องมีต่อผู้อื่นด้วย นอกเหนือจากพ่อแม่และพี่น้องของตน มีการตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ

2.2 การยอมรับและการยกย่องทางสังคม (Social approval and esteem) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการสื่อสารเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า เมื่อคนเราเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมก็จะต้องมีความรู้สึกรู้สึกว่าคนได้รับการยกย่องทางสังคม สิ่งนี้ยังไม่สามารถใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องหลัง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ รวมไปถึงแรงจูงใจเกี่ยวกับสถานภาพ ตำแหน่ง ชื่อเสียง และอำนาจ

2.3 ความสัมฤทธิ์ (Achievement) แม้นักจิตวิทยาจะยอมรับว่าการยกย่องตนเอง (Self-esteem) เป็นแรงจูงใจที่สำคัญอย่างหนึ่ง แต่แรงจูงใจที่มีการศึกษากันอย่างกว้างขวางที่สุดกลับเป็นความต้องการของความสัมฤทธิ์

2.4 ความก้าวร้าว (Aggression) บางคนคิดว่าความก้าวร้าวจัดอยู่ในพวกแรงจูงใจทางสังคม เนื่องจากความรุนแรง ความก้าวร้าว และสงคราม เป็นเรื่องที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ คนส่วนมากจึงมักคิดว่าความก้าวร้าวเป็นเรื่องของสัญชาตญาณมากกว่า อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเป็นจำนวนมาก พอจะสรุปได้ว่า ความก้าวร้าวเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์บางอย่าง ตัวอย่างเช่น เมื่อเราแข่งของเล่นมาจากเด็กทันทีทันใด เด็กจะแสดงความโกรธออกมา เป็นต้น

2.1.6 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

มุกดา ศรียงค์และคณะ (2540 : 243-246) กล่าวว่า เพื่อให้เข้าใจในเรื่องของแรงจูงใจเพิ่มมากขึ้น จึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ เพราะทฤษฎีเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจนี้เป็นทฤษฎีที่มีขอบเขตค่อนข้างกว้างขวาง ได้มีผู้กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจไว้หลาย ๆ ลักษณะสามารถสรุปทฤษฎีแรงจูงใจได้ดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการความสุขส่วนตัว (Hedonistic Theory) ทฤษฎีแรงจูงใจที่เกี่ยวกับความต้องการความสุขส่วนตัวนี้อาจกล่าวได้ว่า บุคคลทุกคนมีความต้องการแสวงหาความสุขส่วนตัว ลักษณะความต้องการแสวงหาความสุขนี้จึงเป็นแรงจูงใจหรือตัวเร้าที่ทำให้บุคคลได้มีการกระทำหรือพฤติกรรมต่างๆ ออกมาแต่ลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมในแต่ละบุคคลนั้นมีการแสดงออกมาแตกต่างกัน บางคนมีการแสดงออกเพื่อให้ได้มาซึ่งความสุขนั้น โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น แต่บางคนมีการแสดงออกถึงความสุขของตนโดยการสร้างความเดือดร้อนต่อผู้อื่น เช่น เมื่อเกิดความหิวจะขโมยอาหารของคนอื่นมารับประทานหรือเกิดความต้องการทางเพศก็จุดหญิงสาวสวยคนหนึ่งมาเพื่อข่มขืนหญิงสาวคนนั้น เป็นต้น ลักษณะการแสวงหาความสุขส่วนตัวนี้ ยังแสดงออกในลักษณะของความรู้สึกเจ็บปวดด้วย เช่น ก่อนที่จะมีเพศสัมพันธ์นั้นจะต้องได้รับความทารุณโหดร้ายตบตีจนก่อให้เกิดความเจ็บปวดหลังจากนั้นจึงจะเกิดความรู้สึกเป็นสุข

2. ทฤษฎีสัญชาตญาณ (Instinctual Theory) สัญชาตญาณเป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่กำเนิดซึ่งทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นจะต้องมีการเรียนรู้ เช่น เมื่อแรกคลอดทารกจะสามารถตอบสนองต่ออาหาร น้ำ ความรู้สึกร้อนหนาว ความรู้สึกเจ็บปวดได้ ฯลฯ ลักษณะของสัญชาตญาณซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดจึงเป็นปฏิกิริยาที่มีผลต่อแรงจูงใจให้บุคคลได้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ลักษณะของสัญชาตญาณ มีหลายประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 สัญชาตญาณเกี่ยวกับการดำรงชีวิตอยู่ นั่นคือ เมื่อร่างกายอยู่ในสภาวะที่ไม่สมดุล ความไม่สมดุลทางร่างกายจะเป็นตัวเร้า หรือเป็นแรงจูงใจให้ร่างกายได้มีพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น เพื่อให้ร่างกายอยู่ในสภาวะที่สมดุล อันเป็นผลทำให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ เช่น เมื่อเกิดความหิวจะต้องรับประทานอาหาร เมื่อเกิดความกระหายจะต้องดื่มน้ำ

2.2 สัญชาตญาณเกี่ยวกับความตาย โดยทั่วไปแล้วบุคคลทุกคนมักจะให้ความสนใจเรื่องเกี่ยวกับความตายเกรงกลัวว่าตนเองจะถึงแก่ความตายจึงทำให้สนใจในสุขภาพอนามัยของตนเอง ไปหาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา

2.3 สัญชาตญาณทางสังคม เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้นย่อมจะมีการเรียนรู้และประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นทำให้บุคคลได้รับการเรียนรู้และมีการลอกเลียนแบบสภาพแวดล้อมจากประสบการณ์ตามสภาพสังคมของแต่ละแห่ง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูจากสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของแต่ละแห่งนั้นจะมีการถ่ายทอดสืบต่อกันมา และจะต้องมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคลผลก็คือ ทำให้สัญชาตญาณทางสังคมของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันออกไป

3. ทฤษฎีหลักการมีเหตุผล (Cognitive Theory) ทฤษฎีหลักการมีเหตุผลเป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลในการมีเหตุผลที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ เพราะบุคคลทุกคนมักจะมี ความตั้งใจจริงและมีความปรารถนาที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ นอกจากนั้นทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า บุคคลมีอิสระที่จะกระทำพฤติกรรมใด ๆ ได้อย่างมีเหตุผล สามารถตัดสินใจต่อการกระทำต่าง ๆ ได้มีความรู้ว่าคุณต้องการอะไร ปรารถนาสิ่งใดและควรตัดสินใจออกมาในลักษณะใด

4. ทฤษฎีแรงขับ (Drive Theories) แรงขับนั้นเป็นสภาวะดึงเครียดทางร่างกายเป็นตัวกำหนดทำให้ร่างกายได้มีการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อจัดความเครียดนั้นออกไป แรงขับจึงมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ แรงขับภายในร่างกายหรือแรงขับปฐมภูมิ เป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการของร่างกาย และแรงขับภายนอกหรือแรงขับทุติยภูมิ เป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะมีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไปอันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่มีการสะสมไว้ในแต่ละบุคคล นอกจากนั้นแรงขับสามารถที่จะจำแนกทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจตามระบบทางชีววิทยา สามารถจำแนกได้เป็น 4 ประเภท คือ

4.1 แรงขับเพื่อการอยู่รอดของชีวิต (Vegetative Drive) เป็นแรงขับที่มีอิทธิพลผลักดันให้มนุษย์แสวงหาอาหาร น้ำ อากาศ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ ถ้าขาดสิ่งเหล่านี้บุคคลจะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน 4.2 แรงขับฉุกเฉิน (Emergency Drive) คือแรงขับที่จูงใจให้บุคคลกระทำการค้าสิ่งต่างๆ ได้เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้น เช่น เมื่อเห็นคนจมน้ำจะรีบกระโดดลงไปช่วยหรือที่มีการนำไปใช้

ถ้าช่วยน้ำไม่เป็นก็จะตะ โคนด้วยเสียงดังเพื่อให้นักอื่นมาช่วยเหลือคนจมน้ำ

4.3 แรงขับเพื่อการสืบพันธุ์ (Reproductive Drive) เป็นแรงขับที่ทำให้บุคคลเกิดปฏิกิริยาทางเพศในลักษณะต่างๆเกิดขึ้น เช่น การแต่งกายยั่วยวนเพื่อให้ชายหนุ่มมีความสนใจในตนเอง

4.4 แรงขับเพื่อการศึกษา (Educational Drive) เป็นแรงขับที่จูงใจให้บุคคลเกิดความอยากรู้อยากเห็น พยายามศึกษาหาความรู้ใหม่ๆตลอดเวลา พยายามแสวงหาข้อเท็จจริง เช่น การเรียนหนังสือมักจะมีคำถามหรือปัญหาที่ข้องใจแล้วถามครูผู้สอน

พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2550 : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm>)

กล่าวว่า ทฤษฎีกระบวนการจูงใจ (Process Motivation Theory) คือ การทำความเข้าใจว่าพฤติกรรมของคนเรากถูกจูงใจได้อย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น อาจกล่าวว่าทฤษฎีนี้พยายามเข้าใจกระบวนการคิดของบุคคล ในการกระทำพฤติกรรมนั่นเอง ทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้ ได้แก่

1. ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) เป็นทฤษฎีของ วิกเตอร์ วรูม

(Victor Vroom) ซึ่งอธิบายได้ด้วยสูตร $Motivation = Expectancy \times Valence$ แรงจูงใจ = ความคาดหวัง x คุณค่าของผลลัพธ์ มีความหมายว่า ระดับของแรงจูงใจเป็นไปตามระดับความต้องการที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และระดับความเป็นไปได้ที่เขาจะได้รับสิ่งนั้น ความคาดหวัง หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อความสามารถของตนเองหรือโอกาสและความเป็นไปได้ที่เขาจะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่มีความคาดหวังสูงย่อมมีแรงจูงใจสูง แต่ถ้าพนักงานคนใดไม่เชื่อใจตัวเองว่าจะทำงานได้สำเร็จ พนักงานคนนั้น ไม่มีแรงจูงใจที่จะทำ หรือจะไม่พยายามทำงานนั้น การรับรู้ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติ การกระทำ หรือพฤติกรรมกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหรือต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ ถ้าบุคคลคาดหวังสูงว่าการกระทำของเขาจะได้รับรางวัล เขาจะเกิดแรงจูงใจสูง ถ้าพนักงานมั่นใจว่า เมื่อกระทำแล้วได้รับผลตอบแทน เขาย่อมเกิดแรงจูงใจที่จะทำงานนั้น แต่ถ้าพนักงานไม่มีความแน่ใจว่าจะได้รับอะไร แรงจูงใจในการทำงานจะไม่เกิดขึ้น ตัวอย่าง เช่น ตะวัน เชื่อตัวเองว่าเขาสามารถเป็นหัวหน้างานที่ดีได้ และเขาต้องการได้รับตำแหน่งนั้น แต่เขามีลักษณะการควบคุมจากภายนอก ซึ่งเชื่อว่าการทำงานหนักไม่ใช่วิธีที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งแต่อย่างใด ดังนั้นเขาไม่มีแรงจูงใจที่จะทำงานหนักเพื่อการเลื่อนตำแหน่ง คุณค่าของผลลัพธ์ หมายถึงคุณค่า หรือความสำคัญที่บุคคลรับรู้ต่อผลตอบแทนหรือรางวัลที่ได้รับ โดยทั่วไปถ้าบุคคลรับรู้คุณค่าสูงต่อผลตอบแทน หรือรับรู้ว่าคุณค่ามีความสำคัญสูงมากเท่าไรยิ่งทำให้มีแรงจูงใจสูงมากขึ้นด้วย และจะทุ่มเทความสามารถในการกระทำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์นั้น ตัวอย่างเช่น มานะซึ่งเป็นหัวหน้างานต้องการให้ชาติซึ่งเป็นเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งมอบมาสำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนหลับไม่ไปเที่ยวชมนานการค่า พนักงานทำงานให้มากขึ้น เขาจึงบอกกับชาติว่าควรจะเอาใจใส่ทำงานให้มากขึ้น เพราะการทำงานไม่ว่การมีเงินอีกทั้งห้ามมีเหตุดแบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มาไปใช้

มากขึ้นจะส่งผลต่อการเลื่อนตำแหน่ง ถ้าหากชาติมีความต้องการจะเลื่อนตำแหน่ง เขาจะมีแรงจูงใจสูงขึ้นในการทำงาน แต่ถ้าชาติไม่สนใจหรือไม่เห็นความสำคัญของการเลื่อนตำแหน่ง การบอกกล่าวของมานะไม่สามารถจูงใจชาติได้

2. ทฤษฎีความเสมอภาค (Equity Theory) J. Stacy Adams เป็นผู้พัฒนาทฤษฎีนี้ โดยมีพื้นฐานความคิดว่า บุคคลย่อมแสวงหาความเสมอภาคทางสังคมโดยพิจารณาผลตอบแทนที่ได้รับ (output) กับตัวป้อน (input) คือพฤติกรรมและคุณสมบัติในตัวที่เขาใส่ให้กับงาน ความเสมอภาคจะมีเพียงใดขึ้นอยู่กับ การเปรียบเทียบการรับรู้ความสอดคล้องระหว่างตัวป้อนต่อผลตอบแทน (Perceived inputs to outputs) เมื่อเราทราบระดับการรับรู้ความเสมอภาคของบุคคลใด ก็สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของเขาได้ ทฤษฎีความเสมอภาคอธิบายว่า บุคคลจะเปรียบเทียบตัวป้อนของเขา (เช่น ความพยายาม ประสิทธิภาพ อารมณ์ สถานภาพ สติปัญญาความสามารถ และอื่นๆ) กับผลตอบแทนที่ได้รับ (เช่น การยกย่องชมเชย ค่านิยม ค่าจ้างค่าตอบแทน การเลื่อนตำแหน่งและสถานภาพ การยอมรับจากหัวหน้างาน) กับบุคคลอื่นที่ทำงานประเภทเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นเพื่อนร่วมงานคนใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มพนักงานที่ทำงานในแผนกเดียวกันหรือต่างแผนก หรือแม้แต่บุคคลใดในความคิดของเขาก็ได้ ว่ามีความเสมอภาคหรือเท่าเทียมกันหรือไม่ ซึ่งตัวป้อนและผลตอบแทนนั้นเป็นการรับรู้หรือความเข้าใจของเขาเอง ไม่ใช่ความเป็นจริง แม้ความเป็นจริงจะมีความเสมอภาค แต่เขาอาจรับรู้ว่ามีไม่เสมอภาคก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นเขาจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองเพื่อทำให้รู้สึกว่าการเกิดความเสมอภาค ดังนั้นในการปฏิบัติต่อพนักงาน หัวหน้างานจะต้องทำให้เขาเห็นว่าเขาได้รับการปฏิบัติต่ออย่างยุติธรรม มีความเสมอภาคเท่ากับคนอื่น เมื่อเปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่น พนักงานส่วนมากมักประเมินว่าตนเองทำงานหนักและทุ่มเทในการปฏิบัติงานมากกว่าคนอื่น ขณะเดียวกันก็มักคิดว่าคนอื่นได้รับผลตอบแทนสูงกว่าตน เขาจะพอใจในการทำงานและมีแรงจูงใจในการทำงานสูงครบเท่าที่เขายังรับรู้ว่ามีเสมอภาคเมื่อเปรียบเทียบกับพนักงานคนอื่น แต่ถ้าพนักงานพบว่าผู้ที่ทำงานในระดับเดียวกับเขาได้รับผลตอบแทนสูงกว่าเขา หรือได้รับผลตอบแทนเท่ากันแต่ทำงานน้อยกว่า ความพอใจและแรงจูงใจในการทำงานจะน้อยลง เมื่อใดที่พนักงานเกิดการรับรู้ความไม่เสมอภาค เขาจะพยายามทำให้เกิดความเสมอภาคโดยการลดระดับตัวป้อน หรือไม่ก็เรียกร้องผลตอบแทนเพิ่มขึ้น การเปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่นที่ทำงานในระนาบเดียวกัน ทำให้เกิดการรับรู้ 3 แบบ คือ ผลตอบแทนเหมาะสม ผลตอบแทนต่ำไป ผลตอบแทนสูงไป ผลตอบแทนเหมาะสม พนักงานรับรู้ตัวป้อนและผลตอบแทนมีความเหมาะสมกัน แรงจูงใจยังคงมีอยู่ เชื่อว่าคนอื่นที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่าเป็นเพราะเขามีตัวป้อนที่สูงกว่า เช่น มีการศึกษาและประสบการณ์สูงกว่า เป็นต้น ผลตอบแทนต่ำไป เมื่อพนักงานคนใดรับรู้ว่าตนได้รับผลตอบแทนต่ำไป เขาจะพยายามลดความไม่เสมอภาคด้วยวิธีไม่วาการณ์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างๆ เช่น พยายามเพิ่มผลตอบแทน (เรียกร้อยค่าจ้างเพิ่ม) ลดตัวป้อน (ทำงานน้อยลง มาสายหรือขาดงานบ่อยครั้ง พักครั้งละนานๆ ฯลฯ) อ่างเหตุผลให้ตัวเอง เปลี่ยนแปลงตัวป้อนหรือผลตอบแทนของคนอื่น (ให้ทำงานมากขึ้น หรือรับค่าจ้างน้อยลง) เปลี่ยนงาน (ขอย้ายไปฝ่ายอื่น ออกไปหางานใหม่) เปลี่ยนบุคคลที่เปรียบเทียบกับ (ยังมีคนที่ได้รับน้อยกว่า) ผลตอบแทนสูงไป การรับรู้ที่ได้รับผลตอบแทนสูงไปไม่มีปัญหาต่อพนักงานมากนัก แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าพนักงานมักจะลดความไม่เสมอภาคด้วยวิธีเหล่านี้ คือ เพิ่มตัวป้อน (ทำงานหนักขึ้น และอุทิศเวลามากขึ้น) ลดผลตอบแทน (ยอมให้หักเงินเดือน) อ่างเหตุผลให้ตัวเอง (เพราะฉันเก่ง) พยายามเพิ่มผลตอบแทนให้ผู้อื่น (เขาควรได้รับเท่าฉัน)

3. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีการเสริมแรงเป็นทฤษฎีที่เน้นการกำหนดให้บุคคลต้องกระทำในสิ่งที่เราต้องการให้เขากระทำ เป็นทฤษฎีการจูงใจที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของ B.F. Skinner มีหลักสำคัญว่า เราสามารถควบคุมพฤติกรรมของคนได้โดยวิธีการให้รางวัลหรือวิธีการเสริมแรง เรียกทฤษฎีนี้ในทางจิตวิทยาว่า การปรับพฤติกรรม หรือการวางเงื่อนไขปฏิบัติการ ซึ่งให้ความสำคัญกับผลกรรมหรือผลต่อเนื่องเป็นตัวควบคุมพฤติกรรม หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า การเสริมแรง Skinner อธิบายว่ามนุษย์เรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ โดยผ่านประสบการณ์ที่ให้ผลกรรมเชิงบวกและเชิงลบ ให้ผลเป็นที่พอใจหรือไม่พอใจ เขาเชื่อว่าพฤติกรรมใดที่มีผลต่อเนื่องเป็นบวกพฤติกรรมนั้นย่อมเกิดขึ้นซ้ำบ่อยครั้ง ในขณะที่พฤติกรรมซึ่งให้ผลเป็นลบมีแนวโน้มที่จะไม่เกิดขึ้นต่อไป กรอบความคิดในเรื่องนี้ของ Skinner มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ สิ่งเร้า (สถานการณ์) การตอบสนอง (พฤติกรรม) ผลกรรม (บวกหรือลบ) ในการปฏิบัติงาน พนักงานจะเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นที่ต้องการหรือไม่ต้องการของหน่วยงานหรือหัวหน้างานจากผลที่ต่อเนื่อง หรือผลตอบแทนจากการปฏิบัติต่างๆ ของพนักงานนั่นเอง ทฤษฎีการเสริมแรงในส่วนที่เป็นการจูงใจคือ การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่ต้องการให้นานๆ หรือทำให้บุคคลปฏิบัติในแนวทางที่จะได้ผลกรรมเป็นรางวัล เช่น มาลีซึ่งเป็นนักศึกษาต้องการได้เกรด A ในการสอบ เธอจะต้องศึกษาและอ่านตำราเรียน ถ้าสอบไล่ได้ A มาลีจะใช้วิธีการศึกษาและอ่านตำราแบบเดิมในการสอบคราวต่อไป แต่ถ้าหากว่าสอบในครั้งแรกไม่ได้ A มาลีจะต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนใหม่ คนส่วนใหญ่จึงเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ผลถูกหรือผิด สมหวังหรือไม่สมหวัง Skinner ชี้แนะว่า หัวหน้างานสามารถควบคุมและ ปรับพฤติกรรม หรือ การปฏิบัติงานของพนักงานได้โดยที่พนักงานไม่มีความรู้สึกว่าจะถูกควบคุม

มูลเหตุจูงใจที่มีผลทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทนั้น เกิดขึ้นได้จากแรงจูงใจ หรือสิ่งจูงใจ สิ่งล่อใจในด้านต่างๆ ทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมออกมาตามเป้าหมายที่ต้องการ แรงจูงใจหรือสิ่งจูงใจเป็นตัวกำหนดที่จะให้เกิดการกระทำ ถ้าแรงจูงใจไม่ดีก็ไม่สามารถที่จะทำให้เกิดการกระทำในลักษณะหรือรูปแบบต่างๆ ได้

2.2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ (Human Behavior)

2.2.1 ความหมายของพฤติกรรม

ชัยพร วิชชาวูธ (2525 : 1) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำจะทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม การพูด การเดิน การกระพริบตา การได้ยิน การรู้สึกโกรธ การคิด ฯลฯ ต่างเป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น

เปลื้อง ฉนกร (2537 : 212) ให้ความหมายพฤติกรรมว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางร่างกาย ความคิดและความรู้สึก

ชนินฐา วิเศษสาธ (2534 : 5-6) ให้ความหมายพฤติกรรมว่า พฤติกรรมเป็น กิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำ ทั้งที่แสดงออกมาให้เห็นรวมทั้งที่ซ่อนไว้ข้างใน และพฤติกรรมนั้น บุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ หรือใช้เครื่องมือทดลองได้ การกระทำซึ่งเป็นการแสดงออกทางร่างกายและสามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การกิน การนอน การเล่น หัวเราะ การเคลื่อนไหว อิริยาบถ และกิริยาท่าทางต่าง ๆ จัดเป็นพฤติกรรมภายนอก ส่วนการกระทำภายในบุคคล ซึ่งผู้อื่นไม่สามารถรู้หรือสังเกตได้โดยตรง นอกจากตัวผู้ก่อให้เกิดการกระทำนั้น เช่น ความจำ การเรียนรู้ การคิด ความเข้าใจและอารมณ์ต่าง ๆ พฤติกรรมเหล่านี้อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกาย สามารถสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรือใช้เครื่องมือช่วย การกระทำภายในบุคคลนี้คือ กระบวนการทำงานของจิตจัดว่าเป็นพฤติกรรมภายใน

2.2.2 ประเภทของพฤติกรรม

ชนินฐา วิเศษสาธ (2534 : 5-6) กล่าวว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งพฤติกรรมตาม ลักษณะการเกิดออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. พฤติกรรมติดตัว (Inborn หรือ Innate behavior) หมายถึง การกระทำที่ติดตัวมนุษย์และสัตว์มาตั้งแต่เกิด เกิดขึ้นมาเองตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของร่างกาย ไม่จำเป็นต้องฝึกหัดหรือผ่านการฝึกฝนมาก่อน จะเกิดที่ไหน อยู่ที่ไหน และมีวัฏชนกรรมอย่างไรก็สามารถแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นได้เองตามธรรมชาติ เช่น เด็กทารกสามารถนั่ง คลาน ยืน เดิน วิ่ง กระโดด ได้ด้วยตนเองเมื่อร่างกายมีความพร้อมที่เคลื่อนไหวได้

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ (Learned behavior) เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายหลัง จากได้รับการฝึกหัด หรือได้รับการฝึกฝนแล้ว เช่น การเขียนหนังสือ การพูด การขี่จักรยาน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การขั้บรถ การว่ายน้ำ ฯลฯ จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีการฝึกฝนบ่อย ๆ จนเกิดการเรียนรู้ขึ้นมาไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีไปใช้ พฤติกรรมจึงจะเปลี่ยนจากทำไม่ได้มาเป็นทำได้ ยังมีการฝึกฝนบ่อยเท่าใด ก็ยิ่งทำได้ดีขึ้นเท่านั้น

2.2.3 พฤติกรรมมนุษย์ (Human Behavior)

มูกดา ศรียงค์และคณะ (2540 : 380-385) กล่าวว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อบุคคล สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อมนุษย์ตลอดเวลา โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มนุษย์มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกครอบครัว อีกทั้งสังคมได้พัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนเทคนิควิทยาการมากมาย สังคมและสิ่งแวดล้อมจึงเข้ามามีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของบุคคลในด้านต่าง ๆ มากมาย บุคคลจึงได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ทั้งจากครอบครัว สถาบันทางการศึกษา และจากสภาพสังคมทั่วไป โดยการเรียนรู้ทางสังคม จะเป็นทั้งการเรียนรู้ด้วยการอบรมสั่งสอน โดยตรงจากตัวแทนทางสังคม และเกิดเนื่องมาจากการเรียนรู้ทางอ้อมด้วยการเลียนแบบและการเรียนรู้โดยบังเอิญ สิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อบุคคลตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดาจนคลอดเกิดมาเป็นสมาชิกของสังคม สิ่งแวดล้อมยังมีบทบาทเหนือบุคคลอยู่ไปจนบุคคลนั้นคายหายไปจากสังคม ดังนั้นจึงสามารถที่จะแบ่งช่วงของระยะเวลาของบุคคลเพื่อที่จะชี้ให้เห็นว่าอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่จะส่งผลต่อพัฒนาการของบุคคลได้ 3 ช่วงคือ

1. สภาพแวดล้อมก่อนเกิด สิ่งแวดล้อมภายในครรภ์และการปฏิบัติตัวของแม่ มีผลต่อตัวอ่อนในครรภ์เป็นอย่างมาก เพราะช่วงที่อยู่ในครรภ์เป็นช่วงของการพัฒนาเพื่อฟอร์มตัวเป็นรูปร่าง โดยเฉพาะในด้านของการพัฒนาทางสมอง จะเริ่มพัฒนาอย่างรวดเร็วเมื่ออยู่ในครรภ์ การที่ตัวอ่อนได้รับการบำรุงและทะนุถนอมด้วยดีเท่ากับเป็นการปูพื้นฐานของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไปเกือบครึ่งแล้ว สภาพแวดล้อมก่อนเกิด มีดังนี้คือ สุขภาพของแม่มีผลมากที่สุดต่อเด็กในครรภ์ หากแม่มีสุขภาพที่ไม่ดี มีโรคที่ติดเชื้อ โรคเรื้อรัง มีความผิดปกติของต่อมไร้ท่อทำให้เกิดความบกพร่องของฮอร์โมน หรือแม่มีน้ำหนักน้อยหรือน้ำหนักมากเกินไปย่อมทำให้เกิดความผิดปกติของลูกในครรภ์ทั้งสิ้น โดยเฉพาะ 3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์ เป็นระยะที่ตัวอ่อนมีความรู้สึกไวมากที่สุดต่อการขาดออกซิเจน และการติดเชื้อต่าง ๆ ซึ่งจะพบอาการผิดปกติอันเกิดมาจากสุขภาพของมารดา ดังนี้คือ หากแม่มีความบกพร่องของฮอร์โมนไทรอยด์ จะทำให้เด็กเกิดมาเป็นโรคกระดูกอ่อน ท้องใหญ่ ผิวหนังหยาบ ผมหดกันเป็นกระจุกและสติปัญญาต่ำกว่าปกติ หากมีการติดเชื้อหรือการขาดออกซิเจน อาจจะทำให้เด็กเกิดมา จมูกโหว่ ปากแหว่ง ดาบอด แขนขาไม่มี มีความพิการในระบบอวัยวะรับสัมผัส เป็นมะเร็งในเม็ดเลือด อาจทำให้สติปัญญาต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากแม่ติดเชื้อหัดเยอรมันในช่วงนี้ จะทำให้ผิดปกติทางร่างกายและระดับสติปัญญามาก กล่าวคือจะทำให้ลูกหูหนวก มีโครงสร้างของหัวใจผิดปกติระบบการหายใจบกพร่อง ฟันไม่มีหรือขึ้นไม่ครบ ตาพิการและเป็นต้อ มีศีรษะเล็กและปัญญาอ่อน ดังนั้น หากมารดาติดเชื้อในช่วงระยะเวลานี้ แพทย์จะทำแท้งให้แก่มารดาทันที สุขภาพจิตของแม่ในด้านอารมณ์ของแม่จะมีผลต่อลูกในครรภ์เป็นอย่างมาก หากแม่มีอารมณ์หงุดหงิด หวาดกลัว วิตกกังวล จะส่งผลกระทบต่อเด็ก

ในครรภ์ด้วย เพราะถ้าแม่มีอารมณ์เครียดมาก ๆ หรือนาน ๆ ทำให้ฮอร์โมนในเลือดไม่สมดุล เป็นสาเหตุของโรคปัญญาอ่อนชนิด Mongolism และอาจเป็นเหตุให้เกิดการแท้ง การบริโภคของแม่สิ่งที่มีแม่บริโภคเข้าไปในร่างกายทุกชนิดจะถูกส่งไปยังทารกในครรภ์ทางกระแสโลหิต ดังนั้นหากแม่บริโภคสิ่งที่มีประโยชน์มีคุณค่าก็จะทำให้ทารกมีสุขภาพดี มีสติปัญญาดี แต่หากแม่เป็นโรคขาดอาหารบริโภคสิ่งที่ไม่มีความดี จะทำให้เด็กมีความบกพร่องทางสมองและร่างกายผิดปกติ เด็กจะมีสุขภาพอ่อนแอ

2. สภาพแวดล้อมขณะเกิด เมื่อทารกพัฒนาการในครรภ์มารดาครบ 9 เดือนแล้ว ถึงเวลาที่จะต้องคลอด ในช่วงการคลอดนี้เอง ทารกอาจจะได้รับการกระทบกระเทือน ในขณะที่ทำคลอดได้ เช่น สภาพแวดล้อมขาดออกซิเจน สาเหตุเกิดจากการที่ทารกคลอดยาก หรือรกไม่เปิด ทำให้ออกซิเจนเข้าสู่กระแสโลหิตของทารกไม่ได้ ซึ่งหากทารกขาดออกซิเจนประมาณ 18 วินาทีเท่านั้น จะมีผลต่อเซลล์สมองของทารกถูกทำลาย และถ้าขาดนาน ๆ ทำให้ทารกอาจจะตายได้ การเกิดการบาดเจ็บทางระบบประสาท โดยมักจะเกิดจากการคลอด โดยที่ศีรษะอาจจะติดอยู่กับช่องคลอดนาน และมีแรงบีบมากขึ้นจะทำให้สมองถูกทำลาย ทำให้มีผลต่อระบบประสาทได้ สภาพแวดล้อมหลังเกิด สิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว เป็นสังคมกลุ่มแรกที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ อารมณ์ ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลเป็นอย่างมาก สิ่งแวดล้อมภายในสถานการศึกษา เป็นกลุ่มสังคมที่อบรมสั่งสอนบุคคลโดยการให้การเรียนรู้และอบรมบุคคลโดยตรง สถานศึกษานี้เป็นสถานที่สำคัญรองมาจากครอบครัว ครูจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักเรียน โดยการอบรมสั่งสอนทางด้านความรู้ บุคลิกภาพ และการใช้ชีวิตในสังคม สำหรับกลุ่มเพื่อนในสถานศึกษานั้น มีส่วนที่จะช่วยพัฒนาบุคคลได้เช่นกัน โดยเฉพาะในด้านของการพัฒนาการทางสังคม อารมณ์ และบุคลิกของบุคคล สิ่งแวดล้อมในสังคมเป็นกลุ่มสังคมที่นอกเหนือไปจากครอบครัวและสถานศึกษา มีอิทธิพลหล่อหลอมบุคคลในทางอ้อมให้บุคคลเกิดการเลียนแบบสังคม โดยเฉพาะบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในครอบครัว และไม่ได้ผ่านระบบการศึกษา จะได้รับอิทธิพลของสังคมแวดล้อมนี้มาก กลุ่มสังคมที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในสังคมมากที่สุด คือ สื่อมวลชนทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือประเภทต่าง ๆ ภาพยนตร์ในรูปแบบของวิดีโอหรือโรงภาพยนตร์ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในปัจจุบันเป็นอย่างมากโดยเฉพาะวัยรุ่น จะจำและเลียนแบบอย่างพฤติกรรม และพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองตามที่ปรากฏในสื่อมวลชนเหล่านั้นทั้งสิ้น

3. ความต้องการเข้ากลุ่ม ความต้องการเข้ากลุ่มเป็นลักษณะพื้นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการอยู่ร่วมกัน ทำให้ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน มิตรภาพ ข้อมูล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า ข่าวดารา และเพื่อลดความกลัวหรือความวิตกกังวลด้วย ดังนั้นบุคคลมักต้องการเข้ากลุ่มเพื่อจะได้มีไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ การเปรียบเทียบทางสังคมการอยู่ร่วมกันนำไปสู่ความดึงดูดใจระหว่างกัน ปัจจัยที่ดึงดูดให้คนเป็น

มิตรกันดังนี้ ความใกล้ชิดทางกาย ความใกล้ชิดมักนำมาสู่มิตรภาพเสมอ เพราะทำให้มีการติดต่อกันไปมาหาสู่กันบ่อยๆ เกิดเสน่ห์ดึงดูดใจระหว่างกัน ทำให้เกิดมิตรภาพ รวมถึงความรักขึ้นได้ ความคล้ายคลึงกัน เพื่อนในกลุ่มเดียวกันมักมีอะไรที่คล้ายๆกัน เช่น อายุ ภูมิหลัง ความสนใจ เจตคติ ความเชื่อ เพศ เชื้อชาติ ฯลฯ ความคล้ายคลึงกันนี้ทำให้เกิดความดึงดูดระหว่างกัน เพราะเป็นการสนับสนุนว่าความเชื่อ และเจตคติของเราถูกต้อง ซึ่งเป็นการเสริมแรงอย่างหนึ่งทำให้เกิดความชอบกัน อิทธิพลทางสังคมต่อการตามผู้นำ การเกิดอิทธิพลทางสังคมที่บุคคลมีต่อกัน สามารถแบ่งสถานการณ์ที่อาจเกิดอิทธิพลทางสังคมขึ้นได้ 5 สถานการณ์ คือ สถานการณ์การเสนอแนะ (Suggestion Situations) เป็นสถานการณ์ที่มีการสื่อสารซ้ำๆ โดยปราศจากการอธิบาย สถานการณ์การคล้อยตาม (Conformity Situation) เป็นสถานการณ์ซึ่งมีการสื่อสารที่แตกต่างกัน ระหว่างบุคคล กับพฤติกรรมของกลุ่มปทัสถานของกลุ่ม หรือค่านิยมของกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นสถานการณ์ที่มีการโต้แย้งเกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการพลวัตกลุ่ม และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สารชักจูง (Persuasive messages) เป็นสารหรือข้อความที่มีการพิจารณา และขัดเกลาคำพูดเป็นอย่างดีแล้ว และใช้การสื่อสารอย่างเดียว การขัดเขี่ยความคิดให้ผู้อื่น (Intensive indoctrination) เป็นสถานการณ์ที่ใช้ทั้ง 4 ลักษณะข้างต้น พร้อม ๆ กัน

พริ้มเพรา ดิษยวณิช (2550 : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm>)

กล่าวว่า การพัฒนาพฤติกรรมของตนเอง เป็นกระบวนการของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวเราเอง ให้ไปสู่ภาวะที่ดีกว่า และเป็นที่ต้องการมากกว่าแค่กระบวนการดังกล่าว ไม่ใช่เรื่องง่ายทั้งนี้ เพราะพฤติกรรมมนุษย์นั้นซับซ้อน มีองค์ประกอบ และปัจจัย เกี่ยวเนื่องจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็น ที่จะต้องทำความรู้จักปัจจัยพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์เพื่อที่จะได้จัดการ ให้มีอิทธิพล เชิงบวก หรือหลีกเลี่ยงหากมีอิทธิพลเชิงลบต่อการพัฒนาตนเอง

1. ปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ พื้นฐานทางชีววิทยาหรือทางประสาทวิทยา เน้นที่พฤติกรรมของตัวบุคคล คือ พฤติกรรมของคนคนหนึ่ง ที่ไม่สัมพันธ์กับผู้อื่น แต่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และบางกรณีก็จำเป็นต้องอยู่ร่วมกัน เป็นกลุ่ม เป็นชุมชน เป็นสังคม กระบวนการของกลุ่ม กระบวนการทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม จึงมีส่วนสำคัญใน การกำหนดลักษณะ พฤติกรรมของมนุษย์ ให้เป็นไปตามสภาพของสังคมได้ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ค่านิยมของ สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งแวดล้อมได้แก่เหตุการณ์หรือสภาวะใด ๆ ที่อยู่นอกอินทรีย์ที่มีผลต่อหรือ ได้รับผลจาก การกระทำ และ พัฒนาการของมนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ คือ ทุกสิ่งตั้งแต่โมเลกุลเล็ก ๆ ที่สามารถซึมสู่กระแสเลือด ของตัวอ่อนในครรภ์ จนถึงรูปแบบ สถาปัตยกรรม ของอาคาร ที่อยู่อาศัยเมื่อเติบโตขึ้น และสภาวะแวดล้อม โดยรอบ สิ่งแวดล้อมทางสังคม จะหมายถึงคนอื่น ๆ ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ตัวเรา และ ได้รับ

อิทธิพล บางอย่างจาก ตัวเรา ด้วย แนวคิดในการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของมนุษย์ กับสิ่งแวดล้อมเรียกว่า Ecological Approach สามารถแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นระบบต่อเนื่องกัน แต่ละระบบ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันด้วย ดังนี้

1.1 ระบบจุลภาค เป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับตัวที่สุดและให้ประสบการณ์ โดยตรง หน่วยแรกที่สุด คือ ครอบครัว ที่พ่อแม่และลูก มีปฏิสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ยังมีหน่วยอื่น อีก เช่น ครอบครัวของญาติ ศูนย์เลี้ยงดูแลเด็ก ห้องเรียน ที่โรงเรียน เป็นต้น ในแต่ละระบบจุลภาคนี้ พฤติกรรมของเด็กจะกระทบต่อคนอื่น ๆ ซึ่งเขาเหล่านั้น จะส่งผลกระทบ ต่อเด็กในรูปแบบใหม่ได้ แม้แต่ทารกในครรภ์ก็อาจมีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมของมารดา แล้วส่งผล ย้อนกลับต่อ อนาคตของ ทารกได้ สิ่งแวดล้อมใดที่คนทุกคนในนั้น สามารถมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันได้ทั่วถึงจัดเป็นระบบจุลภาค

1.2 ระบบปฏิสัมพันธ์ เป็นระบบสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงระบบจุลภาคต่าง ๆ ให้ สัมพันธ์กัน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างญาติพี่น้องระหว่างครอบครัวและโรงเรียน เด็กที่มีปัญหาที่ บ้านจะไปสร้างปัญหาที่โรงเรียน เด็กจากครอบครัวอบอุ่นมักจะเป็นเด็กเรียบร้อยที่โรงเรียน เป็นต้น

1.3 ระบบภายนอก เป็นสภาพทางสังคมที่คนเราไม่ได้รับประสบการณ์โดยตรง แต่มีผลกระทบต่อพฤติกรรม หรือพัฒนาการของบุคคลได้ เช่น ทักษะทางสังคม ความสำเร็จใน หน้าที่การงานของพ่อแม่ มีส่วนในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม ให้ลูก ได้มากหรือน้อย หรือ นโยบายของรัฐบาล ข้อกำหนด และเครือข่ายทางสังคมระหว่างกลุ่มคน เป็นสิ่งแวดล้อมประเภทนี้

1.4 ระบบมหภาค คือ ระบบใหญ่ที่สุดของสังคม ซึ่งเป็นที่รวมทุกระบบที่กล่าว มาให้เกี่ยวเนื่องกัน เป็นวัฒนธรรมใหญ่ และวัฒนธรรมย่อยของสังคม วัฒนธรรมเป็นการปฏิบัติ และแนวดำเนินชีวิต ซึ่งยอมรับกันในสังคม และสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่ง ไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ได้แก่ ทักษะเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ในแต่ละวัย ว่าควรสอนอะไรให้เด็ก เพื่อทำหน้าที่ในสังคม เมื่อ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ควรมี ความรับผิดชอบอย่างไรบ้าง แต่วัฒนธรรมก็มีการพัฒนา ไปตามกาลเวลา มี เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ของสังคม เช่น ภาวะสงคราม สภาพเศรษฐกิจ ภัยพิบัติจาก ธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เราไม่สามารถสรุปได้ว่า คนในสังคมเดียวกัน จะมี พฤติกรรมเหมือนกันหมด เพราะคนที่เกิดและมีประสบการณ์ต่างยุคสมัยกันจะได้รับอิทธิพลจาก สิ่งแวดล้อมระดับมหภาคที่แตกต่างกัน

1.5 ระบบเหตุการณ์แวดล้อม เป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมตลอดช่วงชีวิตของบุคคล และรวมถึงเหตุการณ์ซึ่งเป็นประวัติ ของบุคคลนั้นด้วย เช่น อิทธิพลของการหย่าร้างที่มีต่อเด็ก ซึ่งนักวิจัยพบว่าการหย่าร้างนั้นจะ เกิดผลทางลบมากที่สุดต่อเด็กในปีแรก มีผลต่อเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง

การข่ม ร้องไห้ ตะโกน สวมกอด จูบแก้ม ฯลฯ แต่จะมีอารมณ์บางชนิดซึ่งเมื่อแสดงออกมาแล้ว จะก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นได้ นักจิตวิทยาได้ให้ความสนใจกับอารมณ์ประเภทนี้มากกว่าจะ ศึกษาว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีการแสดงออกทางอารมณ์ คือ การแสดงออกของอารมณ์ ความก้าวร้าว และเป็นไปในทางทำลาย หรือในทางที่ไม่ดีดังเช่น ความคับข้องใจและความ ก้าวร้าว ความคับข้องใจสามารถก่อให้เกิดการตอบสนอง หรือพฤติกรรมได้หลายรูปแบบสมมติว่า เราหยอดเหรียญใส่ตู้โทรศัพท์ และเป็นเหรียญสุดท้ายที่มีในกระเป๋ แต่โทรศัพท์ก็ยังเงียบเสียงไม่ ปรากฏสัญญาณใด ๆ ซึ่งเป็นเวลาที่เรากำลังคิดต่อให้ใครสักคนหนึ่งมารับเราจากสถานที่แห่งนั้น สภาวะเช่นนี้จะก่อให้เกิดอารมณ์คับข้องใจอย่างรุนแรงจนไม่รู้จะหาทางระบายออกได้อย่างไร การที่บุคคลมีโอกาสนเลือกทางออกได้ จะช่วยลดความรุนแรงของความคับข้องใจได้ การระบาย อารมณ์ก้าวร้าวยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น ถ้าสถานการณ์ที่ทำให้คับข้องใจหรือโกรธ เนื่องมาจากคนที่มีความอำนาจเหนือกว่าเรา อาจจะระบายอารมณ์นั้นกับผู้อื่นแทน แต่ถ้าเราอยู่ใน สถานการณ์ที่ต้องจำยอมเราอาจจำเป็นต้องเก็บกดความโกรธเอาไว้ แล้วคอยหาทางระบายออก ตามสถานที่ที่เหมาะสม ต่อมา ในกรณีที่บุคคลไม่สามารถระบายได้ว่า อะไรคือต้นเหตุของความ คับข้องใจบุคคลนั้น อาจจะหาทางระบายออกกับสิ่งที่สามารถทำได้ ดังกล่าวมาแล้วจะส่อให้เห็น ถึงที่มาหรือสาเหตุของความวุ่นวายในรูปของการจลาจล การก่อเหตุร้ายรุนแรง ซึ่งมีสาเหตุเกิด มาจากบุคคลที่รู้สึกว่าการถูกกดขี่อยู่ตลอดเวลาตนเอง

ปรีชา วิทลโคและคณะ (2543 : 681-692) กล่าวว่า การแสดงออกของพฤติกรรม คือ พฤติกรรมการต่อต้านสังคม (Antisocial Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลกระทำนั้น ผิดฝืนลักษณะของพฤติกรรมของสังคมกำหนดไว้ โดยที่การกระทำนั้นจะต้องเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรืออีกนัยหนึ่งคือพฤติกรรมที่บุคคลกระทำนั้น มีลักษณะที่ฝืนหรือละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคม นั้นเอง พฤติกรรมการต่อต้านสังคม จัดได้ว่าเป็นการกระทำที่แสดงถึงความผิดปกติของบุคลิกภาพ ในลักษณะหนึ่ง คนที่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคมมักจะมี ความขัดแย้งที่รุนแรงกับผู้ที่มีความอำนาจใน โรงเรียน หรือผู้ที่มีความอำนาจในสังคม ได้แก่ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น บุคคลที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม มักจะกระทำพฤติกรรมทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ โดยไม่คำนึงถึงความถูกผิดใดๆทั้งสิ้น นอกจากนี้ผู้ที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม มีลักษณะที่ ปราศจากความจงรักภักดีต่อผู้อื่น ขาดความซื่อสัตย์ต่อบุคคลอื่นหรือค่านิยมของสังคม เห็นแก่ตัว ขาดความรับผิดชอบ ไม่เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนถูกลงโทษ มักจะโทษผู้อื่นต่อการกระทำที่ ผิดพลาดของตน การวินิจฉัยพฤติกรรมต่อต้านสังคม ของนักเรียนวัยรุ่นนั้น จำเป็นที่จะต้อง เข้าใจถึงพัฒนาการของพฤติกรรมต่อต้านสังคมของวัยรุ่นเสียก่อน ซึ่งสามารถแบ่งลักษณะของ พฤติกรรมต่อต้านสังคมออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. พฤติกรรมการต่อต้านสังคมที่แสดงออกในลักษณะของการเผชิญหน้า ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามของบุคคลที่ต้องการที่จะควบคุมสภาพแวดล้อมของเขา โดยตรง โดยเป็นพฤติกรรมที่จะต้องเผชิญหน้าโดยตรงกับเหยื่อหรือผู้รับเคราะห์นั่นเอง เช่น พฤติกรรมการทำร้ายร่างกาย พฤติกรรมการโต้เถียง พฤติกรรมการแก๊ง เป็นต้น

2. พฤติกรรมการต่อต้านสังคมที่แสดงออกในลักษณะของการแอบซ่อน ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมที่กระทำโดยไม่ให้ผู้ใดรู้ หรือพฤติกรรมที่กระทำแล้วมีผลร้ายต่อผู้ที่กระทำพฤติกรรมเอง เช่น พฤติกรรมขโมยของ การโกหก การหนีเรียน การคิดยาเสพติด หรือการจุดไฟเผาสิ่งของ เป็นต้น

ลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม ผู้ที่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม มักจะมีลักษณะที่ค่อนข้างฉลาด ว่องไว และมีลักษณะที่ผู้อื่นมักจะเกิดความชื่นชมเมื่อได้พบครั้งแรก แต่ทว่ามักจะขาดความซื่อสัตย์ และพยายามใช้ผู้อื่นเพื่อให้ตนเองได้บรรลุเป้าหมายในอนาคตอีกด้วย มักจะมีการพูดอยู่เสมอว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพต่อต้านทางสังคมเป็นคนที่ขาดความรับผิดชอบซึ่งบางครั้งเขาอาจจะทำงานบางอย่างได้สำเร็จตามเป้าหมาย แต่ทว่าการกระทำเหล่านี้มักจะทำโดยขาดจริยธรรม ไม่คำนึงถึงสิทธิและผลที่จะเกิดขึ้นต่อผู้อื่น ในการที่จะวินิจฉัยว่าใครมีบุคลิกภาพต่อต้านทางสังคมหรือไม่นั้น อาจจะสังเกตเห็นได้ตั้งแต่เด็กทีเดียวแต่ว่าลักษณะของพฤติกรรมที่บ่งชี้มันจะต้องเกิดสม่ำเสมอเป็นเวลามากกว่า 5 ปีติดต่อกัน ดังนั้นครุควรที่จะรู้ถึงลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม เพื่อที่จะได้วางป้องกันก่อนที่จะพฤติกรรมต่อต้านสังคมของเด็กจะรุนแรงยิ่งขึ้น เกณฑ์ในการพิจารณา 16 ประการ ดังนี้

1. มีลักษณะที่มีเสน่ห์มากกว่าปกติ และมีสติปัญญาในระดับปานกลางถึงสูง
2. ไม่มีอาการหลง หรือแสดงที่ท่าว่าเป็นคนที่มีความคิดที่ไม่มีเหตุผล
3. ปราศจากความคิดวิตกกังวล หรืออาการทางประสาทอีกทั้งดูว่าเป็นคนมีสติ มั่นคง และพูดเก่ง
4. ไม่น่าเชื่อถือ ไม่มีสำนึกในความรับผิดชอบ ไม่ว่าเรื่องนั้นจะสำคัญหรือไม่ก็ตาม
5. ขาดความซื่อสัตย์และความจริงใจ
6. ขาดความสงสารและไม่มีความละอาย
7. ขาดแรงจูงใจและการวางแผน การกระทำมักจะมาจากความหุนหันพลันแล่นที่ปราศจากเหตุผล

8. มีการตัดสินใจที่ไม่ดีและไม่เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ล้มเหลว

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 9. ยึดตนเป็นศูนย์กลาง ไม่สามารถที่จะรักใคร่จริง และมีความผูกพันกับผู้อื่นได้ด้านการค้า
ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น 10. ขาดการแสดงออกทางอารมณ์ที่ลึกซึ้ง อ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. ขาดการหยั่งรู้ในเรื่องบางอย่างที่เฉพาะเจาะจง
12. ไม่รู้จักที่จะตอบแทนผู้อื่นเป็นพิเศษ
13. แสดงพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ ได้เมื่อมีโอกาสมา
14. ไม่เคยมีประวัติของการพยายามที่จะฆ่าตัวเอง
15. ไม่มีความจริงจังกับชีวิตทางเพศ
16. มีความล้มเหลวในการดำเนินการตามแผนชีวิต และการอยู่อย่างเป็นระเบียบ

สาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมน่าจะมีสาเหตุมาจากองค์ประกอบทางชีวภาพองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อม หรือทั้งสององค์ประกอบร่วมกัน คำถามที่ตามมาคือ องค์ประกอบใดเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม หรือจำเป็นที่จะต้องมีทั้งสององค์ประกอบจัดได้ว่าเป็นมีความสำคัญตัวแปรใดในแต่ละองค์ประกอบจัดได้ว่ามีความสำคัญที่สุด

1. ปัจจัยทางชีวภาพ ในการศึกษาถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นจากปัจจัยทางชีวภาพนั้น อาจแบ่งการศึกษาออกได้เป็น 2 ลักษณะ เป็นการศึกษาในลักษณะของการถ่ายทอดทางพันธุกรรม และการศึกษาในลักษณะของการรวมตัวของยีน (gene) ที่ผิดปกติ การศึกษาในด้านของการถ่ายทอดทางพันธุกรรมนั้นได้ทำการศึกษาใน 2 ลักษณะเช่นกัน การศึกษาในลักษณะแรกนั้นจะศึกษากับฝาแฝด ทั้งฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันและไข่คนละใบ กับการศึกษาเด็กที่ขอไปเลี้ยง โดยบุคคลอื่น ในการศึกษาเกี่ยวกับแฝดนั้นมีการตั้งสมมติฐานเอาไว้ว่า ถ้าบุคลิกลักษณะต่อต้านสังคมนั้นมีการถ่ายทอดทางพันธุกรรมจริง ถ้าคนใดคนหนึ่งฝาแฝดคู่นั้นมีบุคลิกลักษณะต่อต้านสังคมแล้ว อีกคนหนึ่งที่เหลือน่าจะมีโอกาสที่สูงมากที่จะมีบุคลิกลักษณะต่อต้านสังคมด้วย

2. ปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ในการศึกษาถึงปัจจัยทางสภาพแวดล้อมนั้น มักจะเน้นที่การศึกษาความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นหน่วยสังคมหน่วยแรกที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของบุคคลตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เด็กที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมพบว่าเด็กที่มีพฤติกรรมต่อต้านทางสังคมนั้น มักจะเป็นเด็กที่ไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ถูกปฏิเสธความรักจากพ่อแม่ นอกจากนี้เด็กเหล่านี้ยังไม่ได้รับการฝึกวินัยที่เหมาะสม ตลอดจนการสอนให้รู้จักการรับผิดชอบ การศึกษาในเรื่องของความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้น มักจะได้จากการสัมภาษณ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ดังนั้นข้อมูลในลักษณะนี้จึงต้องระวังอย่างมากในการที่จะนำมาสรุปเป็นข้อคิดเห็นใด ๆ เพราะเนื่องจากว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น ได้เกิดขึ้นมานานแล้ว ข้อมูลที่ได้อาจจะไม่ตรงหรือไม่ครบก็ได้ นอกจากนี้จะได้มีการศึกษาตัวแปรในด้านของการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนความสัมพันธ์ในครอบครัวแล้วองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการกระทำพฤติกรรมต่อต้านสังคมของการเรียนรู้ในการค้าสังคมอีกด้วย นั่นคืออีกนักเรียนวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมนั้น อาจเป็นไปได้ว่าเขาได้รับการไปใช้

เรียนรู้ในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมนั่นคือ นักเรียนวัยรุ่นเหล่านั้นแสดงพฤติกรรมต่อต้านสังคมเนื่องจากว่าเมื่อกระทำแล้วได้รับการเสริมแรงจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งพฤติกรรมต่อต้านสังคมอาจจะแสดงออกเพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้ใกล้ชิดก็ได้

2.2.5 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น

สุภา มาลากุล ณ อยุธา (2511 : 2 - 6) ได้จัดกลุ่มพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากผู้มาขอคำปรึกษาที่ศูนย์สุขวิทยาจิตได้ดังนี้

กลุ่มแรก ปัญหาการเรียน เช่น เรียนไม่ได้ ไม่ชอบเรียนไม่อยากเรียน หนีเรียน เคยเรียนดีแล้วแต่เรียนเลวลง หรือการเรียนอยู่ในระดับน่าเป็นห่วง ทำความอลเวงในห้องเรียนไม่ทำการบ้าน เด็กที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหากลุ่มนี้มากที่สุด

กลุ่มที่สอง มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น การไม่ประพฤติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน เกเรก้าวร้าวชวนครววิวาท ชวนเพื่อนวิวาท ลักขโมย พุดปด หนีออกจากบ้าน คิดสิ่งเสียดิถุศล เล่นการพนัน ประพฤติตนไม่เหมาะสมทางเพศ

กลุ่มที่สาม มีนิสัยไม่เหมาะสม เด็กที่มีนิสัยการกระทำบางอย่างที่ทำให้เกิดความรำคาญแก่ผู้อื่น เช่น แคะ แทะ เกาเกัดเล็บ แทะไม้บรรทัด เป็นต้น

กลุ่มที่สี่ มีความประพฤติเชิงประสาทอ่อน หวาดกลัว หวาดหวั่น ตัดสินใจไม่ได้ กลุ่มที่ห้า มีบุคลิกภาพเอนเอียง ได้แก่ เก็บตัว ถอยหนี ไม่เข้าเพื่อน แยกตัว ไม่เข้ากลุ่ม

กลุ่มที่หก มีความเจ็บปวดทางกายที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะภายใน เช่น โรคระบบทางเดินอาหาร ระบบหายใจ โรคประจำตัว

กลุ่มที่เจ็ด มีอาการของโรคจิตประสาท คือ ทำอะไรแผลง ๆ นิ่งหัวเราะคนเดียว คิดอะไรแปลก ๆ

ประสาร มาลากุล ณ อยุธา (2530 : 39) ได้กล่าวถึงความขัดแย้งว่า ความขัดแย้งเป็นปกติวิสัยของมนุษย์ เพราะมนุษย์แตกต่างกันทั้งด้านพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ต่างกันทั้งพื้นเพเดิม ประสบการณ์ ความต้องการ ค่านิยม แนวความคิด บุคลิกภาพ และการแสดงออก ร้อยคนก็ร้อยอย่างต่างกันไป ดังนั้นเมื่อคนแตกต่างกันมาพบกันเข้า ก็ย่อมมีอะไรที่ไม่ตรงกันเกิดขึ้น ความชอบก็ดี ความต้องการก็ดี ความคิดเหตุผลหรือจุดหมายก็ยากที่จะตรงกันได้ แนวโน้มของการเกิดความขัดแย้งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่

1. ลักษณะและระดับความรุนแรงขององค์ประกอบเฉพาะตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความขัดแย้ง เช่น การมีปัญหาการปรับตัว ชอบป้องกันตนเอง ชอบใช้อำนาจเผด็จการ
- เมื่อคิดก้าวร้าว มีความเครียดกับข้อใจสูงหรือเป็นคนที่มีความขาดแคลน มีความต้องการสูงด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สภาพการที่เป็นชนวนก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การแก่งแย่งแข่งขัน การใช้อำนาจบังคับควบคุม และการกระตุ้นช่วยก่อความวุ่นวาย เป็นต้น

ปรีชา วิหคโตและคณะ (2543 : 681-692) กล่าวว่า พฤติกรรมที่ปกติเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเวลาสถานที่ และอายุ ดังนั้นในทางตรงกันข้าม อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาคือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างไม่เหมาะสมกับวัย เวลาและสถานที่ ดังเช่น พฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นทั้ง 4 คนในกรณีตัวอย่าง กล่าวคือ กรณีสาวตรีที่ขโมยถุงเท้าของเพื่อนมาซ่อนไว้เป็นจำนวนมาก หรือกรณีของจันทร์หาที่ปีศาจสวรรค์ที่นอนทั้ง ๆ ที่อายุ 14 ปีแล้ว เป็นต้น นอกจากนี้แล้วจะเห็นได้ว่าลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหายังมีความแตกต่างกันไปแต่ละสังคม และอาจยังเปลี่ยนไปตามกาลสมัยนิยม ด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาหมายถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย เวลา สถานที่และเป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นในสังคมรู้สึกไม่พอใจหรืออาจกล่าวได้อย่างสั้น ๆ ว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาคือ การแสดงออกที่แตกต่างไปจากที่ปกติวิสัยที่คนทั่วไปประพฤตินิสัยและเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดปัญหาตามมา เกณฑ์ในการกำหนดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การที่จะตัดสินว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่ นั้น จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาด้วย ทั้งนี้เพราะในแต่ละสังคมนั้นรับรู้ลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างกัน และการบ่งชี้ว่าพฤติกรรมใดเป็นปัญหานั้นยังมีผลต่อตัวเด็กและผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นการที่จะกล่าวว่าพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเป็นปัญหานั้น ควรมีการทำความเข้าใจในเกณฑ์การตัดสินพฤติกรรมร่วมกันเสียก่อน เกณฑ์การตัดสินว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหามีดังนี้ อายุ พัฒนาการในแต่ละช่วงอายุใดอายุหนึ่ง จะมีลักษณะพฤติกรรมเฉพาะอย่าง พฤติกรรมบางอย่างที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปกติ แต่ถ้าพฤติกรรมเดียวกันนี้เกิดขึ้นอีกในช่วงเวลาหนึ่งก็ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ความถี่และความรุนแรงของการเกิดพฤติกรรม การพิจารณาลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นจะต้องพิจารณาลักษณะของพฤติกรรมตามสภาพแวดล้อมและผลกระทบที่มีต่อตัวเด็กและผู้อื่น ถ้าพฤติกรรมใดมีความถี่มากและมีผลกระทบต่อตนเองหรือผู้อื่นสูงก็ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จำนวนของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เกณฑ์ข้อนี้จะพิจารณาจากจำนวนของพฤติกรรมที่แสดงออก ถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นมากกว่าพฤติกรรมปกติที่เด็กในสังคมนั้นแสดง ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าเด็กผู้นั้นมีปัญหาซึ่งจะเป็นผลทำให้ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมนั้นได้ การสูญเสียโอกาสทางสังคม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่ทำให้เด็กผู้นั้นเสียโอกาสที่จะเรียนหนังสือในโรงเรียน หรือสูญเสียอิสรภาพในสังคมปกติ เช่น การไม่ปฏิบัติตามกฏ ระเบียบของโรงเรียน การแต่งกายไม่เรียบร้อย การส่งผลกระทบต่อความเจ็บปวดต่อตนเองหรือผู้อื่น เกณฑ์ข้อนี้พิจารณาจากผลการกระทำนั้นๆ ก่อให้เกิดความรู้สึกเจ็บปวด ความละอายใจ หรือความรู้สึกผิดที่ตนได้รับ หรือมีผลต่อผู้อื่น เช่น การขโมยของผู้อื่น การทำร้ายผู้อื่น ถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นไปใช้

ก่อให้เกิดผลที่ไม่เป็นที่พอใจซึ่งอาจจะเกิดกับผู้ที่กระทำเอง หรือเกิดจากผู้ได้รับผลจากการกระทำนั้นมาก พฤติกรรมนั้นย่อมเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา การปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ในการแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของเด็กด้วยว่าเด็กมีการปรับตัวในสภาวะแวดล้อมอื่นๆ เป็นอย่างไรถ้าเขาไม่สามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ก็แสดงว่าเขามีปัญหา แต่ถ้าเด็กสามารถปรับตัวกับสถานการณ์อื่นได้พฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่ร้ายแรง แต่ก็ควรได้รับการเอาใจใส่ให้มากขึ้น บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล พิจารณาพฤติกรรมที่แสดงออกไปนั้น จัดวางการดำเนินชีวิตของเขามากน้อยเพียงใด สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้หรือไม่ เช่น บางคนมีบุคลิกภาพที่ถดถอย เก็บตัว หรือบางบุคลิกภาพก้าวร้าว และได้สำรวจปัญหาสาเหตุ และวิธีแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน โดยศึกษาจากเอกสารที่เป็นวิทยานิพนธ์ ปรินญาณิพนธ์ หนังสือและวารสารที่กล่าวถึงปัญหา สาเหตุ และวิธีการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนและนำปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้มาจัดเป็นหมวดหมู่ของปัญหาที่มีลักษณะร่วมกันดังนี้

1. พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ได้แก่การไม่ทำการบ้าน เกียจคร้าน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น
2. การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับครูอาจารย์ เช่น ไม่เชื่อฟังคำสั่งครู พุดก้าวร้าวต่อครู นินทาครู เป็นต้น
3. พฤติกรรมก่อกวนชั้นเรียนเช่น รบกวนชั้นเรียน โดยคุยกับเพื่อน เดินไปเดินมาในห้องเรียน ร้องเพลงผิวปาก เป็นต้น
4. ปัญหาสุขภาพ เช่น เจ็บป่วยบ่อยๆ ร่างกายพิการ หรือผิดปกติ เป็นต้น
5. พฤติกรรมทางบุคลิกภาพ ได้แก่ เก็บตัว ซึม และแหวง ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก ตกใจง่าย หวาดกลัวชอบแสดงตัว
6. พฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ ก่อการวิวาท ทำลายสิ่งของ ทำการทะเลาะวิวาททางวาจา
7. พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่น ๆ เช่น หนีเรียนและขาดเรียนบ่อย ทำผิดวินัยของโรงเรียน ทำผิดเกี่ยวกับทางเพศ สูบบุหรี่ สูบกัญชา ดื่มสุรา แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ลักขโมย พุดปด เป็นต้น

2.2.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

สมคิด ศรีสังคม (2504 : 27) กล่าวว่า วัยเด็กเป็นวัยที่อ่อนไหวต้องการความรัก ความอบอุ่น การปกป้องดูแลจากครอบครัว หากสภาวะภายในครอบครัวไม่ดี ก็อาจทำให้เด็กประพฤตินเป็นปฏิกิริยาต่อสังคม หรือกลายเป็นผู้กระทำความผิดได้

เอกสารนี้เป็นเอกสาร ศึกษาศาสตร์ (2522 : 8) กล่าวว่า จากสาเหตุทำให้เด็กเกิดความก้าวร้าว นั้นมีสาเหตุเชื่อม โยงกัน จะเป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งฝ่ายเดียวไม่ได้ เพราะทุกฝ่ายมีส่วนร่วมที่จะก่อให้เกิดนำไปใช้

การแสดงพฤติกรรมความก้าวร้าว ซึ่งเกิดจากลักษณะประกอบกัน คือ

1. ความก้าวร้าวต่างๆไป เป็นความก้าวร้าวที่เกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลนั้น มีความรู้สึกว่าเขาอยู่เหนือผู้อื่น พวกนี้จะแสดงสิทธิความต้องการ และความรู้สึกบนความเดือดร้อนของคนอื่น และมักเกิดความขุ่นเคือง โกรธหรือพยาบาทได้ง่าย

2. ความก้าวร้าวตามสถานการณ์ เกิดขึ้นเนื่องจากมีสถานการณ์ที่จำเพาะเจาะจงบางอย่างเกิดขึ้น เช่น สถานการณ์ที่ถูกบุคคลอื่นก้าวร้าวรุกรานก่อน จนทนไม่ได้จึงก้าวร้าวตอบ

ปริชา คัมภีร์ปกรณ์ (2532 : 61-63) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นที่มีครอบครัวอบอุ่นเป็นประชาธิปไตยจะทำให้เป็นคนที่มีเหตุผล กล้าตัดสินใจ โดยอาศัยเหตุผลประกอบ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ วัยรุ่นที่ขาดความอบอุ่น หรือพ่อแม่มีความเข้มงวดเกินไป หรือครอบครัวที่ขาดพ่อหรือขาดแม่ จะทำให้แสดงพฤติกรรมหลายประการที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น ก้าวร้าว เกร็ดคิดยาเสพติด หรือถูกเพื่อนชักนำไปในทางเลื่อมเสียม การตัดสินใจหรือการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เป็นไปโดยอิทธิพลของเพื่อนมากกว่าครอบครัว

วิวัฒนา พัทธราวิช (2534 : 312) กล่าวถึงสาเหตุที่นักเรียนก่อการทะเลาะวิวาทมาจากสาเหตุดังนี้

1. การแข่งขันและการเชิดรึกกีฬาอาจตั้งจุดมุ่งหมายไว้ แล้วพลาดหวังหรือฝ่ายชนะเยาะเย้ย ในการเชียร์ภาษารุนแรง หยาบคาย นักกีฬาเล่นรุนแรง เล่นผิดกติกา กรรมการตัดสินไม่ยุติธรรม การทะเลาะวิวาทมักจะเกิดขึ้นหลังการแข่งขันกีฬา

2. สภาพครอบครัว ปัญหาต่างๆเรื่องมักจะมีเกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การที่บิดามารดาไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลเด็ก ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว มีนิสัยเกรงชอบทะเลาะเบาะแว้ง มีปมด้อยเพราะขาดความรักความอบอุ่น

3. สภาพทางโรงเรียน การที่โรงเรียนส่งนักเรียนไปแข่งขันกีฬา จำเป็นต้องสร้างความมีระเบียบวินัย อบรมสั่งสอนให้เด็กรู้จักมารยาทในการแข่งขันกีฬา ถือว่าเป็นการแข่งขันเพื่อความสามัคคี ไม่ใช่การต่อสู้เพื่อแพ้ชนะ การขาดครูควบคุมหรือครูควบคุมไม่เอาใจใส่ หรือเป็นใจให้เด็กทะเลาะวิวาทกัน การแข่งขันกีฬาย่อมหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทไม่พ้น

4. อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอก การที่บุคคลภายนอกช่วยยุหรือชักนำให้นักเรียนก่อการทะเลาะวิวาทกัน เช่น ตะโกนยุยิวว่าอย่ายอมแพ้ ต้องสู้ เล่นซี้โกง สิ่งยุยิวเหล่านี้ย่อมทำให้วัยรุ่นเกิดอารมณ์ นอกจากนั้น สื่อมวลชน ประเภทหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ชอบให้ข่าวหรือแพร่ภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นนำมาเป็นแบบอย่างใน

เอกการปฏิบัติ เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรีชา วิทโธและคณะ (2543 : 720-722) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเด็กทั้งสิ้น สิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมของเด็ก ก็คือ โรงเรียน และกลุ่มเพื่อน สาเหตุที่โรงเรียนหรือสถานศึกษามีส่วนผลักดันให้เด็กกลายเป็นผู้กระทำผิด อาจสรุปได้ดังนี้

1. เด็กขาดครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี
2. โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ไม่เพียงพอ
3. เด็กไม่ได้รับความสนใจและขาดการเอาใจใส่
4. โรงเรียนขาดหลักการและการบริการด้านสันตินาการ
5. โรงเรียนขาดนักวิชาชีพ ในสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
6. เด็กขาดการปรึกษาและการแนะแนว
7. เกิดการแบ่งแยกในกลุ่มนักเรียน เพราะความแตกต่างทางฐานะเศรษฐกิจ

สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลอื่นๆที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นได้แก่ ภาวะทางเศรษฐกิจ และปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม จากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย เช่น การย้ายถิ่นอยู่ การมีสถานเริงรมย์และแหล่งอบายมุข การหลั่งไหลของวัฒนธรรมและค่านิยมหรือรูปแบบของบุคคลภายในสังคม สภาพของสังคมที่มีกฎเกณฑ์อยู่แล้วแต่ไม่มีผลในทางปฏิบัติจริง หรือการที่สังคมไม่มีตัวแบบที่ดีให้เยาวชนเห็นเป็นแบบอย่างได้ หรือความไม่แน่นอนทางคุณธรรม กระบวนการความยุติธรรมอื่น ๆ เหล่านี้ก็ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เยาวชนรับรู้และเรียนรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างสภาพที่ควรเป็นและสภาพที่เป็นจริง นักจิตวิทยาได้ทำการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กและวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้น พบว่าเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งโดยเฉพาะหรือหลายสาเหตุประกอบกัน และสาเหตุหนึ่งที่พบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นคือ พันธุกรรม เป็นสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ การถ่ายทอดทางพันธุกรรมเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนโดยการถ่ายทอดทางยีน ซึ่งยีนจะเป็นตัวกำหนดลักษณะต่าง ๆ จากบรรพบุรุษและถ่ายทอดมายังลูกหลาน ลักษณะบางอย่างจากบรรพบุรุษอาจปรากฏออกมายังลูกหลาน พันธุกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์แต่ละคนแตกต่างกันออกไปในเรื่องของสรีระ ซึ่งได้แก่รูปร่าง หน้าตา สีผิว ความสูง และระดับสติปัญญา จากการศึกษาของนักจิตวิทยาในเรื่องของสติปัญญานั้น เชื่อกันว่า พันธุกรรมมีความสัมพันธ์กับขีดความสามารถทางสติปัญญา และเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับความประพฤตินั้น มักจะมีสติปัญญาปานกลาง ต่ำกว่าค่า และต่ำมาก

เอกสารนี้เป็นการแสดงออกของพฤติกรรมของวัยรุ่นนั้น มีทั้งสร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์ มีทั้งการแก้ปัญหาที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและทำให้ผู้อื่นไม่เดือดร้อน จากปัญหาต่างๆที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนไป

ทั้งทางกาย วาจา และทางใจ ล้วนแล้วแต่มีสาเหตุมาจากตัวบุคคลของผู้กระทำเองและปัจจัยอื่นๆ จากสภาพแวดล้อม ปัจจัยทั้ง 2 ประการดังกล่าวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจะต้องยึดไว้เป็นหลักในการพิจารณาและวินิจฉัยสาเหตุของพฤติกรรม และพึงระลึกอยู่เสมอว่า พฤติกรรมเดียวหรือหลายสาเหตุร่วมกันก็ได้ ที่เป็นปัญหากับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น แต่สาเหตุของปัญหานั้นอาจจะแตกต่างกันออกไป องค์ประกอบของปัญหา ซึ่งปัญหาบางประเภทจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหามาจากผู้ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหานั้นเป็นพิเศษ

2.3 บทลงโทษพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

การกระทำผิด หมายความว่า การที่นักเรียนหรือนักศึกษาประพฤติฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา หรือของกระทรวงศึกษาธิการ หรือกฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548)

การลงโทษ หมายความว่า การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการอบรมสั่งสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548)

การแสดงออกของพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ นั้นมีหลายลักษณะโดยจะมีการกระทำคนเดียวและกระทำกันเป็นกลุ่ม โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะมีการกระทำผิดหลายกรณี ดังกรณีที่จะกล่าวถึงนี้ (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์, 2549)

1. การกระทำผิดโดยการดื่มสุราในสถานศึกษาและมีอาวุธ (สนับมือ) ไว้ในครอบครอง ลงโทษโดยการตัดคะแนนความประพฤติ 10 คะแนน บำเพ็ญประโยชน์ 5 ชั่วโมง

2. การกระทำผิดโดยการเข้าไปทำลายทรัพย์สินของทางราชการ ทำร้ายร่างกายผู้อื่น โดยการใช้น้ำรดหน้าและบั้งกีดบริเวณใบหน้าทำให้ได้รับบาดเจ็บ มีแผลแตกบริเวณใบหน้า ลงโทษโดยให้ย้ายที่เรียน

3. การกระทำผิดโดยการพูดจาไม่สุภาพ ไม่มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์ ลงโทษโดยการตัดคะแนนความประพฤติ 5 คะแนน บำเพ็ญประโยชน์ 5 ชั่วโมง

4. การกระทำผิดโดยการเข้าไปขโมยปลาในขณะวิชาประมง ลงโทษโดยการตัดคะแนนความประพฤติ 30 คะแนน ทำทัณฑ์บนปรับ 10 เท่าของมูลค่าปลา บำเพ็ญประโยชน์ 5 ชั่วโมง

จากตัวอย่างการกระทำต่างๆ แสดงให้เห็นว่า การแสดงออกของพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาในปัจจุบันนั้น มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากในสมัยอดีตที่ผ่านมา ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผลเสียแก่ตัวบุคคลผู้กระทำผิดทั้งสิ้น ทำให้ประสิทธิภาพการเรียน และการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ดำลงไป โดยการลงโทษนั้นก็ยึดตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และระเบียบวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ว่าด้วยการประพฤตินักเรียน นักศึกษา พ.ศ. 2545 ซึ่งจะมีไปใช้

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม (ปัจจุบันคืองานปกครอง) รับผิดชอบ ในการดำเนินงานสอบสวน และให้ความเห็นในการพิจารณาโทษ เพื่อเสนอต่อวิทยาลัย เพื่อสั่งการลงโทษแก่นักเรียน นักศึกษา ที่กระทำความผิดตามระเบียบที่กำหนดไว้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เส็งเข็ม อินภิรมย์ (2505 : 43-48) ได้สำรวจความเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์จำนวน 40 โรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบ ได้แก่ การไม่สนใจเรียน การหนีโรงเรียน การคดโกง และการพูดปด ปัญหาสำคัญที่ครูโรงเรียนราษฎร์พบได้แก่ การหนีเรียน การไม่สนใจเรียน การสูบบุหรี่ ปัญหาที่ควบคุมยากได้แก่ ปัญหาสูบบุหรี่ การไม่สนใจเรียน การลักขโมย และการพูดปด

กฤตยา กฤษณาวุฒิ (2514 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเด็กพบว่า การฝึกวินัยแก่เด็กจะทำให้เด็กมีความรับผิดชอบสูง โดยเฉพาะเด็กหญิง ส่วนเด็กชายนั้น หากพ่อแม่มีความคาดหวังสูง และสนับสนุนให้เด็กประสบความสำเร็จจะทำให้เด็กชายมีความรับผิดชอบสูง ความรู้สึกรับผิดชอบต่อจูงใจขึ้นอยู่กับการฝึกหัดบุตรให้มีระเบียบวินัยในการเดินการกินอยู่ การรักษาข้าวของเครื่องใช้ และการฝึกหัดให้บุตรระงับพฤติกรรมก้าวร้าวจะทำให้บุตรมีความรับผิดชอบสูง ส่วนครอบครัวที่ฝึกด้านต่าง ๆ เหล่านี้ให้บุตรน้อย บุตรจะมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อ

สาย ชินบุตร (2515 : 15-18) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่ทำให้เด็กประพฤติตนไม่เหมาะสมเนื่องจากสาเหตุ

1. ครูห่างเหินต่อระเบียบวินัย
2. การปกครองในโรงเรียนใช้ประชาธิปไตยไม่ถูกต้อง
3. การทำโทษเด็ก ครูไม่เข้มงวด ปล่อยปละละเลยเด็กจนแก้ไม่ไหว
4. เป็นเพราะสิ่งแวดล้อมทางบ้านไม่เหมาะสม

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2515 : 113) ได้ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากกลุ่มประเทศซีมีโอ ซึ่งประกอบด้วยประเทศอินโดนีเซีย กัมพูชา ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม และสรุปได้ว่า ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่พบมากดังนี้ คือ การฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ไม่สนใจการเรียน แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เรียนหนังสือไม่ดี ไม่สุขภาพ ไม่เคารพครู รบกวนขณะครูสอน และหนีโรงเรียน

พิศพงษ์ สุขการพิพิธ (2517 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเอกพบว่า เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีปัญหาทางอารมณ์และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทั้งสิ้น ส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ขาดการอบรมเด็กอย่างสม่ำเสมอ เด็กขาดความอบอุ่นและขาดความไปใช้

เข้าใจระหว่างครอบครัว รวมทั้งพ่อแม่เองก็มีพฤติกรรมที่ขัดต่อสังคม นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ยังส่งผลต่อความก้าวร้าวของเด็กได้เช่นกัน

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักมาก จะมีวินัยทางสังคมสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบรักน้อยและวัยรุ่นเชื่อว่าถ้าพ่อแม่ควบคุมตนน้อยจะทำให้ตนมีวินัยสูงกว่าเมื่อควบคุมมาก

ประเทิน มหาจันทร์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชนพบว่า การกระทำผิดกฎหมายของเยาวชนมาจากสาเหตุของ บิดามารดาอย่างหนึ่ง กล่าวคือ การที่บิดามารดาไม่เอาใจใส่ที่มีเกียรติในสังคม เป็นอาชีพที่เป็นที่ยอมรับของสังคม จัดว่าทำให้ครอบครัวมีสภาพทางสังคมสูง ทำให้มีรายได้มาก ซึ่งทำให้ฐานะทางครอบครัวดีด้วยองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจที่ดี ทางสังคมที่ดี ทำให้ลักษณะทางจิตวิทยาของเยาวชนมีผลในทางบวก คือ เยาวชนจะรู้สึกภูมิใจในบิดามารดาของตน ภูมิใจในตนเองที่มีบิดามารดาเก่งเช่นนี้ โอกาสที่เยาวชนจะกระทำผิดกฎหมายจึงมีน้อยมาก เยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายมากที่สุด คือ เยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพทางครอบครัวต่ำ เช่น บิดามารดาเป็นชาวนา ชาวไร่ เป็นคนรับจ้างรายวัน เป็นภารโรง เป็นคนรับใช้ เป็นต้น

วิภาหวัณ มูลสถาน (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเอง นอกจากนี้ ศักยภาพที่ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง ได้แก่ระดับการศึกษาของแม่ อาชีพของแม่ และสถานสมรสของพ่อแม่

วิสิทธิ์ คลั่งสิน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการทะเลาะวิวาท ของนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท มีดังนี้

1. สภาพการเป็นอยู่ในครอบครัว ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานอย่างเพียงพอ ผู้ปกครองให้ความสำคัญในด้านการให้สิ่งของมากกว่าความรักและความเอาใจใส่
2. สภาพความเป็นอยู่ในสถานศึกษา สถานศึกษาบางแห่งรับนักเรียน นักศึกษาที่ย้ายมาจากสถานศึกษาอื่น ที่ถูกไล่ออกหรือลาออก โดยไม่คำนึงถึงเรื่องพฤติกรรม
3. ลักษณะการคบเพื่อนของนักเรียน นักศึกษา คือการต้องการสร้างจุดเด่นในหมู่เพื่อน ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อน ต้องการให้กลุ่มมีอิทธิพลและชื่อเสียง
4. คุณลักษณะของนักเรียน กริยาท่าทาง วาจา และการแต่งกายที่ยั่ว ความคึกคะนอง ต้องการความสนุกสนาน และเป็นการสืบทอดจากนักเรียน นักศึกษารุ่นพี่
5. อิทธิพลทางสังคม เจ้าหน้าที่บ้านเมืองปฏิบัติในลักษณะอะลุ่มอะล่วย ทำให้นักเรียน

เอนักศึกษาที่ก่อเหตุไม่เจ็ดห้า รับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉลย คงปริพันธ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัญหาและมาตรการป้องกัน แก้ไข การทะเลาะวิวาทของนักศึกษา กลุ่มช่างอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าปัญหาการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้น มีดังนี้

1. ด้านปัญหาเกิดจากสภาพครอบครัว มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรของตนอย่างเพียงพอ

2. ด้านปัญหาเกิดจากสภาพแวดล้อมและสังคม มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากค่านิยมที่ไม่ถูกต้องระหว่างสถานศึกษา เช่น การยึดหัวเข็มขัด และเสื้อฝักงานต่างสถาบัน เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท

3. ด้านปัญหาเกิดจากสภาพสถานศึกษา มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากความประพฤติของนักศึกษา ไม่ได้ได้รับการดูแลเอาใจใส่

4. ด้านปัญหาเกิดจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายตามธรรมชาติของมนุษย์ มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากนักศึกษาขาดรูปแบบที่แท้จริง จากสังคมในอันที่จะปฏิบัติตาม เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์ เป็นต้น

มาตรการป้องกันแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา กลุ่มช่างอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีดังนี้

1. ด้านประชาชน มีระดับความเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครอบครัวและสถานศึกษา ควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทอย่างจริงจัง

2. ด้านรัฐบาลและองค์กรเอกชน มีระดับความเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ควรจัดหาอุปกรณ์กีฬาและดนตรีหลายประเภท เพื่อให้นักศึกษาได้เล่นในเวลาว่าง

3. ด้านจัดโครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันครอบครัวและสถานศึกษา มีระดับความเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การลงโทษนักศึกษาที่ทำผิดควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบและขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง

4. ด้านรัฐบาลควบคุมการใช้กฎหมาย มีระดับความเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รัฐบาลควรมีมาตรการใช้กฎหมาย ข้อบังคับ อย่างแน่นอนและเด็ดขาด

5. ด้านการจัดสัมมนา มีระดับความเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดโครงการช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส

เอกสารนี้เป็น 6. ด้านครอบครัว มีระดับความเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครอบครัวและสถานศึกษาควรร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทอย่างจริงจัง ที่มีการนำไปใช้

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2549 : http://www.ashthailand.or.th/th/content_image/informationcenter/130.doc) ได้ศึกษาถึง การสูบบุหรี่ของนักเรียนนักศึกษา และพฤติกรรมปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับปริญญาตรีจาก 25 จังหวัดทั่วประเทศ จากการศึกษาพบว่า ตัวอย่างร้อยละ 43.5 ที่สูบบุหรี่ระบุเป็นชาย ในขณะที่ ร้อยละ 56.5 ที่สูบบุหรี่ระบุเป็นหญิง ซึ่งตัวอย่างร้อยละ 21.4 กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 13.1 กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 16.6 กำลังศึกษาอยู่ในระดับปวช. ร้อยละ 14.0 กำลังศึกษาอยู่ในระดับปวส./ปวท. ร้อยละ 1.2 กำลังศึกษาระดับอนุปริญญา และร้อยละ 33.7 กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 62.9 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ร้อยละ 13.7 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 5.1 จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 15.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และร้อยละ 2.7 จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพหลักของหัวหน้าครัวเรือน ตัวอย่างระบุว่า ร้อยละ 21.4 หัวหน้าครัวเรือนประกอบอาชีพราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 12.6 ประกอบอาชีพลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 8.0 ประกอบอาชีพนักธุรกิจ/เจ้าของกิจการ ร้อยละ 15.3 ประกอบอาชีพค้าขายรายย่อย ร้อยละ 16.9 ระบุประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 2.9 ระบุเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน/เกษียณ ร้อยละ 21.3 ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมง และร้อยละ 1.6 ระบุว่างงาน

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549 : http://www.cps.chula.ac.th/html_th/pop_base/pop_health/pop_health_002.htm) ผลการสำรวจความคิดเห็น ความเข้าใจ ความรู้สึก และปัญหาของเยาวชน เกี่ยวกับเรื่องอารมณ์และความรัก กรณีศึกษากลุ่มเป้าหมายนักเรียน/นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น- ปริญญาตรีทั่วประเทศ การสำรวจเบื้องต้นพบว่า เยาวชนไทยมีปัญหาด้านพฤติกรรมและสังคม เยาวชนนักเรียน นักศึกษาในปัจจุบันร้อยละ 71 มีปัญหาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตไม่ต่ำกว่า 1 ปัญหา ในบรรดาปัญหา 9 ชนิด ที่สำคัญได้แก่ การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวสถานบันเทิง เล่นการพนัน ใช้ยาเสพติด ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีเพศสัมพันธ์ ทะเลาะวิวาท และการคิดฆ่าตัวตาย โดยภาพรวมทั้งหมดของเยาวชนทั่วประเทศ แต่ละคนมีปัญหาเฉลี่ย 1.8 ปัญหา โดยมีปัญหาเรียงตามลำดับของปริมาณคนที่ประสบปัญหาคือ

1. การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ร้อยละ 32.7
2. การทะเลาะ ร้อยละ 31.5
3. การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ร้อยละ 28.8

เอกสารนี้เป็น 4.การเที่ยวสถานบันเทิง ร้อยละ 26.9 การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณี 5.การมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 23.8 เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การเล่นการพนัน ร้อยละ 15.7

7. การสูบบุหรี่ ร้อยละ 11.7

8. การคิดฆ่าตัวตาย ร้อยละ 8.4

9. การเสพยาเสพติด ร้อยละ 1.7

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทและมูลเหตุจูงใจนั้น มีสาเหตุมาจากสาเหตุเดียวและหลายสาเหตุร่วมกัน โดยส่วนใหญ่แล้วการทะเลาะวิวาทจะเกิดขึ้นกับวัยรุ่น ซึ่งนักวิชาการหลายท่านก็ได้เสนอแนวคิดในเรื่องแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคทะเลาะวิวาทแต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่นก็ยังไม่หมดไปยังมีการทะเลาะวิวาทกันอย่างต่อเนื่องและเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยมักจะเกิดขึ้นกับนักเรียนนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับอาชีวศึกษามากกว่านักเรียนนักศึกษาในระดับอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท ทำให้เป็นประโยชน์ในการหาแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหของการทะเลาะวิวาทได้ การที่จะแก้ไขปัญหาคใด ๆ ก็ย่อมต้องทราบถึงสาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานั้นจึงจะทำการแก้ไขได้ ซึ่งมูลเหตุต่าง ๆ ย่อมมีความสำคัญเท่า ๆ กันจะต้องทำการศึกษาย่างละเอียด ก่อนที่จะตัดสินใจว่าสาเหตุใดที่มีผลทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทมากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยการศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ตำบลอีสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด 1,127 คน โดยเป็นนักเรียนนักศึกษาชายจำนวน 693 คน นักเรียนนักศึกษาหญิงจำนวน 434 คน และแบ่งออกเป็นนักเรียนระดับชั้น ปวช. จำนวน 823 คน นักศึกษาระดับชั้น ปวส. จำนวน 304 คน

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการสุ่มตัวอย่างของนักเรียนนักศึกษาแบบแบ่งชั้นคิดเป็นร้อยละ 25 จากจำนวนนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด ได้จำนวนตัวอย่างนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด 282 คน แบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้น ปวช. จำนวน 206 คน นักศึกษาระดับชั้น ปวส. จำนวน 76 คน และทำการสัมภาษณ์นักเรียน นักศึกษาแบบเชิงลึกจำนวน 10 คนจากตัวอย่าง 282 คน โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกแบบการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยเก็บตัวอย่างจากนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมกรเป็นผู้นำและผู้ตามในการทะเลาะวิวาท รวมทั้งนักเรียน นักศึกษา ที่ให้การสนับสนุนในการทะเลาะวิวาท

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด คือ

3.3.1.1 แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นมาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากนักเรียน

นักศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3.3.1.2 แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากนักเรียน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดเบี่ยงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามในเชิงลึกถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมาแบบปลายเปิดและปลายปิด

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.3.2.1 ศึกษาวัตถุประสงค์ในการวิจัย และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นและขอบเขตของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.3.2.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3.3.2.3 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

ตรวจสอบ ความถูกต้อง

3.3.2.4 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษแนะนำ

3.3.2.5 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน ช่วยพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข ดังต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันทนีย์ โชติสกุล
2. อาจารย์ ดร. ภักพงศ์ ปวงสุข
3. อาจารย์จำลอง ศรีสุวรรณ

3.3.2.6 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ทำการปรับปรุงและนำไปเก็บข้อมูลต่อไป ซึ่งสอบถามและแบบสัมภาษณ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ตำบลลิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 2 ด้านเนื้อหาที่ศึกษา คือ ด้านมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ได้แก่ ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านเศรษฐกิจ ด้านยาเสพติด ด้านอุปนิสัยส่วนตัว และด้านสภาพแวดล้อม

3.3.3 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถามและสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลสอบถามและสัมภาษณ์กับนักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ตำบลลิสาณ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตัวผู้วิจัยเอง ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2550 ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2550 โดยการใช้แบบสอบถามนักเรียน นักศึกษา จำนวนทั้งหมด 282 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกจากตัวอย่าง 10 คน

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการคำนวณค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Average) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำไปใช้

(Standard value) เพื่ออธิบายและพรรณนาข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง รายได้ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของบิดามารดา สถานภาพของบิดา สถานภาพของมารดา จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว นำเสนอข้อมูลเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541 : 101-103)

สูตรการหาค่าร้อยละ

$$\text{สูตร} = \frac{X}{n} \times 100$$

เมื่อ X = จำนวนผู้ตอบสัมภาษณ์

n = จำนวนประชากรแบบสุ่ม

2) มุมเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ นำเสนอข้อมูลเป็นคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ซึ่งสามารถแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์โดยใช้สูตรและเกณฑ์ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549 : 101)

การหาค่าเฉลี่ยในแต่ละหัวข้อโดยใช้สูตรดังนี้

สูตรการหาค่าเฉลี่ย

$$\text{สูตร} \bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนรวมทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ใช้เกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2549 : 101) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีดังนี้

4.1.1 สภาพทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549

ตารางที่ 1 เพศของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

เพศ	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
ชาย	216	76.60
หญิง	66	23.40
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงเพศของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 76.60) นอกนั้นเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 23.40)

ตารางที่ 2 อายุของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

อายุ (ปี)	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
15 - 18	205	72.70
19 - 21	63	22.30
22 - 24	11	3.90
มากกว่า 24	3	1.10
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงอายุของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ส่วนใหญ่นักเรียน นักศึกษา มีอายุระหว่าง 15 - 18 ปี (ร้อยละ 72.70)

รองลงมาคือ อายุระหว่าง 19 - 21 ปี (ร้อยละ 22.30) มีอายุระหว่าง 22 - 24 ปี (ร้อยละ 3.90) และมีอายุมากกว่า 24 ปี (ร้อยละ 1.10)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

ระดับการศึกษา	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	206	73.00
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	76	27.00
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงระดับการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ร้อยละ 73.00) และส่วนที่เหลือเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ร้อยละ 27.00)

ตารางที่ 4 ภูมิลำเนาของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

จังหวัด	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
บุรีรัมย์	253	89.70
สุรินทร์	29	10.30
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 4 แสดงภูมิลำเนาของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ส่วนใหญ่นักเรียน นักศึกษา มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ร้อยละ 89.70) และส่วนที่เหลือมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ (ร้อยละ 10.30)

ตารางที่ 5 อาชีพของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

อาชีพ	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
เกษตรกรรวม	236	83.70
รับจ้าง	28	9.90
ค้าขาย	11	3.90
รับราชการ	7	2.50
รวม	282	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้สำหรับใช้ตรวจสอบเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปใช้ในการค้า
ไม่อาจทำได้ ทั้งนี้ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ขอสงวนสิทธิ์ในข้อมูลและข้อมูลทางวิชาการที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้ไปใช้

นักศึกษา ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 83.70) รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 9.90) อาชีพค้าขาย (ร้อยละ 3.90) และอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 2.50)

ตารางที่ 6 การศึกษาของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

ระดับการศึกษา	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษา	162	57.40
มัธยมศึกษา	111	39.40
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	1	0.40
ปริญญาตรี	8	2.80
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 6 แสดงการศึกษาของบิดา มารดาของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 บิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา เกินครึ่งมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 57.40) รองลงมาคือ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 39.40) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 2.80) และมีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ร้อยละ 0.40)

ตารางที่ 7 รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

รายได้ต่อเดือน (บาท)	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 10,000	183	64.90
10,001 – 20,000	93	33.00
20,001 – 30,000	3	1.10
มากกว่า 30,001	3	1.10
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 7 แสดงรายได้ต่อเดือนของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ส่วนมากบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 64.90) รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท (ร้อยละ 33.00) และมีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท ซึ่งมีไม่มากนักได้ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อที่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ จำนวนเท่ากับกับรายได้มากกว่า 30,001 บาท (ร้อยละ 1.10)

ตารางที่ 8 สถานภาพการสมรสของบิดา มารดา นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและ-
เทคโนโลยีบุรีรัมย์

สถานภาพ	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
สมรส	271	96.10
หย่าร้าง	11	3.90
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 8 แสดงสถานภาพการสมรสของบิดา มารดา นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัย-
เกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 สถานภาพการสมรสของบิดา มารดา
เกือบทั้งหมดมีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 96.10) และส่วนที่เหลือคือมีการหย่าร้าง (ร้อยละ 3.90)

ตารางที่ 9 สถานภาพของบิดา นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

สถานภาพ	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
มีชีวิต	277	98.20
เสียชีวิต	5	1.80
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 9 แสดงสถานภาพของบิดา นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและ-
เทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 บิดาของนักเรียน นักศึกษา เกือบทั้งหมดมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ
98.20) และบิดาเสียชีวิต (ร้อยละ 1.80)

ตารางที่ 10 สถานภาพของมารดา นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

สถานภาพ	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
มีชีวิต	282	100.00
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 10 แสดงสถานภาพของมารดา นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและ-
เทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มารดาของนักเรียน นักศึกษา ทั้งหมดมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ
100.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

จำนวนสมาชิก (คน)	ค่าความถี่ (n = 282)	ร้อยละ (%)
1	4	1.40
2	20	7.10
3	79	28.00
4	77	27.30
5	53	18.80
6	34	12.10
7	5	1.80
8	9	3.20
9	1	0.40
รวม	282	100.00

จากตารางที่ 11 แสดงจำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันเรียงตามลำดับ ดังนี้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน (ร้อยละ 28.00) รองลงมาคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน (ร้อยละ 27.30) จำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 คน (ร้อยละ 18.80) จำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คน (ร้อยละ 12.10) จำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน (ร้อยละ 7.10) จำนวนสมาชิกในครอบครัว 8 คน (ร้อยละ 3.20) จำนวนสมาชิกในครอบครัว 7 คน (ร้อยละ 1.80) จำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 คน (ร้อยละ 1.40) และมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 9 คน (ร้อยละ 0.40)

4.1.2 มวลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

ตารางที่ 12 มวลเหตุจูงใจด้านครอบครัวของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

มวลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	n = 282		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ในครอบครัวท่านมีความสนิทสนมกับพ่อและแม่	4.17	0.51	มาก
2. ในครอบครัวท่านมีความสนิทสนมกับพี่และน้อง	3.97	0.95	มาก
3. ในครอบครัวท่านมีความสนิทสนมกับปู่ย่าหรือตาทั้งยาย	3.98	0.92	มาก
4. ถ้าท่านไม่คุ้นเคยกับคนในครอบครัวท่านก็ไม่อยากอาศัยอยู่ด้วย	3.91	0.96	มาก
5. ครอบครัวท่านมีความอบอุ่น	3.97	0.91	มาก
6. ครอบครัวท่านให้เกียรติพ่อเป็นผู้นำครอบครัว	3.51	0.89	มาก
7. เมื่อมีปัญหาท่านปรึกษาพ่อแม่	3.60	0.98	มาก
8. เมื่อมีปัญหาท่านปรึกษาพี่หรือน้อง	3.50	0.97	มาก
9. ท่านชอบให้คนในครอบครัวเอาใจ	3.43	0.87	ปานกลาง
10. ครอบครัวท่านให้การช่วยเหลือสนับสนุนท่านด้านต่างๆ	3.46	0.92	ปานกลาง
11. ท่านชอบอาศัยอยู่กับพ่อแม่	2.98	0.24	ปานกลาง
12. ท่านชอบอาศัยอยู่กับปู่ย่าหรือตาทั้งยายหรือผู้ปกครอง	2.32	0.66	น้อย
13. ครอบครัวท่านเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี	1.28	0.79	น้อยที่สุด
14. ครอบครัวท่านชอบตัดสินปัญหาด้วยความรุนแรง	2.26	0.77	น้อย
15. ครอบครัวท่านชอบมีการสังสรรค์	2.26	0.53	น้อย
16. ท่านชอบเลียนแบบการกระทำมาจากบุคคลในครอบครัว	2.84	0.62	ปานกลาง
17. ครอบครัวท่านชอบพาท่านออกไปนอกบ้านในเวลา กลางคืน	2.00	0.52	น้อย
18. ครอบครัวท่านมีคนดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น	3.02	0.64	ปานกลาง
19. ท่านชอบเป็นผู้นำในครอบครัวมากกว่าผู้ตาม	3.07	0.56	ปานกลาง
20. ท่านอยากได้อะไรครอบครัวท่านจะหาให้เสมอ	3.21	0.67	ปานกลาง
รวม	3.14	0.74	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 12 แสดงมูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาททางด้านครอบครัวของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 8 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับพ่อและแม่ ($\bar{x} = 4.17$) ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับปู่หรือตากับยาย ($\bar{x} = 3.98$) ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับพี่และน้อง ($\bar{x} = 3.97$) ครอบครัวมีความอบอุ่น ($\bar{x} = 3.97$) ถ้าไม่คุ้นเคยกับคนในครอบครัวก็ไม่อยากอาศัยอยู่ด้วย ($\bar{x} = 3.91$) เมื่อมีปัญหาปรึกษาพ่อแม่ ($\bar{x} = 3.60$) ครอบครัวให้เกียรติพ่อเป็นผู้นำครอบครัว ($\bar{x} = 3.51$) เมื่อมีปัญหาปรึกษาพี่หรือน้อง ($\bar{x} = 3.50$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 7 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ครอบครัวให้การช่วยเหลือสนับสนุนท่านด้านต่างๆ ($\bar{x} = 3.46$) ชอบให้คนในครอบครัวเอาใจ ($\bar{x} = 3.43$) อยากได้อะไรครอบครัวจะหาให้เสมอ ($\bar{x} = 3.21$) ชอบเป็นผู้นำในครอบครัวมากกว่าผู้ตาม ($\bar{x} = 3.07$) ครอบครัวมีคนดื้อหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{x} = 3.02$) ชอบอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ($\bar{x} = 2.98$) ชอบเลียนแบบการกระทำมาจากบุคคลในครอบครัว ($\bar{x} = 2.84$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 4 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบอาศัยอยู่กับปู่ย่าหรือตากับยายหรือผู้ปกครอง ($\bar{x} = 2.32$) ครอบครัวชอบตัดสินปัญหาด้วยความรุนแรง ($\bar{x} = 2.26$) ครอบครัวชอบมีการสังสรรค์ ($\bar{x} = 2.26$) ครอบครัวชอบพาออกไปนอกบ้านในเวลาว่างคืน ($\bar{x} = 2.00$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) คือ ในครอบครัวเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี ($\bar{x} = 1.28$)

มูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทด้านครอบครัว

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านครอบครัวของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 10 คน จากทั้งหมด 282 คน ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมกรรมการเป็นผู้นำ ผู้ตามและผู้สนับสนุนในการทะเลาะวิวาท พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการขาดความดูแลเอาใจใส่ของครอบครัว พ่อแม่หย่าร้าง ครอบครัวขาดความอบอุ่น ครอบครัวตามใจ (6 คน) ดังคำกล่าวของนักเรียน นักศึกษาที่กล่าวว่า “ผมอยู่คนเดียว พ่อแม่ไม่สนใจจะทำอะไรก็ได้” “โหย้ไม่มีใครสนใจ จะทำอะไรก็ได้สบายๆ” “สนใจทำไม ตัวคนเดียว” “อยากทำให้คนอื่นรู้จักมากๆ ในเมื่อไม่มีใครสนใจ” เป็นต้น

ตารางที่ 13 มุมเหตุจูงใจด้านการคบเพื่อนของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

มุมเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	n = 282		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ท่านมีความสนิทสนมกับเพื่อน	3.95	0.54	มาก
2. เมื่อมีปัญหาท่านชอบปรึกษาเพื่อนก่อน	3.83	0.96	มาก
3. ท่านมีความอบอุ่นเมื่อได้อาศัยอยู่กับเพื่อน	3.68	0.75	มาก
4. ท่านชอบพักอาศัยกับเพื่อน	3.82	0.90	มาก
5. ท่านชอบให้เพื่อนเอาใจ	3.54	0.89	มาก
6. ท่านชอบมีงานสร้างสรรค์กับเพื่อน	3.26	0.63	ปานกลาง
7. ท่านชอบเลียนแบบการกระทำของเพื่อน	3.21	0.81	ปานกลาง
8. ท่านให้การช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อนมากกว่าเพื่อนสนับสนุนท่าน	3.68	0.60	มาก
9. เพื่อนท่านเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี	2.18	0.88	น้อย
10. เมื่อเพื่อนท่านถูกทำร้ายท่านจะไปช่วยทันที	4.38	0.80	มาก
11. เพื่อนท่านชอบพาไปเที่ยวในเวลากลางคืน	2.51	0.85	ปานกลาง
12. ท่านชอบพาเพื่อนไปเที่ยวในเวลากลางคืน	2.47	0.82	น้อย
13. เพื่อนท่านชอบพาไปดื่มเหล้าหรือสารเสพติดอื่นๆ	3.07	0.65	ปานกลาง
14. เมื่อเพื่อนทำผิดท่านชอบตักเตือนหรือแนะนำ	3.20	0.46	ปานกลาง
15. เมื่อเพื่อนทำผิดท่านชอบทำตามหรือทำด้วยกัน	1.90	0.78	น้อย
16. เพื่อให้เพื่อนยอมรับท่านต้องทำตามสิ่งที่เพื่อนต้องการ	2.40	0.75	น้อย
17. ท่านคบเพื่อนเป็นแบบที่ยอมตายแทนกันได้หรือเพื่อนตาย	3.22	0.65	ปานกลาง
18. ท่านคบเพื่อนแบบธรรมดาๆหรือเพื่อนกิน	3.22	0.89	ปานกลาง
19. เมื่อเพื่อนท่านมีปัญหาเกี่ยวกับคู่อริต่างสถาบันท่านก็มักจะร่วมด้วย	3.46	0.75	ปานกลาง
20. ท่านชอบช่วยผู้ให้เพื่อนมีคู่อริต่างสถาบัน	1.46	0.64	น้อยที่สุด
รวม	3.12	0.75	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 13 แสดงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาททางการคบเพื่อน ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 7 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เมื่อเพื่อนถูกทำร้ายจะไปช่วยทันที ($\bar{x} = 4.38$) มีความสนิทสนมกับเพื่อน ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อมีปัญหาชอบปรึกษาเพื่อนก่อน ($\bar{x} = 3.83$) ชอบพักอาศัยกับเพื่อน ($\bar{x} = 3.82$) มีความอบอุ่นเมื่อได้อาศัยอยู่กับเพื่อน ($\bar{x} = 3.68$) ให้การช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อนมากกว่าเพื่อนสนับสนุน ($\bar{x} = 3.68$) ชอบให้เพื่อนเอาใจ ($\bar{x} = 3.54$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 8 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เมื่อเพื่อนท่านมีปัญหาอยู่กับคู่อริต่างสถาบัน ท่านก็มักจะร่วมด้วย ($\bar{x} = 3.46$) ชอบมีงานสังสรรค์กับเพื่อน ($\bar{x} = 3.26$) คบเพื่อนเป็นแบบที่ยอมตายแทนกันได้หรือเพื่อนตาย ($\bar{x} = 3.22$) คบเพื่อนแบบธรรมดาๆหรือเพื่อนกิน ($\bar{x} = 3.22$) ชอบเลียนแบบการกระทำของเพื่อน ($\bar{x} = 3.21$) เมื่อเพื่อนทำผิดชอบดักเตือนหรือแนะนำ ($\bar{x} = 3.20$) เพื่อนชอบพาไปดื่มเหล้าหรือสารเสพติดอื่นๆ ($\bar{x} = 3.07$) เพื่อนท่านชอบพาไปเที่ยวในเวลากลางคืน ($\bar{x} = 2.51$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 4 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบพาเพื่อนไปเที่ยวในเวลากลางคืน ($\bar{x} = 2.47$) เพื่อให้เพื่อนยอมรับต้องทำตามที่เพื่อนต้องการ ($\bar{x} = 2.40$) เพื่อนเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี ($\bar{x} = 2.18$) เมื่อเพื่อนทำผิดชอบทำตามหรือทำด้วยกัน ($\bar{x} = 1.90$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) คือ ชอบช่วยผู้เพื่อนมีคู่อริต่างสถาบัน ($\bar{x} = 1.46$)

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทด้านการคบเพื่อน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านการคบเพื่อนของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 10 คน จากทั้งหมด 282 คน ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมการณ์เป็นผู้นำ ผู้ตามและผู้สนับสนุนในการทะเลาะวิวาท พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการช่วยเหลือเพื่อนที่ถูกทำร้าย ล้างแค้นแทนเพื่อน และเกิดจากการอยู่ในกลุ่มเพื่อนแล้วมีการมาทะเลาะวิวาท (6 คน) ดังคำกล่าวของนักเรียน นักศึกษาที่กล่าวว่า “มันทำร้ายผมก่อน ผมก็เอาคืน” “มันตีเพื่อนผมก่อน ผมก็แก้แค้นแทนเพื่อน” “แค้นนี้ต้องชำระ ไม่ยอมเจ็บฟรีหรอก” “มันเสือกมาทำร้ายผมก่อนทำไม่ ผมก็ต้องเอาคืน” “มันมาแย่งแฟนเพื่อนผม ผมยอมไม่ได้”

ตารางที่ 14 มุมเหตุของใจด้านเศรษฐกิจของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี-บุรีรัมย์

มุมเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	n = 282		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ค่าใช้จ่ายท่านเพียงพอกับรายรับที่ได้	3.08	0.97	ปานกลาง
2. ท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละเดือน	3.27	0.91	ปานกลาง
3. ท่านชอบและมีรสนิยมในสินค้าราคาแพง	2.07	0.83	น้อย
4. ท่านชอบเลียนแบบการแต่งกายตามแฟชั่น	3.92	0.74	มาก
5. ท่านชอบการแต่งกายแบบรัดรูป	3.39	0.64	ปานกลาง
6. ท่านชอบเอาของคนอื่นมาเป็นของท่าน	1.27	0.81	น้อยที่สุด
7. ท่านเคยขโมยของเพื่อเอาไปขายโดยต้องการเงินซื้อของใหม่ๆ	1.75	0.79	น้อย
8. ท่านเคยส่งเสริมสนับสนุนให้คนอื่นลักขโมยโดยท่านมีส่วนแบ่ง	1.44	0.96	น้อยที่สุด
9. ในหอพักท่านมีการลักขโมย	1.83	0.62	น้อย
10. ท่านเคยทำให้คนอื่นต้องเสียทรัพย์	2.07	0.65	น้อย
11. ท่านเคยถูกทำร้ายจนทำให้เกิดการเสียทรัพย์	2.98	0.39	ปานกลาง
12. เมื่อท่านเก็บของผู้อื่นได้ท่านส่งคืนเจ้าของ	2.95	0.54	ปานกลาง
13. ท่านมีค่าใช้จ่ายมากที่สุดในการเที่ยว	3.03	0.62	ปานกลาง
14. ท่านมีการซื้อของใหม่ๆ ทุกๆ สัปดาห์	2.09	0.59	น้อย
15. ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่ท่านใช้ได้มาจากพ่อแม่	3.79	0.64	มาก
รวม	2.60	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 แสดงมุมเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาททางด้านเศรษฐกิจของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{X} = 3.50-4.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบเลียนแบบการแต่งกายตามแฟชั่น ($\bar{X} = 3.92$) ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่ใช้ได้มาจากพ่อแม่ ($\bar{X} = 3.79$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{X} = 2.50-3.49$)

6 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบการแต่งกายแบบรัดรูป ($\bar{X} = 3.39$) มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละเดือน ($\bar{X} = 3.27$) ค่าใช้จ่ายเพียงพอกับรายรับที่ได้ ($\bar{X} = 3.08$) มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดในการเที่ยว ($\bar{X} = 3.03$) เคยถูกทำร้ายจนทำให้เกิดการเสียทรัพย์ ($\bar{X} = 2.98$) เมื่อเก็บของผู้อื่นได้ส่งคืน-

เจ้าของ ($\bar{x} = 2.95$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ มีการซื้อของใหม่ๆ ทุกๆ สัปดาห์ ($\bar{x} = 2.09$) ชอบและมีรสนิยมในสินค้าราคาแพง ($\bar{x} = 2.07$) เคยทำให้คนอื่นต้องเสียทรัพย์ ($\bar{x} = 2.07$) ในหอพักท่านมีการลักขโมย ($\bar{x} = 1.83$) เคยขโมยของเพื่อเอาไปขายโดยต้องการเงินซื้อของใหม่ๆ ($\bar{x} = 1.75$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ เคยส่งเสริมสนับสนุนให้คนอื่นลักขโมยโดยมีส่วนแบ่ง ($\bar{x} = 1.44$) ชอบเอาของคนอื่นมาเป็นของตน ($\bar{x} = 1.27$)

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทด้านเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านเศรษฐกิจของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 10 คน จากทั้งหมด 282 คน ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมการเป็นผู้นำ ผู้ตามและผู้สนับสนุนในการทะเลาะวิวาท พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการแต่งกายที่ทำให้คนอื่นมองแล้วเกิดความไม่ชอบ ไม่ถูกชะตา (4 คน) ดังคำกล่าวของนักเรียน นักศึกษาที่กล่าวว่า “มันแต่งตัวกวนตีน” “ผมไม่ชอบ มันชอบแต่งตัวกวนตีนอะ” “ผมไม่ชอบมันแต่งตัวไม่เข้าท่า” “ทำเป็นหล่อแหม่งแต่งตัวชะเวอเลย”

ตารางที่ 15 มูลเหตุจูงใจด้านยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	n = 282		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ท่านเคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ วัน	2.11	0.46	น้อย
2. ท่านเคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ 2-3 วัน	1.96	0.74	น้อย
3. ท่านเคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ สัปดาห์	3.72	0.65	มาก
4. ท่านเคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นนานๆ ครั้ง	3.38	0.93	ปานกลาง
5. ท่านไม่เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น	3.31	0.71	ปานกลาง
6. ท่านชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเป็นกลุ่มใหญ่ๆ	3.87	0.65	มาก
7. ท่านชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นคนเดียว	1.22	0.54	น้อยที่สุด
8. ท่านชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่หอพัก	4.09	0.87	มาก
9. เมื่อท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วชอบไว้วาย	3.01	0.36	ปานกลาง
10. ท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วชอบเก็บตัว	2.87	0.65	ปานกลาง
11. ท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วมักเกิดการทะเลาะวิวาท	4.08	0.62	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ตารางที่ 15 (ต่อ)

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	n = 282		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
12. ท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่ผับหรือสถานที่ เที่ยวในเวลากลางคืน	3.00	0.39	ปานกลาง
13. ท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทำให้ท่านมั่นใจ มากขึ้น	3.11	0.50	ปานกลาง
14. ก่อนไปเที่ยวท่านมักจะดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น ก่อน	3.87	0.47	มาก
15. ท่านชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเพราะทำให้ คู้เท่	1.44	0.54	น้อยที่สุด
รวม	3.00	0.60	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 แสดงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาททางด้านยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{X} = 3.50-4.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่หอพัก ($\bar{X} = 4.09$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วมักเกิดการทะเลาะวิวาท ($\bar{X} = 4.08$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ($\bar{X} = 3.87$) ก่อนไปเที่ยวมักจะดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นก่อน ($\bar{X} = 3.87$) เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ สัปดาห์ ($\bar{X} = 3.72$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{X} = 2.50-3.49$) 6 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นนานๆ ครั้ง ($\bar{X} = 3.38$) ไม่เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{X} = 3.31$) ดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทำให้มั่นใจมากขึ้น ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วชอบไว้วาย ($\bar{X} = 3.01$) ดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่ผับหรือสถานที่เที่ยวในเวลากลางคืน ($\bar{X} = 3.00$) ดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วชอบเก็บตัวเงียบ ($\bar{X} = 2.87$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{X} = 1.50-2.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกวัน ($\bar{X} = 2.11$) เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ 2-3 วัน ($\bar{X} = 1.96$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00-1.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเพราะทำให้คู้เท่ ($\bar{X} = 1.44$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นคนเดียว ($\bar{X} = 1.22$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทด้านยาเสพติด

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ โดยจะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 10 คน จากทั้งหมด 282 คน ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมกรเป็นผู้นำ ผู้ตามและผู้สนับสนุนในการทะเลาะวิวาท พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการดื่มเหล้า เบียร์ ทั้งในร้านค้าที่จำหน่ายและในหอพักทั้งคนเดียวและเป็นกลุ่มใหญ่ เมื่อเกิดการเมาก็มักจะมีอาการกล้าที่จะกระทำในสิ่งต่าง ๆ อย่างไม่เกรงกลัวสิ่งใด ๆ (8 คน) ดังคำกล่าวของนักเรียน นักศึกษา ที่กล่าวว่า “ผมเมาผมไม่รู้ ผมรู้แต่ว่ามันกวนตีนผม ผมเลยตีมัน” “มันเคยตีผมก่อน ผมก็ตีมันคืน แล่นี่ต้องชำระ” “มันทำร้ายเพื่อนผมก่อน ผมก็ต้องไปช่วยเพื่อนผม” “ตีกันแล้วมันสนุกดี”

ตารางที่ 16 มูลเหตุจูงใจด้านอุปนิสัยส่วนตัวของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	n = 282		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ท่านเคยทำร้ายร่างกายผู้อื่น	2.91	0.51	ปานกลาง
2. ท่านเคยทะเลาะวิวาทเพราะแย่งคนรักกัน	2.96	0.40	ปานกลาง
3. ท่านเคยทำให้ผู้อื่นอับอายขายหน้า	1.62	0.91	น้อย
4. ท่านชอบบังคับให้คนอื่นทำตามใจท่าน	2.85	0.61	ปานกลาง
5. ท่านเคยบุกรุกเข้าไปในบ้านหรือที่ดินของผู้อื่น	1.74	0.73	น้อย
6. ท่านเคยไปรบกวนผู้อื่นในบ้านหรือหอพัก	2.94	0.69	ปานกลาง
7. ท่านเคยร้องเพลงส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น	1.13	0.51	น้อยที่สุด
8. ส่วนใหญ่ท่านมักชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น	3.04	0.36	ปานกลาง
9. ท่านชอบความตึกคะนองหรือทำอะไรไม่รู้จักคิด	3.02	0.35	ปานกลาง
10. ท่านเคยด่าหรือใช้คำหยาบกับผู้อื่น	2.54	0.64	ปานกลาง
11. ท่านชอบดูหมิ่นคนอื่นเป็นประจำ	1.30	0.80	น้อยที่สุด
12. ท่านชอบพูดจาใส่ร้ายหรือใส่ความผู้อื่นเป็นประจำ	1.28	0.75	น้อยที่สุด
13. ท่านมักเป็นคนที่ชอบความท้าทาย	3.78	0.59	มาก
14. ท่านชอบการแข่งขันรถจักรยานยนต์ในเวลากลางคืน	1.93	0.38	น้อย
15. ท่านเคยเอาสิ่งของคนอื่นไปทิ้งเนื่องจากไม่พอใจ	1.83	0.63	น้อย
16. เมื่อมีการทะเลาะวิวาทมักมีท่านเสมอ	3.82	0.80	มาก
17. ท่านกลัวที่จะต้องรับโทษตามกฎหมาย	2.02	0.58	น้อย
รวม	2.40	0.60	น้อย

จากตารางที่ 16 แสดงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาททางด้านอุปนิสัยส่วนตัว ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทมักอยู่ด้วยเสมอ ($\bar{x} = 3.82$) เป็นคนที่ชอบ ความท้าทาย ($\bar{x} = 3.78$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 7 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ส่วนใหญ่มักชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น ($\bar{x} = 3.04$) ชอบความตึกคะนองหรือทำอะไรไม่ รู้จักคิด ($\bar{x} = 3.02$) เคยทะเลาะวิวาทเพราะแย่งคนรักกัน ($\bar{x} = 2.96$) เคยไปรบกวณผู้อื่นใน บ้านหรือหอพัก ($\bar{x} = 2.94$) เคยทำร้ายร่างกายผู้อื่น ($\bar{x} = 2.91$) ชอบบังคับให้คนอื่นทำตามใจ ($\bar{x} = 2.85$) เคยค่าหรือใช้คำหยาบกับผู้อื่น ($\bar{x} = 2.54$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ กลัวที่จะต้องรับโทษตามกฎหมาย ($\bar{x} = 2.02$) ชอบการแข่งขัน รถจักรยานยนต์ในเวลากลางคืน ($\bar{x} = 1.93$) เคยเอาสิ่งของคนอื่นไปทิ้งเนื่องจากใหม่กว่า ($\bar{x} = 1.83$) เคยบุกรุกเข้าไปในบ้านหรือที่ดินของผู้อื่น ($\bar{x} = 1.74$) เคยทำให้ผู้อื่นอับอาย ขายหน้า ($\bar{x} = 1.62$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ ชอบดู-หมิ่นคนอื่นเป็นประจำ ($\bar{x} = 1.30$) ชอบพุดจาใส่ร้ายหรือใส่ความผู้อื่นเป็นประจำ ($\bar{x} = 1.28$) ร้องเพลงส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ($\bar{x} = 1.13$)

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทด้านอุปนิสัยส่วนตัว

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านอุปนิสัยส่วนตัว ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 10 คน จากทั้งหมด 282 คน ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมกรเป็นผู้นำ ผู้ตามและผู้สนับสนุน ในการทะเลาะวิวาท พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการอุปนิสัยส่วนตัวที่มีความก้าวร้าว ชอบความท้าทายและชอบความตึกคะนอง (5 คน) ดังคำกล่าวของนักเรียน นักศึกษาที่กล่าวว่า “ความท้าทายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต” “มีคอนเสิร์ตที่ไหน ต้องมีการตีกันที่นั่น มันเป็นไฮไลต์ของงาน” “เมื่อมีการตีกันที่ไหนก็แล้วแต่ มันจะมีความตื่นเต้น ความท้าทาย เพราะจะได้ใส่เกียรติหมาวี่ง”

ตารางที่ 17 มวลเหตุของใจด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระหว่างการเรียนของนักเรียน นักศึกษา
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

มวลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	n = 282		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ท่านชอบสภาพแวดล้อมที่เงียบสงบ	4.02	0.40	มาก
2. ท่านชอบความสะดวกสบาย	4.46	0.57	มาก
3. ท่านชอบอยู่ในคนหมู่มาก	3.13	0.42	มาก
4. ท่านชอบสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก	4.54	0.75	มากที่สุด
5. ท่านแพ้ควันจากรถหรือฝุ่นละออง	2.99	0.54	ปานกลาง
6. ท่านพักอาศัยในบ้านหรือหอพักที่อยู่ในเมือง	3.09	0.52	ปานกลาง
7. ที่พักท่านมีเสียงดังหรือเสียงรบกวนจากผู้อื่น	3.04	0.45	ปานกลาง
8. ใกล้ที่พักท่านมีร้านอาหารที่เปิดในเวลากลางวัน	3.15	0.70	ปานกลาง
9. ที่พักท่านมีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่	2.27	0.68	น้อย
10. ท่านชอบที่พักที่ท่านอยู่อาศัย	3.99	0.44	มาก
รวม	3.47	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 แสดงมวลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาททางด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระหว่างการเรียน ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50-5.00$) คือ ชอบสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{X} = 4.54$) ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{X} = 3.50-4.49$) 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบความสะดวกสบาย ($\bar{X} = 4.46$) ชอบสภาพแวดล้อมที่เงียบสงบ ($\bar{X} = 4.02$) ชอบที่พักที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 3.99$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{X} = 2.50-3.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ใกล้ที่พักมีร้านอาหารที่เปิดในเวลากลางวัน ($\bar{X} = 3.15$) ชอบอยู่ในคนหมู่มาก ($\bar{X} = 3.13$) ที่พักอาศัยในบ้านหรือหอพักที่อยู่ในเมือง ($\bar{X} = 3.09$) ที่พักมีเสียงดังหรือเสียงรบกวนจากผู้อื่น ($\bar{X} = 3.04$) แพ้ควันจากรถหรือฝุ่นละออง ($\bar{X} = 2.99$) และระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{X} = 1.50-2.49$) คือ ที่พักมีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ ($\bar{X} = 2.27$)

มวลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระหว่างการเรียน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมวลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระหว่างการเรียนของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 10 คน จากทั้งหมด 282 คน ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมไม่วาทกรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเป็นผู้นำ ผู้ตามและผู้สนับสนุนในการทะเลาะวิวาท พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่กำลังมีการทะเลาะวิวาท จึงมีการร่วมมือด้วย เช่น การอยู่ในคอนเสิร์ต อยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังมีการทะเลาะวิวาทในผับ บาร์ (4 คน) ดังคำกล่าวของนักเรียน นักศึกษาที่กล่าวว่า “มันซุลมุนไม่รู้หรือกว่าใครเป็นใคร” “คนมันเยอะมันวุ่นมันคือออก” “สนใจอะไรคนเยอะแยะ ไม่มีใครรู้หรอก” “ผมเมื่อไอ้พวกทำให้คนอื่นเดือดร้อน เลยสั่งสอนมัน”

ตารางที่ 18 สรุปมูลเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

มูลเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	n = 282		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านครอบครัว	3.14	0.74	ปานกลาง
2. ด้านการคบเพื่อน	3.12	0.75	ปานกลาง
3. ด้านเศรษฐกิจ	2.60	0.71	ปานกลาง
4. ด้านยาเสพติด	3.00	0.60	ปานกลาง
5. ด้านอุปนิสัยส่วนตัว	2.40	0.60	น้อย
6. ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยระหว่างเรียน	3.47	0.54	ปานกลาง
รวม	2.95	0.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 แสดงสรุปมูลเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{X} = 2.50-3.49$) 4 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยระหว่างเรียน ($\bar{X} = 3.47$) ด้านครอบครัว ($\bar{X} = 3.14$) ด้านการคบเพื่อน ($\bar{X} = 3.12$) ด้านยาเสพติด ($\bar{X} = 3.00$) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.60$) และระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{X} = 1.50-2.49$) คือด้านอุปนิสัยส่วนตัว ($\bar{X} = 2.40$)

มูลเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านเศรษฐกิจ ด้านยาเสพติด ด้านอุปนิสัยส่วนตัว และด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยระหว่างการเรียน ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 10 คน จากทั้งหมด 282 คน ซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีพฤติกรรมการเป็นผู้นำ ผู้ตามและผู้สนับสนุนในการทะเลาะวิวาท พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากที่สุดคือ ในด้านยาเสพติด โดยมีสาเหตุมาจากการดื่มเหล้า รองลงมาคือ ในด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยระหว่างเรียน โดยมีสาเหตุมาจากสถานที่นั้นกำลังมีการทะเลาะวิวาทอยู่ จึงร่วมมือด้วย เช่น การอยู่ในคอนเสิร์ต อยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังมีการทะเลาะวิวาทในคลับ บาร์ ในด้านการคบเพื่อน โดยมีสาเหตุมาจากการเข้าไปช่วยเพื่อนที่ถูกทำร้าย ในด้านอุปนิสัยส่วนตัว โดยมีสาเหตุมาจากความก้าวร้าว ชอบการทำหาย ชอบความตึกคะนอง ในด้านครอบครัว โดยมีสาเหตุมาจากการขาดความดูแลเอาใจใส่ในครอบครัว ครอบครัวขาดความอบอุ่น พ่อแม่อย่าร้าง และในด้านเศรษฐกิจ โดยมีสาเหตุมาจากการแต่งกายที่ไม่เหมาะสม แต่งกายตามแฟชั่น

4.3 วิจารณ์ผล

จากการศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ในด้านทั่วไปพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 76.60) มีช่วงอายุระหว่าง 15 - 18 ปี (ร้อยละ 72.70) มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ร้อยละ 73.00) มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ร้อยละ 89.70) บิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 83.70) บิดามารดาหรือผู้ปกครองจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 57.40) บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 64.90) สถานภาพการสมรสของบิดามารดา คือ สมรส (ร้อยละ 96.10) บิดายังมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ 98.20) มารดายังมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ 100.00) และมีสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว 3 คน (ร้อยละ 28.00)

การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ในด้านต่างๆ สามารถวิจารณ์ผลมีดังนี้

มูลเหตุจูงใจด้านครอบครัว พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 8 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับพ่อและแม่ ($\bar{x} = 4.17$) ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับปู่ย่าหรือตากับยาย ($\bar{x} = 3.98$) ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับพี่และน้อง ($\bar{x} = 3.97$) ครอบครัวมีความอบอุ่น ($\bar{x} = 3.97$) ถ้าไม่คุ้นเคยกับคนในครอบครัวก็ไม่อยากอาศัยอยู่ด้วย ($\bar{x} = 3.91$) เมื่อมีปัญหาปรึกษาพ่อแม่ ($\bar{x} = 3.60$) ครอบครัวให้เกียรติพ่อเป็นผู้นำครอบครัว ($\bar{x} = 3.51$) เมื่อมีปัญหาปรึกษาพี่หรือน้อง ($\bar{x} = 3.50$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) คือ ในครอบครัวเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี ($\bar{x} = 1.28$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านครอบครัวพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการขาดความดูแลเอาใจใส่ของครอบครัว พ่อแม่หย่าร้าง ครอบครัวขาดความอบอุ่น ครอบครัวความใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ สุขการพิพิธ (2517 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดพบว่า เด็กและเยาวชนเหล่านี้มี

ปัญหาทางอารมณ์และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมทั้งสิ้น ส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ขาดการอบรมเด็กอย่างสม่ำเสมอ เด็กขาดความอบอุ่นและขาดความเข้าใจระหว่างครอบครัว รวมทั้งพ่อแม่เองก็มีพฤติกรรมที่ขัดต่อสังคม นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ยังส่งผลต่อความก้าวร้าวของเด็กได้เช่นกัน

มูลเหตุจูงใจด้านการคบเพื่อน พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 7 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เมื่อเพื่อนถูกทำร้ายจะไปช่วยทันที ($\bar{x} = 4.38$) มีความสนิทสนมกับเพื่อน ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อมีปัญหาขอปรึกษาเพื่อนก่อน ($\bar{x} = 3.83$) ชอบพักอาศัยกับเพื่อน ($\bar{x} = 3.82$) มีความอบอุ่นเมื่อได้อาศัยอยู่กับเพื่อน ($\bar{x} = 3.68$) ให้การช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อนมากกว่าเพื่อนสนับสนุน ($\bar{x} = 3.68$) ชอบให้เพื่อนเอาใจ ($\bar{x} = 3.54$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) คือ ชอบยั่วยุให้เพื่อนมีคู่อริต่างสถาบัน ($\bar{x} = 1.46$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านการคบเพื่อนพบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการช่วยเหลือเพื่อนที่ถูกทำร้าย ส้างแค้นแทนเพื่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสิทธิ์ คลังสิน (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สาเหตุการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท มีดังนี้

1. สภาพการเป็นอยู่ในครอบครัว ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานอย่างเพียงพอ ผู้ปกครองให้ความสำคัญในด้านการให้สิ่งของมากกว่าความรักและความเอาใจใส่
2. สภาพความเป็นอยู่ในสถานศึกษา สถานศึกษาบางแห่งรับนักเรียน นักศึกษาที่ย้ายมาจากสถานศึกษาอื่น ที่ถูกไล่ออกหรือลาออก โดยไม่คำนึงถึงเรื่องพฤติกรรม
3. ลักษณะการคบเพื่อนของนักเรียน นักศึกษา คือการต้องการสร้างจุดเด่นในหมู่เพื่อน ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อน ต้องการให้กลุ่มมีอิทธิพลและชื่อเสียง
4. คุณลักษณะของนักเรียน กริยาท่าทาง วาจา และการแต่งกายที่ขี้ยุ ความตึกคะนอง ต้องการความสนุกสนาน และเป็นการสืบทอดจากนักเรียน นักศึกษารุ่นพี่
5. อิทธิพลทางสังคม เจ้าหน้าที่บ้านเมืองปฏิบัติในลักษณะอะลุ่มอะหล่วย ทำให้นักเรียน นักศึกษาที่ก่อเหตุไม่เข็ดหลาบ

มูลเหตุจูงใจด้านเศรษฐกิจ พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบเลียนแบบการแต่งกายตามแฟชั่น ($\bar{x} = 3.92$) ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่ใช้ได้มาจากพ่อแม่ ($\bar{x} = 3.79$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ เคยส่งเสริมสนับสนุนให้คนอื่นลักขโมยโดยมีส่วนแบ่ง ($\bar{x} = 1.44$) ชอบเอาของคนอื่นมาเป็นของตน ($\bar{x} = 1.27$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทใน

ด้านเศรษฐกิจพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการแต่งกายที่ทำให้คนอื่นมองแล้วเกิดความไม่ชอบ ไม่ถูกชะตา สอดคล้องกับงานวิจัยของประเทิน มหาจันทร์ (2521 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชนพบว่า การกระทำผิดกฎหมายของเยาวชนมาจากสาเหตุของบิดามารดาอย่างหนึ่ง กล่าวคือ การที่บิดามารดาอาชีพที่ด้อยเกียรติในสังคม เป็นอาชีพที่เป็นที่ยอมรับของสังคม จักว่าทำให้ครอบครัวมีสภาพทางสังคมสูง ทำให้มีรายได้น้อย ซึ่งทำให้ฐานะทางครอบครัวดีด้วย องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจก็ดี ทางสังคมก็ดี ทำให้ลักษณะทางจิตวิทยาของเยาวชนมีผลในทางบวก คือ เยาวชนจะรู้สึกภูมิใจในบิดามารดาของตน ภูมิใจในตนเองที่มีบิดามารดาเก่งเช่นนี้ โอกาสที่เยาวชนจะกระทำผิดกฎหมายจึงมีน้อยมาก เยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายมากที่สุด คือ เยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพทางครอบครัวต่ำ เช่น บิดามารดาเป็นชาวนา ชาวไร่ เป็นคนรับจ้างรายวัน เป็นภารโรง เป็นคนรับใช้ เป็นต้น

มูลเหตุจูงใจด้านยาเสพติด พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่หอพัก ($\bar{x} = 4.09$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วมักเกิดการทะเลาะวิวาท ($\bar{x} = 4.08$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ($\bar{x} = 3.87$) ก่อนไปเที่ยวมักจะดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นก่อน ($\bar{x} = 3.87$) เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ สัปดาห์ ($\bar{x} = 3.72$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ ชอบดื่มเหล้าหรือ สารเสพติดชนิดอื่นเพราะทำให้อุเท่ห์ ($\bar{x} = 1.44$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นคนเดียว ($\bar{x} = 1.22$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านยาเสพติดพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการดื่มเหล้า เบียร์ ทั้งในร้านค้าที่จำหน่ายและในหอพัก เมื่อเกิดอาการเมาๆ มักจะมีความกล้าที่จะกระทำในสิ่งต่างๆ อย่างไม่เกรงกลัวสิ่งใด ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549: http://www.cps.chula.ac.th/html_th/pop_base/pop_health/pop_health_002.htm) การสำรวจความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก และปัญหาของเยาวชน เกี่ยวกับเรื่องอารมณ์และความรัก กรณีศึกษากลุ่มเป้าหมายนักเรียน นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปรินญาตรีทั่วประเทศ พบว่า ปัญหา 9 ชนิด ที่สำคัญ ได้แก่ การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวสถานบันเทิง เล่นการพนัน ใช้ยาเสพติด ใช้ยาพุ่มเพื่อมีเพศสัมพันธ์ ทะเลาะวิวาท และการคิดฆ่าตัวตาย

มูลเหตุจูงใจด้านอุปนิสัยส่วนตัว พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทมักอยู่ด้วยเสมอ ($\bar{x} = 3.82$) เป็นคนที่ชอบความท้าทาย ($\bar{x} = 3.78$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ ชอบดูหมิ่นคนอื่นเป็นประจำ ($\bar{x} = 1.30$) ชอบพูดจาใส่ร้ายหรือใส่ความผู้อื่นเป็นประจำ ($\bar{x} = 1.28$)

ร้องเพลงส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ($\bar{x} = 1.13$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านอุปนิสัยส่วนตัวพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการอุปนิสัยส่วนตัวที่มีความก้าวร้าว ชอบความท้าทายและชอบความตึกคะนอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2549 : http://www.cps.chula.ac.th/html_th/pop_base/pop_health/pop_health_002.htm) การสำรวจความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกและปัญหาของเยาวชน เกี่ยวกับเรื่องอารมณ์และความรัก กรณีศึกษากลุ่มเป้าหมายนักเรียน/ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ปริญญาตรีทั่วประเทศ พบว่า ปัญหา 9 ชนิดที่สำคัญ ได้แก่ การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวสถานบันเทิง เล่นการพนัน ใช้จ่ายเสพติด ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีเพศสัมพันธ์ ทะเลาะวิวาท และการคิดฆ่าตัวตาย

มูลเหตุของใจด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยระหว่างการเรียน พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50-5.00$) คือ ชอบสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{x} = 4.54$) และระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) คือ ที่พักมีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ ($\bar{x} = 2.27$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระหว่างการเรียนพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่กำลังมีการทะเลาะวิวาท จึงมีการร่วมมือด้วย เช่น การอยู่ในคอนเสิร์ต อยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังมีการทะเลาะวิวาทในผับ บาร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลย คงปรีพันธ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัญหาและมาตรการป้องกันแก้ไข การทะเลาะวิวาทของนักศึกษา กลุ่มช่างอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ปัญหาการทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้น มีดังนี้

1. ด้านปัญหาเกิดจากสภาพครอบครัว มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรของตนอย่างเพียงพอ

2. ด้านปัญหาเกิดจากสภาพแวดล้อมและสังคม มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากค่านิยมที่ไม่ถูกต้องระหว่างสถานศึกษา เช่น การยึดหัวเข็มขัด และเสื้อฝึกงานต่างสถาบัน เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท

3. ด้านปัญหาเกิดจากสภาพสถานศึกษา มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากความประพฤตินักศึกษา ไม่ได้ได้รับการดูแลเอาใจใส่

4. ด้านปัญหาเกิดจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายตามธรรมชาติของมนุษย์ มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากนักศึกษาขาด

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่อง การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ 2) เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ 3) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 282 คน และตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 10 คน จาก 282 คน ซึ่งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ในด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านเศรษฐกิจ ด้านยาเสพติด ด้านอุปนิสัยส่วนตัว และด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยระหว่างการเรียน ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1.1 สภาพทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 ในด้านสภาพทั่วไปพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 76.60) มีช่วงอายุระหว่าง 15 - 18 ปี (ร้อยละ 72.70) มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ร้อยละ 73.00) มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ร้อยละ 89.70) บิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 83.70) บิดามารดาหรือผู้ปกครองจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 57.40) บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 64.90) สถานภาพการสมรสของบิดามารดาคือ สมรส (ร้อยละ 96.10) บิดายังมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ 98.20) มารดายังมีชีวิตอยู่ (ร้อยละ 100.00) และมีสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว 3 คน (ร้อยละ 28.00)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
5.1.2 มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์
ไม่วารณใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดเบลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาพบว่า มวลเหตุจูงใจด้านครอบครัว นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 8 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับพ่อและแม่ ($\bar{x} = 4.17$) ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับปู่ย่าหรือตากับยาย ($\bar{x} = 3.98$) ในครอบครัวมีความสนิทสนมกับพี่และน้อง ($\bar{x} = 3.97$) ครอบครัวมีความอบอุ่น ($\bar{x} = 3.97$) ถ้าไม่คุ้นเคยกับคนในครอบครัวก็ไม่อยากอาศัยอยู่ด้วย ($\bar{x} = 3.91$) เมื่อมีปัญหาปรึกษาพ่อแม่ ($\bar{x} = 3.60$) ครอบครัวให้เกียรติพ่อเป็นผู้นำครอบครัว ($\bar{x} = 3.51$) เมื่อมีปัญหาปรึกษาพี่หรือน้อง ($\bar{x} = 3.50$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 7 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ครอบครัวให้การช่วยเหลือสนับสนุนท่านด้านต่างๆ ($\bar{x} = 3.46$) ชอบให้คนในครอบครัวเอาใจ ($\bar{x} = 3.43$) อยากได้อะไรครอบครัวจะหาให้เสมอ ($\bar{x} = 3.21$) ชอบเป็นผู้นำในครอบครัวมากกว่าผู้ตาม ($\bar{x} = 3.07$) ครอบครัวมีค่านิยมหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{x} = 3.02$) ชอบอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ($\bar{x} = 2.98$) ชอบเลียนแบบการกระทำจากบุคคลในครอบครัว ($\bar{x} = 2.84$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 4 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบอาศัยอยู่กับปู่ย่าหรือตากับยายหรือผู้ปกครอง ($\bar{x} = 2.32$) ครอบครัวชอบตัดสินใจด้วยความรุนแรง ($\bar{x} = 2.26$) ครอบครัวชอบมีการสังสรรค์ ($\bar{x} = 2.26$) ครอบครัวชอบพาออกไปนอกบ้านในเวลากลางคืน ($\bar{x} = 2.00$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) คือ ในครอบครัวเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี ($\bar{x} = 1.28$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมวลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านครอบครัวพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการขาดความดูแลเอาใจใส่ของครอบครัว ครอบครัวหย่าร้าง ครอบครัวขาดความอบอุ่น ครอบครัวดามใจ

มวลเหตุจูงใจด้านการคบเพื่อน พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 7 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เมื่อเพื่อนถูกทำร้ายจะไปช่วยทันที ($\bar{x} = 4.38$) มีความสนิทสนมกับเพื่อน ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อมีปัญหาชอบปรึกษาเพื่อนก่อน ($\bar{x} = 3.83$) ชอบพักอาศัยกับเพื่อน ($\bar{x} = 3.82$) มีความอบอุ่นเมื่อได้อาศัยอยู่กับเพื่อน ($\bar{x} = 3.68$) ให้การช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อนมากกว่าเพื่อนสนับสนุน ($\bar{x} = 3.68$) ชอบให้เพื่อนเอาใจ ($\bar{x} = 3.54$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 8 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เมื่อเพื่อนท่านมีปัญหาเกี่ยวกับคู่อริค้างสถาบันก็มักจะร่วมด้วย ($\bar{x} = 3.46$) ชอบมีงานสังสรรค์กับเพื่อน ($\bar{x} = 3.26$) คบเพื่อนเป็นแบบที่ยอมตายแทนกันได้หรือเพื่อนตาย ($\bar{x} = 3.22$) คบเพื่อนแบบธรรมดาๆหรือเพื่อนกิน ($\bar{x} = 3.22$) ชอบเลียนแบบการกระทำของเพื่อน ($\bar{x} = 3.21$) เมื่อเพื่อนทำผิดชอบตักเตือนหรือแนะนำ ($\bar{x} = 3.20$) เพื่อนชอบพาไปดื่มเหล้าหรือสารเสพติดอื่นๆ ($\bar{x} = 3.07$) เพื่อนท่านชอบพาไปเที่ยวในเวลากลางคืน ($\bar{x} = 2.51$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 4 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบพาเพื่อนไปเที่ยวใน

เวลากลางคืน ($\bar{x} = 2.47$) เพื่อให้เพื่อนยอมรับต้องทำตามที่เป็นความต้องการ ($\bar{x} = 2.40$) เพื่อนเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี ($\bar{x} = 2.18$) เมื่อเพื่อนทำผิดชอบทำตามหรือทำด้วยกัน ($\bar{x} = 1.90$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) คือ ชอบช่วยผู้ให้เพื่อนมีคู่อริต่างสถาบัน ($\bar{x} = 1.46$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านการคบเพื่อนพบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการช่วยเหลือเพื่อนที่ถูกทำร้ายล้างแค้นแทนเพื่อน ด้านเศรษฐกิจ พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบเลียนแบบการแต่งกายตามแฟชั่น ($\bar{x} = 3.92$) ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่ใช้ได้มาจากพ่อแม่ ($\bar{x} = 3.79$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 6 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบการแต่งกายแบบรัดรูป ($\bar{x} = 3.39$) มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละเดือน ($\bar{x} = 3.27$) ค่าใช้จ่ายเพียงพอกับรายรับที่ได้ ($\bar{x} = 3.08$) มีค่าใช้จ่ายมากที่สุดในการเที่ยว ($\bar{x} = 3.03$) เคยถูกทำร้ายจนทำให้เกิดการเสียชีวิต ($\bar{x} = 2.98$) เมื่อเก็บของผู้อื่นได้ส่งคืนเจ้าของ ($\bar{x} = 2.95$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ มีการซื้อของใหม่ๆ ทุกๆ สัปดาห์ ($\bar{x} = 2.09$) ชอบและมีรสนิยมในสินค้าราคาแพง ($\bar{x} = 2.07$) เคยทำให้คนอื่นต้องเสียชีวิต ($\bar{x} = 2.07$) ในห้องพักมีการลักขโมย ($\bar{x} = 1.83$) เคยขโมยของเพื่อเอาไปขายโดยไม่ต้องการเงินซื้อของใหม่ๆ ($\bar{x} = 1.75$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ เคยส่งเสริมสนับสนุนให้คนอื่นลักขโมยโดยมีส่วนแบ่ง ($\bar{x} = 1.44$) ชอบเอาของคนอื่นมาเป็นของตน ($\bar{x} = 1.27$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านการเศรษฐกิจพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการแต่งกายที่ทำให้คนอื่นมองแล้วเกิดความไม่ชอบ ไม่ถูกชะตา

มูลเหตุจูงใจด้านยาเสพติด พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่หอพัก ($\bar{x} = 4.09$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วมักเกิดการทะเลาะวิวาท ($\bar{x} = 4.08$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ($\bar{x} = 3.87$) ก่อนไปเที่ยวมักจะดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นก่อน ($\bar{x} = 3.87$) เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ สัปดาห์ ($\bar{x} = 3.72$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 6 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นนานๆ ครั้ง ($\bar{x} = 3.38$) ไม่เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{x} = 3.31$) ดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทำให้มั่นใจมากขึ้น ($\bar{x} = 3.11$) เมื่อท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วชอบไว้วางใจ ($\bar{x} = 3.01$) ดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่ผับหรือสถานที่เที่ยวในเวลากลางคืน ($\bar{x} = 3.00$) ดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วชอบเก็บตัวเงียบ ($\bar{x} = 2.87$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ไม่ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{x} = 2.49$) ไม่ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{x} = 2.49$) ไม่ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{x} = 2.49$) ไม่ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{x} = 2.49$) ไม่ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น ($\bar{x} = 2.49$)

1.50-2.49) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ วัน ($\bar{x} = 2.11$) เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ 2-3 วัน ($\bar{x} = 1.96$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเพราะทำให้ดูเท่ ($\bar{x} = 1.44$) ชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นคนเดียว ($\bar{x} = 1.22$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านยาเสพติดพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการดื่มเหล้า เบียร์ ทั้งในร้านค้าที่จำหน่ายและในหอพัก เมื่อเกิดอาการเมาก็มักจะมีอาการงอแงที่จะกระทำในสิ่งต่างๆ อย่างไม่เกรงกลัวสิ่งใด ๆ

มูลเหตุของใจด้านอุปนิสัยส่วนตัว พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 2 ข้อ ตามลำดับดังนี้ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทมักอยู่ด้วยเสมอ ($\bar{x} = 3.82$) เป็นคนที่ชอบความท้าทาย ($\bar{x} = 3.78$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 7 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ส่วนใหญ่มักชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น ($\bar{x} = 3.04$) ชอบความคึกคะนองหรือทำอะไร ไม่รู้จักคิด ($\bar{x} = 3.02$) เคยทะเลาะวิวาทเพราะแย่งคนรักกัน ($\bar{x} = 2.96$) เคยไปรบกวนผู้อื่นในบ้านหรือหอพัก ($\bar{x} = 2.94$) เคยทำร้ายร่างกายผู้อื่น ($\bar{x} = 2.91$) ชอบบังคับให้คนอื่นทำตามใจ ($\bar{x} = 2.85$) เคยค่าหรือใช้คำหยาบกับผู้อื่น ($\bar{x} = 2.54$) ระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ กลัวที่จะต้องรับโทษตามกฎหมาย ($\bar{x} = 2.02$) ชอบการแข่งขันรถจักรยานยนต์ในเวลาว่างคืน ($\bar{x} = 1.93$) เคยเอาสิ่งของคนอื่นไปทิ้งเนื่องจากใหม่กว่า ($\bar{x} = 1.83$) เคยบุกรุกเข้าไปในบ้านหรือที่ดินของผู้อื่น ($\bar{x} = 1.74$) เคยทำให้ผู้อื่นอับอายขายหน้า ($\bar{x} = 1.62$) และระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.00-1.49$) 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ ชอบดู-หมิ่นคนอื่นเป็นประจำ ($\bar{x} = 1.30$) ชอบพูดจาใส่ร้ายหรือใส่ความผู้อื่นเป็นประจำ ($\bar{x} = 1.28$) ร้องเพลงส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ($\bar{x} = 1.13$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทในด้านอุปนิสัยส่วนตัวพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทมาจากการอุปนิสัยส่วนตัวที่มีความก้าวร้าว ชอบความท้าทายและชอบความคึกคะนอง

มูลเหตุของใจด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยระหว่างการเรียน พบว่า นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50-5.00$) คือ ชอบสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{x} = 4.54$) ระดับความคิดเห็นมาก ($\bar{x} = 3.50-4.49$) 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ชอบความสะดวกสบาย ($\bar{x} = 4.46$) ชอบสภาพแวดล้อมที่เงียบสงบ ($\bar{x} = 4.02$) ชอบที่พักที่อยู่อาศัย ($\bar{x} = 3.99$) ระดับความคิดเห็นปานกลาง ($\bar{x} = 2.50-3.49$) 5 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ใกล้ที่พักมีร้านอาหารที่เปิดในเวลาว่างคืน ($\bar{x} = 3.15$) ชอบอยู่ในคนหมู่มาก ($\bar{x} = 3.13$) ที่พักอาศัยในบ้านหรือหอพักที่อยู่ไกลจากเมือง ($\bar{x} = 3.09$) ที่พักมีเสียงดังหรือเสียงรบกวนจากผู้อื่น ($\bar{x} = 3.04$) แพ้ควันจากรถหรือไปใช้

ฝุ่นละออง ($\bar{x} = 2.99$) และระดับความคิดเห็นน้อย ($\bar{x} = 1.50-2.49$) คือ ที่พักมีร้านจำหน่าย เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ ($\bar{x} = 2.27$) และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการ ทะเลาะวิวาทในด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระหว่างการเรียนพบว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีการ ทะเลาะวิวาทมาจากการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่กำลังมีการทะเลาะวิวาท จึงมีการร่วมมือด้วย เช่น การอยู่ในคอนเสิร์ต อยู่ในเหตุการณ์ที่กำลังมีการทะเลาะวิวาทในผับ บาร์

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมที่พักอาศัยของนักเรียน นักศึกษา และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา รวมถึงบริเวณรอบๆสถานศึกษาให้มีความน่าอยู่ น่าเรียน ปราศจากเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท
2. ควรมีการมาตรการในการลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่มีการทะเลาะวิวาทอย่างเข้มงวด
3. บิดา มารดา ผู้ปกครองและครูอาจารย์ ควรให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่นักเรียน นักศึกษาให้มากกว่านี้
4. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะให้กับนักเรียน นักศึกษาได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำกรวิจัยในเรื่องมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน
2. ควรจะทำการวิจัยเจาะจงในกลุ่มที่เป็นผู้นำในการทะเลาะวิวาทมากกว่ากลุ่มอื่น เพราะจะได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด
3. ควรมีการทำกรวิจัยแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทและนำข้อมูลมาแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง เพื่อลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- กฤตยา กฤษณาอุทมิ. 2514. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิดและบุคลิกภาพของบุตรที่บิดา-มารดา มีระดับการศึกษาต่างกัน. กรุงเทพฯ : ปรินญาณิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 219 น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2548. “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา”. 26 เมษายน 2548.
- ขนิษฐา วิเศษสาธิต. 2534. พฤติกรรมวัยรุ่น. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช. 245 น.
- เฉลย คงปริพันธ์. 2544. ปัญหาและมาตรการป้องกันแก้ไขการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา กลุ่มช่างอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 173 น.
- ชัยพร วิชชาวรุท. 2525. มูลสารจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 198 น.
- ทัตพงษ์ สุขการพิพิธ. 2517. การศึกษาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด. กรุงเทพฯ : ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 189 น.
- ธานีรินทร์ ศิลปจารุ. 2549. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS. กรุงเทพฯ : บริษัท วีอินเตอร์พรีนซ์. 439 น.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. 168 น.
- ประเทิน มหาจันทร์. 2521. การศึกษากับการกระทำผิดของเยาวชน. กรุงเทพฯ : ปรินญาณิพนธ์ ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 215 น.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. 2530. สันติวิทยากับการแก้ปัญหาความขัดแย้ง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 117 น.
- ปรีชา คัมภีร์ปรกรณ์. 2532. พฤติกรรมวัยรุ่น. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช. 380 น.
- ปรีชา วิหคโต. 2521. การศึกษาส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 250 น.
- ปรีชา วิหคโต และคณะ. 2543. พฤติกรรมวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 749 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรีชา เกตุทัต. 2532. พฤติกรรมวัยรุ่น. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
380 น.

เปลื้อง ณ นคร. 2537. ปทานุกรมนักเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 556 น.
พริ้มเพรา คิชฌวมิช. 2550. “แรงจูงใจ”. NovaAce. แหล่งที่มา : [http://www.novabizz.com/
NovaAce/Motives.htm](http://www.novabizz.com/NovaAce/Motives.htm), 10 มกราคม 2550.

มุกดา ศรียงค์และคณะ. 2540. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 464 น.

โยธิน ศันสนยุทธและจุมพล พูลภัทรชีวิน. 2529. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์
ส่งเสริมวิชาการ. 180 น.

วัฒนา พัชราวนิช. 2534. จิตวิทยาวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
450 น.

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. 2517. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและแบบ
ควบคุมกับความเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม. กรุงเทพฯ : ปรินูญานิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 189 น.

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์. 2549. “ระเบียบวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ว่า
ด้วยการลงโทษนักเรียนนักศึกษาที่ทำผิดระเบียบวิทยาลัย”. 20 ธันวาคม 2549.

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549. “ความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกและ
ปัญหาของเยาวชน เกี่ยวกับเรื่องอารมณ์และความรัก นักเรียน นักศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น- ปรินูญาตรีทั่วประเทศ” แหล่งที่มา : [http://www.cps.chula.ac.th/html_th/pop_
base/pop_health/pop_health_002.htm](http://www.cps.chula.ac.th/html_th/pop_base/pop_health/pop_health_002.htm), 20 ธันวาคม 2549.

วิภาหวัน มูลสถาน. 2523. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและควมมีวินัยในตนเอง.
กรุงเทพฯ : ปรินูญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. 107 น.

วิสิทธิ์ คลังสิน. 2539. การศึกษาสาเหตุการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา
ประเภทช่างอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปรินูญาคร
ศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง. 243 น.

สนธยา พลศรี. 2545. หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. 280 น.

สมคิด ศรีสังคม. 2504. การคุมประพฤติเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 187 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สาย ชินบุตร. 2515. จุดอ่อนของเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 148 น.
- สุกัญญา กุลอึ้ง. 2522. ปัญหาและเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์. 224 น.
- สุชา จันทน์เอมและสุรางค์ จันทน์เอม. 2515. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จรัสสนิทวงศ์. 399 น.
- สุพัตรา สุภาพ. 2525. ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช. 239 น.
- สุภา มาลากุล ณ อยุธยา. 2511. คลินิกสุขภาพจิตกับการแก้ปัญหาของเด็ก คู่มือเล่มจิ๋ว. กรุงเทพฯ : กองเผยแพร่การศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 215 น.
- เสงี่ยม อินภิรมย์. 2505. การสำรวจความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาทางพฤติกรรมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนคร. กรุงเทพฯ : ปริชญานีพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 125 น.
- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. 2549. “การสูบบุหรี่ของนักเรียน นักศึกษาและ พฤติกรรมปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน นักศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับปริญญาตรี จาก 25 จังหวัดทั่วประเทศ”. แหล่งที่มา : http://www.ashthailand.or.th/th/content_image/informationcenter/130.doc, 20 ธันวาคม 2549.
- ลำเรียง บุญเรืองรัตน์. 2515. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ศึกษา. 255 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549

คำชี้แจง

1. คำนิยามศัพท์

มูลเหตุจูงใจ หมายถึง ปัจจัยใดๆ ที่เป็นมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ได้แก่ ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านเศรษฐกิจ ด้านยาเสพติด ด้านอุปนิสัยส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อม โดยที่นักเรียนนักศึกษานั้น แสดงออกมาด้านการกระทำ ความคิดและความรู้สึก ซึ่งรวมถึงการกระทำที่สังเกตได้และสังเกตไม่ได้ อันจะนำมาซึ่งให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น

นักเรียน หมายถึง นักเรียนในระดับ ปวช. ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาในระดับ ปวส. ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549

2. คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

2.1 แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา

ตอนที่ 2 มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท

2.2 โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถามให้เข้าใจก่อนลงมือทำแบบสอบถาม

2.3 โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

2.4 ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด โดยผู้วิจัยจะทำการประมวลผลในภาพรวมและข้อมูลจะใช้ในการทำวิจัยเท่านั้น

งานวิจัยนี้ จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ด้วยความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถาม ให้ตรงกับความเป็นจริงและครบถ้วน

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายรัฐภาส โกยรัมย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ผู้วิจัย
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเห็นหรือ

ข้อเท็จจริงมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 15 - 18 ปี 19 - 21 ปี
 22 - 24 ปี มากกว่า 24 ปี
3. ระดับการศึกษา ปวช. ปวส.
4. ภูมิลำเนา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์
 จังหวัดอื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. อาชีพของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา
 เกษตรกรรม รับจ้าง
 ค้าขาย รับราชการ
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. การศึกษาของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา
 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 ปวช. ปวส.
 ปริญญาตรี อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา
 น้อยกว่า 10,000 บาท 10,001 - 20,000 บาท
 20,001 - 30,000 บาท มากกว่า 30,001 บาท
8. สถานภาพการสมรสของบิดา มารดา
 สมรส หย่าร้าง
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. บิดา มีชีวิต เสียชีวิต
10. มารดา มีชีวิต เสียชีวิต

11. จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว..... คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 มุมหญิงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว
แบบสอบถามแต่ละข้อจะมี 5 คำตอบ ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มาก
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

1. ด้านครอบครัว

มุมหญิงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ในครอบครัวท่านมีความสนิทสนมกับพ่อและแม่					
2. ในครอบครัวท่านมีความสนิทสนมกับพี่และน้อง					
3. ในครอบครัวท่านมีความสนิทสนมกับปู่ย่าหรือตากับยาย					
4. ถ้าท่านไม่คุ้นเคยกับคนในครอบครัวท่านก็ไม่อยากอาศัยอยู่ด้วย					
5. ครอบครัวท่านมีความอบอุ่น					
6. ครอบครัวท่านให้เกียรติพ่อเป็นผู้นำครอบครัว					
7. เมื่อมีปัญหาท่านปรึกษาพ่อแม่					
8. เมื่อมีปัญหาท่านปรึกษาพี่หรือน้อง					
9. ท่านชอบให้คนในครอบครัวเอาใจ					
10. ครอบครัวท่านให้การช่วยเหลือสนับสนุนท่านด้านต่างๆ					
11. ท่านชอบอาศัยอยู่กับพ่อแม่					
12. ท่านชอบอาศัยอยู่กับปู่ย่าหรือตากับยายหรือผู้ปกครอง					
13. ครอบครัวท่านเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี					
14. ครอบครัวท่านชอบตัดสินปัญหาด้วยความรุนแรง					
15. ครอบครัวท่านชอบมีการสังสรรค์					
16. ท่านชอบเลียนแบบการกระทำจากบุคคลในครอบครัว					
17. ครอบครัวท่านชอบพาท่านออกไปนอกบ้านในเวลากลางคืน					
18. ครอบครัวท่านมีคนดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น					
19. ท่านชอบเป็นผู้นำในครอบครัวมากกว่าผู้ตาม การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า					
20. ท่านอยากได้อะไรครอบครัวท่านจะให้เสมอ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้					

2. ด้านการคบเพื่อน

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	ระดับความถี่				
	5	4	3	2	1
1. ท่านมีความสนิทสนมกับเพื่อน					
2. เมื่อมีปัญหาท่านชอบปรึกษาเพื่อนก่อน					
3. ท่านมีความอบอุ่นเมื่อได้อาศัยอยู่กับเพื่อน					
4. ท่านชอบพักอาศัยกับเพื่อน					
5. ท่านชอบให้เพื่อนเอาใจ					
6. ท่านชอบมีงานสร้างสรรค์กับเพื่อน					
7. ท่านชอบเลียนแบบการกระทำของเพื่อน					
8. ให้การช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อนมากกว่าเพื่อนสนับสนุนท่าน					
9. เพื่อนท่านเคยมีการขึ้นโรงพักหรือถูกดำเนินคดี					
10. เมื่อเพื่อนท่านถูกทำร้ายท่านจะไปช่วยทันที					
11. เพื่อนท่านชอบพาไปเที่ยวในเวลากลางคืน					
12. ท่านชอบพาเพื่อนไปเที่ยวในเวลากลางคืน					
13. เพื่อนท่านชอบพาไปดื่มเหล้าหรือสารเสพติดอื่นๆ					
14. เมื่อเพื่อนทำผิดท่านชอบดักเตือนหรือแนะนำ					
15. เมื่อเพื่อนทำผิดท่านชอบทำตามหรือทำด้วยกัน					
16. เพื่อให้เพื่อนยอมรับท่านต้องทำตามสิ่งที่เพื่อนต้องการ					
17. ท่านคบเพื่อนเป็นแบบที่ยอมตายแทนกันได้หรือเพื่อนตาย					
18. ท่านคบเพื่อนแบบธรรมดาๆหรือเพื่อนกิน					
19. เมื่อเพื่อนท่านมีปัญหาเกี่ยวกับคู่อริต่างสถาบันท่านก็มักจะร่วมด้วย					
20. ท่านชอบช่วยผู้ให้เพื่อนมีคู่อริต่างสถาบัน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านเศรษฐกิจ

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ค่าใช้จ่ายท่านเพียงพอกับรายรับที่ได้					
2. ท่านมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละเดือน					
3. ท่านชอบและมีรสนิยมในสินค้าราคาแพง					
4. ท่านชอบเลียนแบบการแต่งกายตามแฟชั่น					
5. ท่านชอบการแต่งกายแบบรัดรูป					
6. ท่านชอบเอาของคนอื่นมาเป็นของท่าน					
7. ท่านเคยขโมยของเพื่อเอาไปขาย โดยต้องการเงินซื้อของใหม่ๆ					
8. ท่านเคยส่งเสริมสนับสนุนให้คนอื่นลักขโมย โดยท่านมีส่วนแบ่ง					
9. ในห้องพักท่านมีการลักขโมย					
10. ท่านเคยทำให้คนอื่นต้องเสียทรัพย์					
11. ท่านเคยถูกทำร้ายจนทำให้เกิดการเสียทรัพย์					
12. เมื่อท่านเก็บของผู้อื่นได้ ท่านส่งคืนเจ้าของ					
13. ท่านมีค่าใช้จ่ายมากที่สุดในการเที่ยว					
14. ท่านมีการซื้อของใหม่ๆ ทุกๆ สัปดาห์					
15. ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่ท่านใช้ได้มาจากพ่อแม่					

4. ด้านยาเสพติด

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ท่านเคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ วัน					
2. ท่านเคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ 2-3 วัน					
3. ท่านเคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทุกๆ สัปดาห์					
4. ท่านเคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นนานๆ ครั้ง					
5. ท่านไม่เคยดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่น					
6. ท่านชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเป็นกลุ่มใหญ่ๆ					
7. ท่านชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นคนเดียว					
8. ท่านชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่ห้องพัก					
9. เมื่อท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วชอบไว้วางใจถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้					

มุดเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
10. ท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วชอบเก็บตัวเงียบ					
11. ท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแล้วมักเกิดการทะเลาะวิวาท					
12. ท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นที่ฝับหรือสถานที่เที่ยวในเวลากลางคืน					
13. ท่านดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นทำให้ท่านมั่นใจมากขึ้น					
14. ก่อนไปเที่ยวท่านมักจะดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นก่อน					
15. ท่านชอบดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นเพราะทำให้ดูเท่					

5. ด้านอุปนิสัยส่วนตัว

มุดเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ท่านเคยทำร้ายร่างกายผู้อื่น					
2. ท่านเคยทะเลาะวิวาทเพราะแย่งคนรักกัน					
3. ท่านเคยทำให้ผู้อื่นอับอายขายหน้า					
4. ท่านชอบบังคับให้คนอื่นทำตามใจท่าน					
5. ท่านเคยบุกรุกเข้าไปในบ้านหรือที่ดินของผู้อื่น					
6. ท่านเคยไปรบกวนผู้อื่นในบ้านหรือหอพัก					
7. ท่านเคยร้องเพลงส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น					
8. ส่วนใหญ่ท่านมักชอบเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น					
9. ท่านชอบความคึกคะนองหรือทำอะไรไม่รู้จักคิด					
10. ท่านเคยด่าหรือใช้คำหยาบกับผู้อื่น					
11. ท่านชอบดูหมิ่นคนอื่นเป็นประจำ					
12. ท่านชอบพูดจาใส่ร้ายหรือใส่ความผู้อื่นเป็นประจำ					
13. ท่านมักเป็นคนที่ชอบความท้าทาย					
14. ท่านชอบการแข่งขันรถจักรยานยนต์ในเวลากลางคืน					
15. ท่านเคยเอาสิ่งของคนอื่นไปทิ้งเนื่องจากใหม่กว่าของท่าน					
16. เมื่อมีการทะเลาะวิวาทมักมีท่านเสมอ					
17. ท่านกลัวที่จะต้องรับโทษตามกฎหมาย					

6. ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระหว่างการเรียนรู้

มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ท่านชอบสภาพแวดล้อมที่เงียบสงบ					
2. ท่านชอบความสะดวกสบาย					
3. ท่านชอบอยู่ในคนหมู่มาก					
4. ท่านชอบสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก					
5. ท่านแพ้ควันจากรถหรือฝุ่นละออง					
6. ท่านพักอาศัยในบ้านหรือหอพักที่อยู่ในเมือง					
7. ที่พักท่านมีเสียงดังหรือเสียงรบกวนจากผู้อื่น					
8. ใกล้ที่พักท่านมีร้านอาหารที่เปิดในเวลากลางคืน					
9. ที่พักท่านมีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่					
10. ท่านชอบที่พักที่ท่านอยู่อาศัย					

7. ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....(ผู้จัดเก็บข้อมูล)

นายณัฐภาส โภษะรัมย์

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในวงกว้าง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบลับภาษา

การศึกษามูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549

คำชี้แจง

มูลเหตุจูงใจ หมายถึง ปัจจัยใดๆ ที่เป็นมูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ได้แก่ ด้านครอบครัว ด้านการคบเพื่อน ด้านเศรษฐกิจ ด้านยาเสพติด ด้านอุปนิสัยส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อม โดยที่นักเรียนนักศึกษานั้น แสดงออกมาด้านการกระทำ ความคิดและความรู้สึก ซึ่งรวมถึงการกระทำที่สังเกตได้และสังเกตไม่ได้ อันจะนำมาซึ่งให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น

นักเรียน หมายถึง นักเรียนในระดับ ปวช. ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาในระดับ ปวส. ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา

ตอนที่ 2 มูลเหตุจูงใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท

2. โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถามให้เข้าใจก่อนลงมือทำแบบสอบถาม
3. โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
4. ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลต่อท่านแต่อย่างใด

งานวิจัยนี้จะสำเร็จลงไปด้วยดีก็อาศัยความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายณัฐภาส โภษรัมย์

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงหรือตรงกับความเห็นมากที่สุด

1. เพศ
2. อายุปี
3. ระดับการศึกษา
ชั้น.....
4. ภูมิลำเนา
จังหวัด.....
5. บิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษา ประกอบอาชีพใด
อาชีพ.....
6. บิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษา จบการศึกษาระดับใด
ระดับ.....
7. บิดา มารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษา มีรายได้เดือนละเท่าใด
เดือนละ.....
8. สถานภาพการสมรสของบิดา มารดา
.....
9. บิดา
.....
10. มารดา
.....
11. จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว..... คน

ตอนที่ 2 ขอบเขตของใจที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงหรือตรงกับความเห็นมากที่สุด

1. ด้านครอบครัว

1.1 มีความสนิทสนมหรือความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

1.2 การอยู่อาศัยในครอบครัวมีความอบอุ่นหรือไม่อย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 การหย่าร้างของบิดามารดา

1.4 ทุกมูลเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อการทะเลาะวิวาทได้หรือไม่อย่างไร

1.5 อื่นๆ (ถ้ามี)

2. ด้านการคบเพื่อน

2.1 การคบเพื่อนสนิท

2.2 การอยู่อาศัยกับเพื่อน

2.3 ทุกมูลเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อการทะเลาะวิวาทได้หรือไม่อย่างไร

2.4 อื่นๆ (ถ้ามี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านเศรษฐกิจ

3.1 การใช้จ่ายส่วนตัวเพียงพอหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

3.2 การได้รับค่าใช้จ่ายจากใครอย่างไร

.....
.....
.....

3.3 ทุกมูลเหตุท่านคิดว่ามีผลต่อการทะเลาะวิวาทได้หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

3.4 อื่นๆ (ถ้ามี)

.....
.....
.....

4. ด้านยาเสพติด

4.1 การดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นต่อการทะเลาะวิวาท

.....
.....
.....

4.2 การไม่ดื่มเหล้าหรือสารเสพติดชนิดอื่นแต่มีผลต่อการทะเลาะวิวาท

.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ และหากมีข้อสงสัยหรือข้อผิดพลาดประการใด กรุณาแจ้งมายังศูนย์ช่วยเหลือของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ทุกมูลเหตุท่านคิดว่ามีผลต่อการทะเลาะวิวาทได้หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

4.4 อื่นๆ (ถ้ามี)

5. ด้านอุปนิสัยส่วนตัว

5.1 ความก้าวร้าวหรือความชอบการทำทาย

5.2 มีผลมาจากสาเหตุอื่น ๆ นำมาสู่การทะเลาะวิวาท

5.3 ทุกมูลเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อการทะเลาะวิวาทได้หรือไม่อย่างไร

5.4 อื่นๆ (ถ้ามี)

6. ด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยในระหว่างการเรียน

6.1 สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับควรใช้เฉพาะเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 สภาพแวดล้อมในระหว่างการเรียนรู้

.....
.....
.....

6.3 ทุกมูลเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อการทะเลาะวิวาทได้หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

6.4 อื่นๆ (ถ้ามี)

.....
.....
.....

7. ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....(ผู้จัดเก็บข้อมูล)

นายณัฐภาส โภยรัมย์

ผู้วิจัย

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ
ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลง ตีพิมพ์ และต่อลงอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีให้นำไปใช้